

KURIER POZNAŃSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chełmicki, wiadomości potocznych Witold Urbański, za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr 592 * Wydanie P

Poznań, środa dnia 29 grudnia 1937

Rok 32

Poznań, 28 grudnia.

Getto żydowskie a murzyńskie

Jak już donosiliśmy wczoraj, prasa żydowska w Polsce ogłasza z tryumfem depezę z Nowego Jorku Żydowskiej Agencji Telegraficznej o pojawieniu się listu otwartego 944 „uczonych amerykańskich” przeciwko gettu żydowskiemu na wyższych uczelniach polskich. Nazwiska owych „uczonych” nie są do tej pory znane, nie trudno się jednak domyślić, ilu w tych szeregach mieści się Żydów i pół-Żydów i ilu masonów notorycznych i zakapturzonych.

Zastanawia w tym przedsięwzięciu rzecz jedna, dlaczego owi „uczni amerykańscy” myślą sięgając hen poprzez ocean aż do getta żydowskiego w Polsce, a czemu nie robią ankiety i nie wydają listu otwartego w sprawie getta murzyńskiego u siebie, we własnej ojczyźnie.

Przecież ich getto murzyńskie jest bez porównania bardziej bezwzględne, konsekwentne i wkraczające we wszystkie dziedziny życia zbiorowego i indywidualnego, niż, dotąd niestety, getto żydowskie w Polsce. A jednak my Polacy uważamy za wymóg kultury i lojalności politycznej, by się nie mieszać do spraw wewnętrznych Stanów Zjednoczonych i pozostawić ich sprawę getta murzyńskiego opinii i woli narodu amerykańskiego, który uważamy za jedynie kompetentny, gdy chodzi o decydowanie zagadnienia rasy i cywilizacji we własnym jego kraju.

Sądźmy, że Polska ma wszelkie prawo spodziewać się pod tym względem wzajemności, tzn. Niemiec nie są obywateli Stanów Zjednoczonych do spraw wewnętrznych narodu i państwa polskiego. Stawiamy kwestię prosto, otwarcie, jasno, bo zawsze szczerzy, bez dyplomatyzowania, był stosunek narodu polskiego do amerykańskiego.

Żydzi zawołają oczywiście ze zgorzaniem: Co? Getto żydowskie w Polsce postawione na równi ze stosunkiem białej rasy w Stanach Zjednoczonych do Murzynów?! A my śmiemy twierdzić, że zgola nie mniej od czarnych w Ameryce są w państwie naszym niebezpieczni Żydzi dla narodu polskiego, i to pod każdym względem: moralnym i materialnym, kulturalnym i politycznym.

Żydzi poruszają w świecie międzynarodowym wszystkie sprężyny, by z zewnątrz sterroryzować społeczeństwo polskie i nie dopuścić do pełnego rozwoju świadomości jego w sprawie żydowskiej, która jest najważniejszym zagadnieniem i największym niebezpieczeństwem życia naszego wewnętrznego. Żydzi operują przeciwko nam przede wszystkim w tych krajach, które najbardziej podminowane są konspiracją masonską, tą główną ostoją międzynarodowego żydostwa.

Po depezy o liście otwartym owych 944 „uczonych amerykańskich” prasa żydowska w Polsce podaje teraz znowu depezę z Nowego Jorku Żydowskiej

Goga następcą premiera Tatarescu?

Pogłoski o próbie utworzenia gabinetu koalicyjnego — P. Titulescu zrezygnował z pobytu w Rumunii

Bukareszt. (ATE) Premier Tatarescu (jak już donosiliśmy pokrótce — red.) miał złożyć na ręce króla Karola II dymisję gabinetu. Dotychczas nie ogłoszono tego oficjalnie. Wspomniany krok poprzedziła dymisja ministra wojny Ilasievici, który prosił króla o zwolnienie z zajmowanego stanowiska.

Ustąpienie rządu Tatarescu przewidywały koła polityczne z chwilą, gdy dowiedziano się, że według zasad obliczania głosów, ustalonych przez Główną Komisję Wyborczą, blok prorządowy nie uzyska więcej, niż 155 mandatów.

Koła polityczne śledzą z żywym zainteresowaniem podjęte przez króla Karola II badania możliwości stworzenia gabinetu koalicyjnego. Ewentualnie rząd poparty przez liberalów, „Front Rumuński” i Stronnictwo Narodowo-Chrześcijańskie mógłby liczyć na poparcie do 193 posłów na ogólną liczbę 387, co jeszcze nie dałoby większości. Zachodziłaby wobec tego konieczność pozyskania kilku posłów z innych ugrupowań.

W pewnych kołach wyrażają przypuszczenie, że prezes Str. Nar. Chrześcijańskiego p. Goga otrzymał misję utworzenia nowego gabinetu, względnie odgrywa b. poważną rolę przy jego tworzeniu.

Równocześnie zwraca uwagę fakt, że b. min. Titulescu opuścił Bukareszt udając się do Wiednia.

Titulescu zachorował ostatnio poważnie na gardło i miał wzywać telegraficznie specjalistę wiedeńskiego

prof. Neumanna, obawiając się podobno całkowitej utraty głosu.

W kołach politycznych przypuszczają, że niezależnie od choroby, p. Titulescu zrezygnował z pobytu w kraju,

stwierdziwszy, że cała opinia publiczna w Rumunii ustosunkowała się do jego osoby i polityki krytycznie oraz nieufnie.

Sprawa getta ławkowego

Warszawa. (Tel. wł.) Na 18 stycznia zwołano do Warszawy naradę rektorów wyższych uczelni. Ma być omówiona sprawa getta ławkowego.

Projektowane jest zredagowanie odpowiedzi na list profesorów zagranicznych, którzy się wypowiedzieli prze-

ciwko gettu ławkowemu.

Niektórzy rektorzy są zdania, że odpowiedź powinna być krótka i protestująca kategorycznie przeciwko mieszaniu się cudzoziemców do wewnętrznych spraw Polski. (w)

Nowoczesne „szkoły żon” w Niemczech

Berlin. (ATE) Jak donosi „Berliner Tageblatt”, przysię małżonki hitlerowców będą musiały się poddać przed wstąpieniem w związki małżeńskie specjalnemu „kursowi dla narzeczonych”.

Te nowoczesne „szkoły żon” założone zostały na skutek porozumienia się kanclerza Hitlera z przewodczynią kobiet niemieckich, wedle którego narzeczona hitlerowca przed swoim ślubem musi być wyszkolona w „służbie matki Niemki” (Reichsmütterdienst).

Pierwsza z tych szkół założona została na wyspie Schwanerwerder, stanowiącej prywatną własność dra Goe-

belsa. Jak pisze „Berliner Tageblatt”, we wszystkich „szkołach żon” urządzone będą mieszkania dwupokojowe. W mieszkaniach tych kandydatki na żony i matki niemieckie będą się musiały nauczyć oszczędności miejsca tak, ażeby — jak pisze dziennik — „przy właściwym rozdzieleniu miejsc prócz specjalnego kąta przeznaczonego dla zabaw dzieciennych, znalazło się jeszcze dosyć przestrzeni na wychowanie kilkorga dzieci”.

Kongres pracowniczy

Warszawa. (Tel. wł.) 16 i 17 stycznia odbędzie się w Warszawie kongres pracowniczy, którego organizacją zajmie się tzw. komisja porozumiewawcza. Na kongres przybędzie około 1000 delegatów z kraju.

Obrazy będą dotyczyły zniesienia specjalnego podatku, zmiany ustawy uposażeniowej, i utrzymania ochrony lokatorów w mieszkaniach trzy a nawet 4-pokojowych. (w)

Mróz

Warszawa. (Tel. wł.) Dziś z rana notowano na wybrzeżu do 5 stopni mrozu, w Warszawie 8, w Krakowie 9, w Zakopanem 18. (w)

Znów katastrofa lotnicza

Buenos Aires. (PAT) Z La Paz (Boliwia) donoszą, że samolot pasażerski, lecący z La Paz do Apolo (prowincja Caupolican) został zaskoczony przez cyklon i rozbił się w łańcuchu górskim Sorata. Zginęli dwaj piloci, radiotelegrafista i pięciu pasażerów.

Olbrzymi pożar w centrum Londynu

Londyn. (ATE) W godzinach wieczornych wybuchł na Oxford Street olbrzymi pożar w 4-piętrowym gmachu fabryki gramofonów i radioaparatury „His Masters Voice”, który unieruchomił całkowicie handlowe centrum na kilka godzin.

Na ulicach zgromadził się natychmiast wielki tłum widzów, obserwujących akcje straży ogniowej, która przybyła na miejsce pożaru z 25 motopompami oraz 150 strażakami. W pewnym momencie płomienie buchnęły z olbrzymią siłą przez poddasze, a ogień przerzucił się na jeden z sąsiednich budynków. Spowodowało to zawezwanie 15 dalszych motopomp wraz ze 100 strażakami.

Naskutek niewystarczającego ciśnienia wód walka z pożarem natra-

fiała na wielkie trudności. Po raz pierwszy wprowadzono więc w akcję olbrzymi czołg wodny z płótna impregnowanego, którego właściwym przeznaczeniem jest użycie na wypadek przerwania dostawy wody spowodowanej przez atak samolotowy. Przy pomocy tego czołgu sprowadzano stale duże ilości wody, które następnie przy pomocy pomp tłoczących zostały skierowane na dachy sąsiadujących budynków.

Dopiero po 2-godzinnej walce udało się straży pożarnej zlokalizować ogień. Cały 4-piętrowy budynek jednak został doszczętnie zniszczony. Przyczyna pożaru dotychczas nie jest znana, gdyż naskutek wakacyj świątecznych nikt nie przebywał w gmachu.

W jutrzejszym wydaniu wieczornym:

A ŻYCIE TOCZY SIĘ DALEJ....

przez **Zygmunta Wasilewskiego**

Agencji Telegraficznej o analogicznym oświadczeniu 190 „uczonych” Instytutu Wychowania Międzynarodowego. Jak widzimy, z rękawa Żydowskiej Agencji Telegraficznej, która jest centralą żydostwa międzynarodowego — syją się setki „uczonych”, występujących „w obronie” Żydów w Polsce. A rabin nowojorski Wiese, głowa Żydów amerykańskich, wysłał dziennikarza Knickerbockera do Polski na — studia sprawy żydowskiej. Znamy — te studia...

Ale Żydzi są, jak zawsze, tak i tym razem złymi psychologami, i namiętność semicka zaciemnia im umysł i zdolność widzenia prawdy. Otóż Żydzi jak gdyby się nie orientowali, że od czasów, gdy przez masonerię wywierali w drugiej połowie wojny światowej i na konferencji pokojowej olbrzymi wpływ polityczny, między innymi intrygując przeciwko programowi Polski wielkiej i niezależnej, — że od tych czasów zaszły przełomowe zmiany w świecie politycznym, które znaczenie

żydostwa międzynarodowego bardzo a bardzo osłabiły, że coraz większa jest liczba narodów, którym Żydzi wyszli już gardłem. I jakgdyby Żydzi nie uświadamiali sobie, że ich knowania zagraniczne, powodujące mieszanie się czynników obcych do wewnętrznych spraw polskich, wywołują w opinii polskiej skutek odwrotny od pożądanego czyniąc front przeciwydowski w Polsce coraz szerszy i coraz bardziej zwarty.

Zyczymy Żydom, by — głupstwa robili dalej w sposób coraz bardziej namiętny i ślepy: Wyjdzie to na korzyść sprawy nie żydowskiej, lecz polskiej.

O powrót do pracy i ładu społecznego

Ostrzegawcze głosy senatorów Francji podczas dyskusji nad budżetem

Paryż. (Tel. wł.) Opinia publiczna z zainteresowaniem śledzi przebieg dyskusji w związku z uchwalaniem budżetu w Senacie. Podkreśla się specjalny nacisk, jaki położono na momenty raczej natury społecznej i gospodarczej, niż na zagadnienia budżetowe. Powód do tego daje nowa fala strajków we Francji, które trwają nadal.

Charakterystycznym jest wypowiedzenie się w Senacie min. finansów Bonnet'a, który oświadczył, że aczkolwiek perspektywy finansowe dla Francji na rok 1938 przedstawiają się zadawalająco, to jednak wszystko zburzyć mogą zatargi wewnętrzne, które nie pozwalają pracować intensywnie. Rząd wobec tego musi mieć możliwość szybkiego załatwienia konfliktów pracy.

W podobnym duchu wypowiedział się również sen. Caillaux, przewodniczący komisji finansowej. „Finanse publiczne” — oświadczył on — nie dadzą się uzdrowić tylko na papierze. Sanacja musi być powszechna, głęboka i organiczna. Może ona wyniknąć tylko z masowego powrotu do pracy, ładu społecznego i oszczędności.

Dyskusję w Senacie uważa się w tutejszych kołach politycznych za próbę wywarcia pewnego nacisku na Izbę Deputowanych, celem poparcia umiarkowanej polityki społecznej premiera Chautemps'a.

Elementy jednak skrajnie lewicowe przeciwnie są jakimkolwiek ustępstwom. Toteż kongres partii komunistycznej w Arles wyraził zupełną solidarność ze strajkującymi.

Te rozbieżności wśród członków

Stocznia gdyńska

London. (Tel. wł.) W prasie pojawiły się doniesienia, jakoby podczas pobytu min. Delbosa w Warszawie miało być przygotowane porozumienie między Polską, Rumunią i Francją. Zwracając uwagę, że Rumunia poczyniła liczne zakupy materiału lotniczego w Polsce.

W kołach przemysłowych rozeszły się równocześnie pogłoski, że zostały sfinalizowane rokowania pomiędzy stocznia gdyńską, a władzami wojskowymi rumuńskimi. Według tych doniesień stocznia gdyńska ma wykonać dla marynarki rumuńskiej kilka łodzi podwodnych. Dotąd Rumunia zamawiała te łodzie podwodne w Anglii.

Trzęsienie ziemi

Meksyk. (PAT.) W ciągu ostatnich paru dni odczuto 18 wstrząsów podziemnych. Ośrodek znajduje się na południu kraju w stanach Ojogja i Guerrero.

Wczoraj po południu odczuto szczególnie silny wstrząs, którego ośrodek znajdował się w odległości około 330 km od stacji seismograficznej Tacubaya. W okolicznych miejscowościach powstały straty materialne, lecz nie było ofiar w ludziach.

Z San Salvador natomiast donoszą, że zginęło tam trzech ludzi, a wielu odniosło rany.

Wladomosci

Ojciec św. spędził Boże Narodzenie w gronie swoich najbliższych. Po tradycyjnej pastercie o północy i dwóch mszach następnego poranku udał się na dłuższą przejażdżkę po ogrodach watykańskich. Audiencji w tym dniu nie było. Nadeszło bardzo wiele depech z życzeniami. Wieczorem odbył się koncert Perosięgo.

Pogłoski o dymisji min. lotnictwa W. Brytanii lorda Swintona i mianowaniu na jego miejsce Winstona Churchilla przyjęto w stolicy Francji z zyczliwością. Churchill uchodzi za zwolennika linii Londyn—Paryż.

Nowy wicekról Abisynii ks. Aosta przybył wczoraj samolotem do Addis-Abeby, gdzie powitał go marsz. Graziani. Powitanie uroczyste było połączone z defiladą wojskową i obchodem z pochodniami.

Posel sowiecki w Norwegii Jakubowicz prawdopodobnie podzielił los całego szeregu dyplomatów sowieckich, którzy w ostatnich czasach zostali odwołani. Jak wiadomo, dokonano zmiany na więcej niż połowie placówek. — Ambasador chiński w Moskwie Tsingfucang ostatnio nagle wyjechał ze swej placówki.

Były premier turecki gen. Ismet İnönü zachorował poważnie na zapalenie gardła i musiał się poddać operacji. Stan jego ma być bardzo poważny.

„frontu ludowego”, chociaż w tej chwili mogą nie mieć konsekwencji politycznych, to jednak w dużej mierze przyczyniają się do uprzytomnienia żywiolom umiarkowanym w ja-

kim znalazły się towarzystwie.

Dziś widzą te żywiolom umiarkowane, iż jedynie odwrócenie się od krańcowych haseł społecznych doprowadzić może we Francji do uspokojenia.

DZIEŃ POLITYCZNY

TELEFONEM OD KORESPONDENTA „KURIERA POZNAŃSKIEGO”

Warszawa, 28 grudnia.

Wychodzący w Krakowie organ miejscowego Zw. Legionistów „Oleandry” ogłosił artykuł prezesa Korczyńskiego, stwierdzający że legionści krakowscy są przeciwni totalizmowi i dyktaturze. Czytamy tam m. in.:

„Nasza demokracja legionowa dopuszcza istnienie „primus inter nos” jako przywódcy, przewodnika, myśliciela, ale nie entuzjazmuje się nikt tendencją, ażeby zrobić z jednostki geniusza, by pozostały wielomilionowy ogół mógł nie myśleć, nie działać, nie trudzić się, a potem żądać wyników. Zdobyte i rezultaty muszą być jak i trudy owocem ogólnego tylko wysiłku, a nie najwyższej, czy nawet najpiękniejszej jednostki.”

Wystąpienie „Oleandry” wskazuje, że młodzi legionści, mający „dopiero lat około 40”, pragną zrzucić wartość we własnym obozie i domagają się odejścia od władzy swych starszych kolegów. „Oleandry” żądają stworzenia centrum ideowego wychodząc z założenia, że „poza kombatantami nie ma w Polsce komu oddać

władzy”. To oświadczenie posiada swoją wymowę, gdyż kombatantami są nie tylko legionści, ale wszyscy inni dawni żołnierze wielkiej i polsko-bolszewickiej wojny.

Prasa szwedzka potwierdza doniesienia o przyjeździe do Sztokholmu min. Becka, zaznacza jednak, że termin wspomniany o początku stycznia nie jest ściśle. Trudno ściśle ten termin określić, gdyż szwedzki minister spraw zagranicznych Sandler bawi obecnie za granicą, gdzie od kilku miesięcy znajduje się na kuracji.

Głośny dziennikarz amerykański Knickerbocker ma przybyć do Polski, aby studiować sprawę żydowską. O ile sama rzecz jest bardzo chwalebna, gdyż w Ameryce zagadnienia żydowskiego w Polsce nie rozumieją, o tyle budzi stanowcze zastrzeżenia pogłoska, jakoby Knickerbocker miał przyjechać z inicjatywy rabina nowojorskiego Wiesego, który ma podobno finansować jego podróż.

„Voelkischer Beobachter” o min. Delbosie

Berlin. (PAT.) W „Voelkischer Beobachter” ukazał się dłuższy artykuł poświęcony francuskiemu ministrowi spr. zagr. Delbosowi opatrzonej jego fotografią.

Artykuł potraktował osobę min. Delbosa z dużą sympatią. Autor podkreśla patriotyzm ministra, przypominając, że min. Delbos, który walczył sam w armii francuskiej potrafił ocenić wolę pokojową b. kombatanta Adolfa Hitlera. Opisując następnie karierę polityczną min. Delbosa uwydatnia przede wszystkim jego samo-

dzielność, która ujawniła się również po objęciu kierownictwa na Quai d'Orsay.

Min. Delbos nie podzielał poglądów swoich kolegów socjalistycznych w sprawie poparcia „czerwonej” Hiszpanii, toteż wystąpił z całą energią na rzecz nieinterwencji, której jest właściwie ojcem.

„V. B.” kończy artykuł słowami: „Wiemy co dzieli nas merytorycznie od dzisiejszego francuskiego ministra spraw zagranicznych. Umiemy jednak również ocenić jego zalety.”

Pościg za groźnym bandytą trwa

Warszawa. (Tel. wł.) Groźny bandyta Maruszczyk nie został dotąd ujęty. Skrył się on w wielkich lasach koneckich.

Policja obsadziła wszystkie wioski powiatów: koneckiego, opoczyńskiego i radomskiego, oczekując pojawienia się bandyty, który prawdopodobnie zaszył się gdzieś, lecz będzie musiał wyjść z kryjówki, zmuszony do tego głodem.

Ludność żyje w wielkiej obawie.

Lód na wybrzeżu

Puck. (PAT.) Nieco silniejszy mróz na wybrzeżu spowodował dalsze narastanie lodu w Zatoce Puckiej. Grubość u Kępy Swarzewskiej i u nasady Helu wynosi obecnie 18 cm.

Pomiędzy Swarzewem a Puckiem komunikacja odbywa się na przełaj przez lód, który zamknął też dostęp do przystani rybackiej w Kuźnicy na Helu. W Jastarni w porcie jest kra-

Katolicyzm a komunizm

Paryż. (ATE.) J. E. arcybiskup Lyonu ks. Gerlier, który wrócił z Rzymu, gdzie otrzymał kapelusze kardynalski, wystąpił ostatnio bardzo ostro przeciwko niegodnemu zniekształceniu słów Ojca św. przez niektóre dzienniki, twierdzące, że papież Pius XI zachęcał przywódców katolicyzmu do porozumienia się z Moskwą i marksizmem.

„Istnieje bezkompromisowa sprzeczność — oświadczył kardynał — pomiędzy katolicyzmem a doktryną komunistyczną, która opiera się na materializmie i dąży do przekroczenia godności jednostki ludzkiej, czyniąc to pod pozorem sprawiedliwości społecznej. Chcemy wyciągnąć dłoń do wszyst-

kich tych, którzy cierpią, ale nie poświęcimy dlatego świętej prawdy” — zastrzegł się kardynał Gerlier.

Nowa ustawa rolna na Litwie

Kowno. (ATE) Rada Państwa w porozumieniu z przedstawicielami Min. Rolnictwa opracowała projekt ustawy o kontroli gospodarstw rolnych.

Projekt ustawy przewiduje kontrolę sprzedaży gospodarstw rolnych. Chcąc kupić lub sprzedać ziemię, trzeba będzie otrzymywać specjalne pozwolenie. Rolnicy, którzy gospodarzą niedbale, będą przestrzegani. Jeśli po upływie 4 lat nie zostanie stwierdzona poprawa, zaproponuje się im odstąpienie gospodarstwa krewnym. Jeśli dany rolnik nie zgodzi się na to, gospodarstwo zostanie sprzedane z przetargu, a pieniądze przejdzie do jego właścicielowi.

Zostanie dalej ustalona granica rozdrażniania gospodarstw. Działy rodzinne również będą podlegały kontroli. Obciążenie z tytułu spłat rodzinnych nie będzie mogło przewyższać 2/5 wartości gospodarstwa.

Ustawa ta wpłynie do parlamentu litewskiego na wiosennej sesji.

W litewskim miejscu odosobnienia istniejącym od kilku miesięcy w okolicy Kowna panuje ruch coraz większy. Obecnie znajduje się tam około 100 ludzi, którzy z czasem mają być ucył do ciosania kamieni.

Zona Vittoria Mussoliniego powiła wczoraj syna. Otrzyma on na chrzcie imię Guido.

W syndykacie paryskich dziennikarzy odbyło się głosowanie, czy syndykat ma przystąpić do generalnej konfederacji pracy. Udział w głosowaniu był niski, a następnie większość była przeciwna przystąpieniu. — Lotniczka Lion pobila rekord kobiecy wysokości osiągając 6 500 m.

O nowej epidemii tyfusu donoszą z Anglii. Zachorowało 289 osób, w tym 29 z wynikiem śmiertelnym. — W dniu 3 stycznia odbędzie się w radio angielskim nadanie pierwszej audycji w języku arabskim na fal 31,82 m. Pierwsza ta transmisja odbędzie się w sposób uroczysty.

Linie kolejowa z Leningradu do Ochocka n. Oceanem Spokojnym przez Tobolsk i Jakuck zamierza przeprowadzić rząd sowiecki. Kończąc ją jej częścią będzie kolej północno-bajkalska, którą obecnie buduje sowiecki badacz polarny prof. Schmidt.

Wdowa po znanym przemysłowcu amerykańskim Campbellim odmówiła swej lekko podchmielonej córce wydania klucza do samochodu. Wynikła stał sprzeczka, podczas której ta dobiła rewolweru i zastrzeliła swą matkę.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań 28. 12. 1937 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocna. Naogół zauważa się w dalszym ciągu brak materiału.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. (większe odcinki) 68—68,50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4 1/2% listy złote w zlocie po 64.— oraz 4 1/2% listy złotowe po 63,50 64.— w zaoferowaniu, natomiast poszukiwano 4% listy zast. konwert. po 54.— bez oddawców.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych ofiarowano Bank Polski po 114.—, zaś akcje H. Cegielskiego obracano po 25,50.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państwowa pożyczka konwers. większe odc. 68—68,50 P.

4 1/2% listy zastawne złote w zlocie przestemplowane Pozn. Ziemstwa Kredyt. (dawn. 4 1/2% dolar. listy zast. w zł = 8,9141 zł za 1 dol.) 64.— O.

4 1/2% złotowe listy zastaw. serii L. Pozn. Ziem. Kred. 63,50—64.— O.

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 114.— O.

Cegielski H. 25,50 +

Tendencja mocna.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań 28. 12. 1937 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.

Standarty: 1) żyto 712 g/l., 2) pszenica 422 g/l., 3) owies I. stand. 480 g/l., 4) owies II. stand. 450 g/l.

Ceny transakcyjne:

Owies I. stand. 25 tonn par. Poznań . . . 21,00

Ceny orientacyjne:

Zyto 21,50—21,75

Usposobienie lekko zwykłowe.

Pszenica 26,25—26,75

Usposobienie lekko zwykłowe.

Jęczmień browarowy 20,50—21,50

Usposobienie lekko zwykłowe.

Jęczmień 700—717 g/l. 19,50—19,75

Jęczmień 673—678 g/l. 18,50—19,00

Jęczmień 638—650 g/l. 18,25—18,50

Usposobienie lekko zwykłowe.

Owies I. stand. 20,50—21,00

Usposobienie spokojne.

Owies II. stand. 19,50—20,00

Usposobienie spokojne.

Maka żytnia gat. I. 0-50% 30,75—31,75

Maka żytnia gat. I. 0-65% 29,25—30,25

Usposobienie lekko zwykłowe.

Maka pszen. gat. I. wyc. 0-30% 46,00—46,50

Maka pszena gat. I. 0-50% 42,00—42,50

Maka pszen. gat. I-A 0-65% 40,00—40,50

Maka pszena gat. II. 30-65% 36,50—37,00

Usposobienie spokojne.

Otreby żytnie stand. 14,50—15,25

Otreby pszenne grube stand. 16,25—16,50

Otreby pszenne średnie stand. 15,00—15,50

Otreby jęczmienne 15,00—16,00

Rzepak zimowy 54,00—56,00

Siemie lniane 48,00—50,00

Gorzycza 32,00—34,00

Groch Wiktoria 24,00—26,00

Groch Folgera 23,50—25,00

Łubin niebieski 13,25—13,75

Łubin żółty 13,75—14,75

Mak niebieski 74,00—77,00

Koniczyna czerwona surowa 90,00—100,00

Koniczyna czerw. 95-97% czyst. 105,00—115,00

Koniczyna biała 190,00—220,00

Koniczyna szwedzka 220,00—240,00

Koniczyna żółta odłużczona 80,00—90,00

Ziemiaki fabr. za kilo % 19

Makuch lniany w taflach 21,25—21,50

Makuch rzepak. w taflach 18,50—18,75

Makuch słon. w taflach 42—43% 21,25—22,00

Srut Soja 23,50—24,50

Słoma pszenna luzem 5,90—6,15

„ pszena prasowana 6,40—6,65

„ żytnia luzem 6,25—6,50

„ żytnia prasowana 7,00—7,25

„ owsiana luzem 6,30—6,55

„ owsiana prasowana 6,80—7,05

Siano 7,85—8,35

„ zwykłe prasowane 8,50—9,00

„ nadnoteckie luzem 8,95—9,45

„ nadnoteckie prasowane 9,95—10,45

Ogólne usposobienie żywsze.

Ogólny obrót: 1205,8 tonn, w tym żyta 265 tonn, pszenicy 47,5 tonn, jęczmienia 90 tonn, owsa 86 tonn.

Odpowiedzialność karna urzędników

Sprawa starosty Czarnockiego rzuca jasne światło na stosunki służbowe w administracji państwowej. Jak w paru innych procesach karnych, oskarżony o nadużycia na stanowisku urzędniczym bronił się tym, że postępował zgodnie z poleceniami swego przełożonego. Oczywiście zwierzchnik, który wydaje podwładnemu rozkaz, łamiący przepis prawny, jest za to odpowiedzialny. Ale czy wykonanie takiego rozkazu nie jest karalne, czy urzędnik może skutecznie zasłaniać się otrzymanym poleceniem popełnionego przestępstwa?

Znakomity znawca angielskiego prawa konstytucyjnego Dicey w celu zilustrowania zasady praworządności brytyjskiej daje następujący przykład. W czasie strajku dla ochrony przed tłumem, który chciał zatrzymać maszynę, pompującą wodę z kopalni, co groziło zalaniem jej i unieruchomieniem, wezwano kompanię wojska. Wojsko strzelało do atakujących robotników i padły trupy. Żołnierz, który strzelał i zabił uczestnika zająć, może odpowiadać za zabójstwo i gdyby udowodniono mu winę, grozi mu za zabójstwo szubienica. Nie może go usprawiedliwić rozkaz dowódcy. A znowu, gdyby nie posłuchał rozkazu strzelania, grozi mu ewentualnie za niesubordynację — rozstrzelanie.

Taka paradoksalna wymyślona sytuacja maluje doskonale pogląd angielski, że każdy odpowiada za swoje czyny i winien sam oceniać, czy działa zgodnie z prawem. Rzecz jasna, że stosunki angielskie są bardzo swoiste, zasady prawne angielskie nie mogłyby być przeniesione na kontynent, a w służbie wojskowej państw kontynentalnych obowiązują inne podstawy odpowiedzialności.

Ustawodawstwo urzędnicze, normujące prawa i obowiązki służbowe, musiało uwzględnić szczególny stosunek zależności, który powstaje z chwilą włączenia danej jednostki do kadry biurokratycznych. Ustrój urzędów oparty jest na hierarchii, kardynalnym obowiązkiem urzędnika jest posłuszeństwo wobec poleceń władzy przełożonej. Ale chodzi o to, jak daleko sięga ten obowiązek. Obowiązek posłuszeństwa nie jest nieograniczony. Najprostszą wydaje się odpowiedź, że urzędnik winien wykonywać tylko polecenia czy rozkazy, które są zgodne z prawem. Ale jeżeliby przyznać urzędnikom podwładnym prawo oceniania prawności otrzymywanych poleceń zasada ustroju hierarchicznego byłaby podważona, bowiem wbrew niej podwładny kontrolowałby decyzje przełożonego. Tymczasem z hierarchią związane jest domniemanie, że wyższe władze lepiej znają i interpretują obowiązujące prawo od urzędów niższych.

Sprzeczność pomiędzy zasadą praworządności i hierarchii została rozwiązana w sposób zadowalający przez naszą ustawę o państwowej służbie cywilnej z 1922 r. „Urzędnik obowiązany jest wypełniać każde zlecenie swoich przełożonych — głosi art. 20 — o ile ono wyraźnie nie sprzeciwia się obowiązującym przepisom ustawowym”. Dalszy ustęp cytowanego artykułu przewiduje tryb postępowania, jeżeli urzędnik ma przekonanie, że zlecenie służbowe „zawiera znamiona pomyłki co do faktu albo co do prawa”. W razie więc wątpliwości co do prawności otrzymanego polecenia, urzędnik obowiązany jest zwrócić się z ich przedstawieniem do władzy przełożonej, ale jeżeli ta potwierdzi swoje zlecenie obowiązany jest je wykonać. Jeżeli zlecenie było ustne, urzędnik może żądać potwierdzenia na piśmie.

Rozkaz, którego wykonanie byłoby czynem karalnym, jest zawsze oczywiście wyraźnie sprzeczny z prawem i urzędnik w tym wypadku nie tylko może nie zastosować się do nieprawego polecenia, ale mu go wykonać nie wolno. Niezależnie przeto od ewentualnej odpowiedzialności karnej przełożonego, popełnia przestępstwo i powoływanie się na otrzymane polecenie nie może pozbawić czynu karalnego cech przestępstwa.

Niestety u nas w szeregi urzędnicze wkradła się pod tym względem demoralizacja. W psychice niektórych urzędników ugruntował się pogląd, że jest rzeczą konieczną posłuszeństwo nieograniczone. Urzędnik ma być ślepy narzędnikiem w rękę przełożonego, nie tylko w dziedzinie swych obowiązków urzędowych, ale i w dziedzinie politycznej. Rugi polityczne wśród urzędników wzmacniały ten pogląd.

W zasadzie ustawa o służbie cywilnej zapewnia urzędnikowi względną stałość jego stanowiska. Pominąwszy wypadki stwierdzonej nieudolności i upadku sił umysłowych i fizycznych, urzędnik może być zwolniony ze służby państwowej tylko na podstawie skazującego wyroku sądu karnego lub orzeczenia komisji dyscyplinarnej. Gdyby przeto nie wykonał jawnie nielegalnego polecenia zwierzchnika i za to pociągnięty został do odpowiedzialności dyscyplinarnej, byłby niewinny.

W procesie starosty Czarnockiego twierdzono, że wojewoda Kirtiklis był zwierzchnikiem surowym, nie spełniającym rozkazów groził „w szcękę”. To obrazowe wyrażenie w praktyce administracyjnej oznacza, że nieposłuszny urzędnik byłby usunięty ze służby państwowej w formie na szeroką skalę stosowanej — przeniesiono by go na przód dla „dobrej służby” w stan nieczynny, po czym po pół roku nastąpiłoby automatyczne zwolnienie ze służby. Ten stan rzeczy rzuca postrach na urzędników, czyni ich narzędziami bezprawia. Dyskrecjonalne uprawnienie władzy przełożonej do usuwania urzędników bez orzeczenia bezstronnej i niezależnej instancji, bez dochodzenia i rozprawy, powinno być zniesione. Jeżeli zaś uznać, że niektóre urzędy — chodzić tu może o starostów i wojewodów — mają zadania polityczne do spełniania i dlatego ich piastunowie powinni się cieszyć politycznym zaufaniem, czyli gwarancje stałości stanowiska nie mogą mieć do nich zastosowania, to należałoby wyodrębnić te urzędy z ogólnych kadrowych biurokratycznych i w sprawie usuwalności tej kategorii funkcjonariuszów państwowych wydać specjalne przepisy prawne, łagodzące skutki niepewności kariery służbowej.

Przy istniejącym systemie rządzenie dla osiągnięcia doraźnych celów politycznych jest ułatwione, ale skutki systemu muszą okazać się dla aparatu państwowego fatalne.

BOHDAN WASIUTYŃSKI

NA STRAŻY W PIRENEJACH

Oddział strzelców górskich narodowych wojsk hiszpańskich zaciągnął placówkę wśród dzikich skał pirenejskich. Stąd bohaterzy hiszpańscy strzegą swej ojczyzny przed dzikim najazdem hordy bolszewickiej.

plotki stołeczne

27 grudnia.

Zrobiono około niego pewien hałas: niby że to kat, występujący pod pseudonimem Maciejewskiego, organizuje u nas nową niemiecką partię polityczną. Nie ma co mówić: posmak jest. W rzeczywistości zwyczajny obywatel p. Alfred Kolf uzyskał u władz legalizację „Verband der deutschen Volksgruppe”.

Prasa niemiecka w Łodzi przedstawia tę grupę jako organizację opozycji przeciwko sen. Wiesnerowi, stojącemu na czele Jungdeutsche Partei w Polsce. Sam Kolf był działaczem w tej partii, pracował w Katowicach i Bielsku, a gdy nastąpił rozłam w łonie stronnictwa, zorganizowany przez Schneidra z Poznania, zastępcę „Führera” — Kolf przeszedł do opozycji, a teraz należy do jej głównych organizatorów. Incydent ten może posiadać pewne znaczenie w stosunkach wśród mniejszości niemieckiej, jako reakcja przeciwko supremacji organizacyjnej czynników, które chciałyby całkowicie zagarnąć władzę i nie znoszą samodzielnosci.

*

Mówią, że sfery „demokratyczne” wyczekują ciągle na dalszą taktykę „Ozonu”. Samo Kolo Parlamentarne OZN przedstawia niesłychanie bujny wachlarz przekonaniowy: są tam i totaliści i demokraci i liberali i prawicowcy i lewicowcy i katolicy i wolnomyślni. Przypomina ten zespół całkowicie BBWR, skupił trochę dawnych jego działaczy. Przeciwnicy „Ozonu” w Sejmie, a takich w obozie prz rządowym jest niemało, stawiają bardzo na nadmiar rozbieżności w przekonaniu,

że doprowadzą one do tak silnych sprzeczności, iż w końcu rozsądzą samą organizację.

Za kulisami stoi ciągle płk Sławek — tajemniczy, malomówny, wydający dyspozycje i komentarze, a ciągle otoczony aureolą nie tylko dawnego towarzysza pracy Józefa Piłsudskiego, lecz także twórcy i komentatora nowej konstytucji. Szereg przyjaciół, inspirowanych płk Sławka w tym duchu, że nie powinien się aktywnie angażować współcześnie, gdyż ma przed sobą inną rolę do spełnienia, o wiele ważniejszą, aniżeli takie czy inne gry polityczne. Natomiast inni jego przyjaciele są zdania, że abstynencja i usunięcie się od życia oraz pogrążenie w uroczystym odosobnieniu wcale nie przyczyni ani aureoli płkowi Sławkowi, ani też nie ułatwi jego pozycji politycznej.

Zresztą i tak mogą zajść takie sytuacje, w których płk Sławek będzie musiał wystąpić aktywnie. Może właśnie na temat tej taktyki toczyły się debaty świąteczne w zagrodzie racławickiej

*

Ostatnimi czasy dalo się zauważyć zaostrenie kursu w akcji polszczenia handlu. Zachowanie się administracji nie jest jednolite. Pomijając już indywidualne odnoszenie się poszczególnych władz w różnych środowiskach trzeba stwierdzić, że samo wykonywanie rozporządzeń jest rozmaicie interpretowane. Niedawno dosyć liberalnie traktowano samo pikietowanie lub propagandę straganów, teraz zaś dochodzą stąd czy stamtąd wiadomości o nakładaniu kar administracyjnych na propagatorów tej pionierskiej akcji.

Co prawda, wszystko zależy od klimatu u góry: teraz w górnych regionach zawiły wiatry surowsze i ostrzejsze. Czy na długo?

WARSZAWIANIN.

FAKTY i OCENY

Zatarg płka Koca z red. Mackiewiczem

W początkach grudnia — jak o tym donosiliśmy — pojawiło się oświadczenie płka Koca, skierowane przeciwko red. Mackiewiczowi z powodu jego artykułów przeciwko OZN. Po powrocie z zagranicy „Słowo”, którego redaktorem jest p. Mackiewicz ogłosiło notatkę, iż sprawa zostanie załatwiona nie na drodze dziennikarskiej.

Obecnie „Słowo Wileńskie” ogłasza protokół podpisany przez zastępców płka Koca, pp. płka Miedzińskiego i płka Wendę oraz zastępców p. Mackiewicza pp. St. Wańkowicza i Artura Potockiego.

Zastępcy płka Koca złożyli do protokołu następujące oświadczenie:

„Sprawa komunikatu p. płka Koca, szefa Obozu Zjednoczenia Narodowego, opublikowanego w prasie dnia 8 grudnia rb. w odpowiedzi na artykuły „Słowa” wileńskiego podpisane przez p. Cata — nie może być traktowana na drodze postępowania honorowego.”

Wobec tego p. Mackiewicz skierował sprawę do sądu.

Rozmowy o Żydach ministrów Becka i Delbosa

Żydowska Agencja Telegraficzna ogłosiła rodzaj wywiadu z działaczem żydowskim w Anglii, Leonardem (?) Montefiore. Część tego wywiadu poświęcona jest sytuacji żydostwa w Polsce oraz rozmowom, które na ten temat prowadzić miał min. Delbos z min. Beckiem podczas ostatniej wizyty w Warszawie. Z wywiadu tego przytaczamy ciekawsze ustępy:

„W odniesieniu do sytuacji ludności żydowskiej w Polsce Montefiore oświadcza, iż gdyby „getto uniwersyteckie” zostało zniesione, będzie to w poważnym stopniu zapisane na dobro demokratycznych elementów w Polsce, które także protestowały przeciwko gettu. Montefiore sądzi, że podczas gdy w sferze politycznej, biorąc rzecz ogólnie, sytuacja Żydów w Polsce pozostała bez zmian, to położenie gospodarcze Żydów pogorszyło się. Boykot handlu żydowskiego jest nie słabnący, zaś okres przedświąteczny dał sposobność do wzmożenia agitacji antyżydowskiej.

„Zgodnie z doniesieniami prasowymi — zaznacza w końcu Montefiore — w rozmowach między min. Beckiem a min. Delbsem była także poruszona kwestia emigracji. Korespondent „Times” informuje, iż obaj ministrowie zgodzili się, że sprawa emigracyjna „nie może być traktowana na platformie czysto etnicznej”.

„Zdaje się być usprawiedliwiona nadzieja, że w kołach rządu Polski nie znajdują przychylnego przyjęcia sugestie idące w kierunku uważania wyłącznie Żydów za element, stanowiący o przeludnieniu.”

Warto zanotować tę żydowską opinię w tej sprawie.

P. Kirtiklis nie zdążył się pożegnać

Prasa lwowska odslania ciekawe okoliczności, w jakich b. wojewoda Kirtiklis przestał być wojewodą białostockim.

Do 6 września wojewoda przebywał na urlopie. Zaledwie jednak objął rano 7 września urządowanie w kilka godzin później został telefonicznie wezwany do Warszawy. Pojechał autem i następnego dnia 8 września przed godziną 3 powrócił już z dymisją w kieszeni.

Była to niespodzianka nawet dla niego samego. W trzy dni później bez uprzedzenia przyjechał nowy wojewoda białostocki, p. Henryk Ostaszewski, i zajął taksówką do województwa. P. Kirtiklis oddał natychmiast urządowanie nowemu wojewodzie i o godz. 2 po południu, w niespełna półtorej godziny po wyjeździe nowego wojewody, wyjechał samochodem wraz z żoną do swojej osady w Rakaciszkach na Wileńszczyźnie. Wojewoda Kirtiklis nie zdążył nawet złożyć wizyt pożegnalnych i w ogóle w Białymstoku więcej się nie pokazał.

Wojewoda Ostaszewski urzęduje od 11 września bez przerwy.

Koncentracja żydowska

Agencja „Echo” donosi, że w Warszawie obrodził pod przewodnictwem p. Sprinzaka z Palestyny Komitet wszystkich ugrupowań syjonistycznych. W rezultacie dyskusji uchwalono utworzenie Zjednoczonego Komitetu Syjonistycznego, w którego skład według klucza partyjnego weszli przedstawiciele wszystkich ugrupowań syjonistycznych. Zjednoczony Komitet Syjonistyczny będzie koordynował wszelkie akcje polityczne podejmowane przez poszczególne ugrupowania syjonistyczne.

Przycinki

„Nowa Prawda” pisze:

„...O pułk. Miedzińskim mówią, że jego przekonania polityczne są giętkie jak — stahl”.

Do tego dodaje lwowskie „Słowo Narodowe”:

„...A o p. Stahlu mówią we Lwowie, że charakter ma twardy jak — miedź”.

Polska klęka tylko przed Bogiem

Przemówienie wigilijne J. Em. ks. Prymasa Hlonda

W dzień wigilijny — jak o tym krótko donosiliśmy — J. Em. ks. kardynał Prymas August Hlond wygłosił przez radio przemówienie do wszystkich Polaków w kraju i za granicą. Oto treść dosłowna tego przemówienia:

Polska wilia. Chwila czarowna, ceremonialna wigilijnej wieczery, obrzędem opłatkowym, powabem choinki, wdziękiem kołęd, atmosferą pokoju. Szliśmy ku niej, jakby ku uldze wytęsknionej, odrywając się od jednostajności i udręki szarego, niespokojnego dnia.

Polska wilia! Chwila dostojna głębią swego znaczenia, treścią religijną, mistyką pasterki, bliskością wcielonego Boga. Wracamy do niej z wiarą w duszy, zrywając ze światowością poprzedniego życia, otrząsając się z zębów laicyzmu.

Polska wilia! Chwila serdeczna ciepłem serc bliskich, miłością domowego ogniska, urokiem rodzinnego szczęścia, poczuciem narodowej łączności, gorącością życzeń, zmyslną niespodzianką podarków. Za nami pozostały nieporozumienia, podziały, swary i walki. Żyjemy tchnieniem jedności, uczuciami braterstwa, wspólnotą krwi i wierzeń.

Polska wilia! Chwila dobrej woli. Chcemy być w zgodzie ze sobą i sumieniem, w zgodzie z Bogiem. Odwracamy się od fałszu, uciekamy od zakłamania, żalujemy za swe usterki i grzechy. Pragniemy wejść w styczność z niebem i w szczerym pojednaniu się z prawdą bożego wieczora śpiewać bez rozterki w duszy: „a Słowo ciała się stało i mieszkało między nami“.

NA ROZDROŻU NASZEGO WIEKU

Noc betlejemka, jasna a tajemnicza, stanowiła największy zwrot w dziejach świata. Chrystus, „położony na upadek i powstanie wielu“, wkroczył w życie narodów jako zasadniczy pierwiastek duchowy. Wszczął się przełom w duszach, przełom w umysłach, przełom w sumieniach. Przełom ten dźwigał i wynosił, łamał i kruszył. Dzisiaj, gdy dokonywa się donośniej niż kiedykolwiek, sięgając do wszystkich podstaw ideowych życia i ustrojów, wtórują mu to wzlotne porywy i zapamiętałe bohaterstwo, to wstrząs i klęski. Narody, znalazłszy się na rozstajnych drogach, stanęły wobec nieuniknionego podziału duchów, który stanowić będzie o istocie nowych czasów. Na tym rozdrożu dwudziestego wieku męczą się ludzkie myśli i sumienia, borykają się filozofie i kultury, zderzają się z podsumowaną z wieków siłą największą za ludzką pamięć kontrasty.

PRZECIŃ MATERIALIZMOWI I TOTALIZMOWI

Polska przeżywa ten przełom rozsądniej niż jej bliżsi i dalsi sąsiedzi. Porwana głębokim prądem odzyskanego bytu, wiedzona duchem swych dziejów, wpatrzona w wielkość, która

Wybuch w pociągu

Tokio. (PAT). Z powodu wybuchu ładunku celulozoidu powstał pożar w pociągu w pobliżu st. Moje (wyspa Kiusiu).

Dwa wagony spłonęły, 7 osób zmarło, a 34 odniosły ciężkie oparzenia lub rany.

Po „deklaracji“

polsko-niemieckiej

W powiecie strzeleckim na Śląsku Opolskim w parafii Imielnica, znanej z kościoła, zbudowanego w XIII w. przez Cystersów, dotychczasowy proboszcz ks. Bacia, jakkolwiek narodowości niemieckiej, niewygodny był Niemcom, ponieważ w parafii tej o zdecydowanej przewadze polskości nie likwidował polskich nabożeństw i kazania wygłaszał po polsku. O polskości tej parafii świadczy m. in. to, że jeszcze 2 lata temu 100 dzieci przygotowywano po polsku do Sakramentów świętych, przy prawie takiej samej liczbie dzieci przygotowywanych po niemiecku.

Ostatnio nie wiadomo, z jakich powodów ks. Bacia został zurlupowany. Następca ks. Baci zapowiedział, że w parafii tej nie będzie więcej kazań po polsku.

Je czeka, kuszona przez współczesne demony, szuka decyzji w swym instynkcie, w świadomości swych przeznaczeń, w ewangelii swych wierzeń. Jest dla niej rzeczą oczywistą, że ani na materialistycznych pustyniach ducha, ani na samowoli totalistycznych dyktatur, przeczących godności i sumieniu człowieka, nie można budować twórczego zbiorowego życia. Toteż chociaż wokół trwoga, zamęt, walki bratobójcze, orgie krwawych porachunków, okropności wojującego bezbożnictwa, sztuczne wskrzeszanie pogaństwa, Polska w własnej duszy, w swym powołaniu, w rozjaśniającej się wizji Chrystusowej prawdy odnajduje siebie i odgaduje drogę swej przeszłości.

Pod względem światła i ducha nie potrzebuje zapożyczać się u nikogo. Nie skleca sobie nowych bożków, nie odgrzewa zamarych kultów i bałwochwalczych, nie myśli klękać jak tylko przed swym dawnym Bogiem, którego dzisiaj kołędową modlitwą wielbi złożonego na sianie. Chrystusem wyzwala Polska swoje sumienie, odbudowuje swą godność, gruntuje swój niepodległy byt i nieśmiertelny czyn. Jako państwo „dobrej woli“ klęka Polska przed Bożym Dzieciątkiem z hołdem wierności i uwielbienia.

Na ziemi polskiej, gdzie widok Boga w złobku najgłębiej poruszył duszę ludzką, gdzie Betlejem wyśpiewywane zostało najcudniejszymi pieśniami, gdzie kołęda parafrazowała liturgię Bożego Narodzenia niedoścignionym hymnem myśli, afektów i barw, na tej ziemi także życzenia wigilijne wypowiadają się rzewniej, szczerzej, choć prosto i krótko, szukając sobie nie raz wyrazu raczej w spojrzeniu życzliwym, w serdecznej łzie. Taką nutą brzmia również życzenia Prymasa.

NIECH CHRYSZTUS UMACNIA POLSKĘ

Niech Chrystus umacnia Polskę swym błogosławieństwem. Nastający rok niech z łaski Opatrzności będzie dla Rzeczypospolitej i jej rozwoju pomyślny, dla narodu i jego ducha szczęśliwy, dla Kościoła i jego działalności apostołkiej błogosławiony. W polskiej duszy i życiu polskim niech to prze-

maga i niech to się wybija, co szlachetne, czyste i święte, twórcze i zbawienne. Przesłonięte tajemną dni nowego roku niech się w polskim domu poczyna nadzieją, niech się wypełniają szczęściem pracy, niech się kończą wieczorem pokojem i zadowoleniem. Niech pomyślność i swoboda ducha wróć do domu robotniczego, niech radość napęli pracowitą wieś. Niech wiara kołębóle skutego z doczesnością życia, a łaska Boża niech duszom szeroko otwiera dostęp do bogactw nadprzyrodzonych.

DO RODAKÓW ZA GRANICĄ

Polska fala roznosi te słowa i do Was, Rodacy, o których można by powtórzyć uwagę dzisiejszej ewangelii: „miejsca im nie było w gospodzie“. Niemasz was w kraju, bo na swych ojcowiznach znaleźliście się poza granicami państwa, albo jako tułacze poszłiście gośćmićmi polskiego pielgrzymstwa daleko, do obcych. Wiedziecie, że żaden naród nie jest tak zazdrośny o swe mniejszości w ościennych państwach, żaden kraj nie ma takiego kultu dla swej emigracji jak Polska.

Więc z wami wszystkimi, Rodacy poza Rzeczypospolitą, święcimy wilię dzisiejszą. Łamiemy się z wami polskim opłatkami. Gdy w ten wieczór miliony polskich serc tuł się do siebie, chcielibyśmy w świętecznym uścisku przytulic przede wszystkim Was. Ślemy Wam wszystkim z ojczyzny życzenia najserdeczniejsze. Choćby Wam brakło polskiej pasterki, kołędujcie z nami i w tę kołędę włożcie wszystkie swe tęsknoty, bóle i życzenia.

Dosiego roku życzą sobie nawzajem, w kraju i na całej kuli ziemskiej wszystkie dzieci Orla Białego, oddając w bożą opiekę Rzeczypospolitą i siebie.

W przemówieniu ks. Prymasa Hlonda zwraca uwagę ostre potępienie zarówno materializmu, jak „dyktatury twórczych przeczących godności i sumieniu człowieka“.

Potępienie to nabiera szczególnej wagi w związku z dyskusją, jaka ostatnio toczyła się na łamach szeregu pism — także katolickich — na temat zagadnienia totalizmu.

Z dobrych najlepsze
z prawdziwych najczystsze

WINKELHAUSENA

ARVINE
JUBILEUSZOWY
MEDICINAL

Tydzień przeciwżydowski w Baranowiczach

Starosta zarządza konfiskatę ulotek kupców poznańskich — Konfiskaty tej sąd nie zatwierdził

Na terenie województwa nowogrodzkiego został proklamowany „Tydzień propagandy Handlu i Rzemiosła Chrześcijańskiego“. Przede wszystkim skierowano uwagę na Baranowicze, będące centrum handlowym województwa. Na trzech głównych ulicach porozwieszano transparenty nawołujące ludność do czynienia zakupów u kupców i rzemieślników chrześcijańskich, a miasto objeżdżały samochody, rozrzucające ulotki propagandowe.

Dwaj kupcy poznańscy, którzy w ubiegłym roku założyli w Baranowic-

zach sklep pod nazwą „Poznański Dom Galanterii“ wydali z tej okazji specjalne ulotki, nawołujące do popierania handlu polskiego, z reklamą firmy na odwrocie. Prezes gminy żydowskiej p. Cukierman i prezes Związku Kupców p. Trachtenberg, zwrócili się do władz z prośbą o interwencję. Na zarządzenie starosty ulotki skonfiskowano, jednak Sąd Okręgowy w Nowogrodzku konfiskatę tę uchylił.

W związku z tym pisze „Nasz Przegląd“, że sytuacja kupiectwa żydowskiego w Baranowiczach staje się coraz cięższa. Żydostwo nie opuszcza jednak rąk i obecnie w oknach sklepów żydowskich ukazały się wywieszki z następującym napisem: „Kupuj tam, gdzie towar dobry, a zaoszczędzone pieniądze składaj w P. K. O.“
Nowy żydowski... „szmonces“.

Jady, wytwarzające się w jelitach, usuwa pewnie i szybko szklanka naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa**, która należy przyjmować codziennie rano.
Tg 22 019

Kalisz i Uniejów bez Żydów

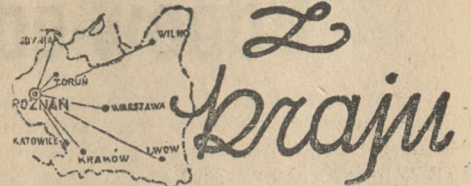
„Tydzień propagandy polskiego przemysłu, handlu i rzemiosła“ spotkał się z pełnym poparciem społeczeństwa

Kaliski tydzień propagandy polskich warsztatów pracy, który się odbył pod hasłem „Kalisz bez Żydów“ zakończył się pełnym sukcesem. Żydzi nie mieli w ciągu tygodnia prawie wcale klientów polskiej. Akcję prowadzono za pomocą oddziałów pikietowych S. N., transparentów i około 100 tysięcy ulotek.

W czasie tygodnia odbyło się w Kaliszu 15 imponujących wieców z nader

licznym udziałem obywatelstwa. Na wiecach przemawiało 20 mówców.

Podobnie jak Kalisz także i Uniejów (pow. Turek) zorganizował u siebie tydzień propagandy polskiego przemysłu, handlu i rzemiosła, osiągając całkowicie zamierzony cel. „Tydzień“ zakończono wielkim zebraniem publicznym, na którym przy aplauzie obecnych wygłoszono referaty o szkodliwej działalności Żydów i odrodzeniu gospodarczym Polski.

PO MROŻNYCH I POGODNYCH ŚWIĘTACH

Mądrość ludowa oparta na długim doświadczeniu mówi, że o ile święta Bożego Narodzenia były suche i piękne oraz z lekkim mrozem, to następne dwa miesiące — styczeń i luty — mają być również takie. W ogóle, według wierzeń ludowych, czas aż do Trzech Króli nadaje się specjalnie do wyciągania wróżb wszelkich na cały rok.

Trzeba zatem tych dwanaście dni pilnie obserwować.

KARY NA OPORNYCH

Agencja „Kabel“ donosi, że w szeregu powiatów starostowie obłożyli ostrymi karami uchylających się od zastępczej służby wojskowej. W kilku wypadkach wymierzono nawet kary aresztu do dwóch tygodni za niestawienie się do pracy przymasowej.

WSTRZYMANIE ŻEGLUGI NA RZEKACH

Na rzece Wiśle, którą ostatnio plynie gęsty sryż, wstrzymano całkowicie żeglugę pasażerską i towarową. Wszystkie mniejsze rzeki, a także Warta, Bug i Naręwa zamaryły już całkowicie.

SPRAWA ADWOKATA SZUMAŃSKIEGO

Wydział odwoławczy Sądu Okręgowego w stolicy wyznaczył na 29 bm. rozprawę w procesie adw. Szumańskiego, skazanego w swoim czasie na pół roku aresztu i 1500 zł grzywny za znieważenie min. sprawiedliwości i in. członków władz.

W poprzedniej instancji sprawa ta toczyła się przy zamkniętych drzwiach. Proces budzi znaczne zainteresowanie.

CHORA UMYSŁOWO ŻYDÓWKA POCHOWANA NA CMENTARZU KATOLICKIM

Chora umysłowo Chana Goldberg z Łodzi zginęła podczas katastrofy kolejowej w Andrzejowie i ponieważ nie było można ustalić jej tożsamości, więc pochowano ją na cmentarzu katolickim we wsi Balań. Obecnie maż jej po stwierdzeniu faktu czyni starania o ekshumację i pochowanie zwłok na cmentarzu żydowskim.

Dziwnym się tylko wydaje, że osoba chora na umyśle żyła wtenczas — na swobodzie i mogła nawet jeździć koleją.

SAMOCHÓD SANITARNY DLA ZIMOWEGO RATOWNICTWA GÓRSKIEGO

Do Krakowa przybył samochód sanitarny, przeznaczony dla zimowej akcji ratunkowej w górach, dar min. komunikacji Urycha.

Sanitarka ta może pomieścić 10 osób, dwie pary noszy oraz wszelkie konieczne urządzenia. Będzie ona przekazana ośrodkowi zakopiańskiemu celem współdziałania tam z Tatrzańskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym. Dzięki tej inowacji zwiększy się szybkość pomocy Pogotowia oraz znacznie także jej zasięg.

ROZDAWNICTWO NART W SZKOŁACH

Na Boże Narodzenie w szkołach Krakowa i Nowego Sącza nastąpiło obdarowywanie dzieci nartami, których dostarczyło Tow. Krzewienia Narciarstwa. W ten sposób rozdano ponad sto par tych narzędzi, które mają umożliwić dzieciom nauczenie się niezbędnej tej w górach umiejętności. Z czasem mają otrzymać narty także inne szkoły na Podkarpaciu, gdyż rozdawnictwo to będzie utrzymywane prawdopodobnie także na inne lata.

O DYREKCJĘ KOLEJOWĄ W CHELMIE

Jak donoszą, w najbliższym czasie ma być wyasygnowana większa kwota na dokończenie budowy gmachów dyrekcji P. K. P. W Chełmie Lubelskim. Przeniesienie dyrekcji kolejowej z Radomia do Chełma przewidywane jest ostatecznie na jesień 1939 r.

POŁOWY RYB NA WILENSZCZYZNIE

Wskutek ostatnich mrozów jeziora na Wilenszczyźnie pokryły się grubą pokrywą lodową. Wkrótce na jeziorach rozpoczyna się zimowe połowy ryb niewodami. W znacznej części Wilenszczyzny zamaryły już także rzeki. (ATE)

PROCES B. DYGNITARZA

W stolicy rozpocznie się w styczniu po przeszło dwuletnim śledztwie proces b. dyrektora w Ministerstwie Skarbu Pawła Michalskiego, który jest oskarżony o popełnienie nadużyć na tym stanowisku. Sprawę wytacza prok. Marcinkowski, który obejmuje stanowisko w Krakowie, lecz na ten czas wraca do Warszawy.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO JEŻYCE

Zebranie plenarne Koła S. N. połączone z tradycyjnym „łamaniem opłatka“ odbędzie się we wtorek 28 bm. o godz. 20 w sali Ogrodu Zoologicznego.

KOŁO OSIEDLE

Pierwsza lekcja kursu kandydatów odbędzie się w środę 29 bm. o godz. 20 w lokalu przy ul. Witkowskiej 21.

Pierwsze koty...

Nasze izby ustawodawcze zakończyły pierwszy miesiąc trzeciej w ich żywocie sesji budżetowej. Można zatem sporządzić częściowy, grudniowy bilans ich działalności, który, jak sądzimy, zawiera dość wyraźne zadatki wyników całej sesji.

Zbierała się ta sesja w warunkach szczególnie nieprzyjemnych dla posłów i senatorów. Zdawali oni sobie sprawę z tego, że staną oko w oko z zagadnieniem zmiany ordynacji i nowych wyborów, a więc — śmierci politycznej. Od poprzedniej sesji sytuacja uległa o tyle zmianie na gorsze dla obecnych izb, że nie tylko opozycyjna lewica podniosła wyżej sztandar nowych wyborów, ale także przewodowi demokracji zgłosili akces do tego hasła.

Po znanych oświadczeniach pła Kowalewskiego i gen. Galicy, był moment, że także i „Ozon” ma już dosyć obecnego parlamentu. Stosunek rządu do izb, od początku zaledwie chłodny, nie uległ poprawie. Wizyta przywódców PPS na Zamku i wręczony przez nich memoriał, akceptowany z daleka ale wyraźnie przez ludowców, — to było jakby oświetlenie reflektorem widniejącego już od dawna nad obecnym parlamentem złowieszczego napisu: „Mane, Tekel, Fares”. Ze sławkowski parlament nie może liczyć na sukces Stronnictwa Narodowego, tego właściwie dodawać nie trzeba. Ale skoro robimy bilans, to nie pomijamy w nim i stałych pozycji.

W takich warunkach zbierała się nowa sesja budżetowa. I tu nastąpił „zryw”. Izby ruszyły do „boju na śmierć i życie”. Odpowiedź ich na hasło zmiany ordynacji i nowych wyborów brzmi mniej więcej tak:

— Owszem, owszem. Zmienimy, oczywiście zmienimy ordynację. Ale nie od razu. Przed tym musimy — pozyskać sobie zaufanie społeczeństwa.

— Syzyfowy trud, kwadratura koła — odpowiada na to, jeśli nie całe, to znakomita większość społeczeństwa. Ale mimo to posłowie idą na spotkanie — cudu.

Aby nie ściągnąć na siebie zarzutu gołosłowności, przytoczymy tu na dowód głos organu „najdynamiczniejszej” — że się tak wyrazimy — grupy obecnego Sejmu, czyli „sanacyjnych” neonacjonalistów, jakim jest „Jutro Pracy”.

Buńczuczny, często mimo woli wesóły, ten tygodnik zdyskontował już zabiegi o pozyskanie zaufania społeczeństwa i pisze wręcz, że „ten Sejm jest dużo lepszy od wszystkich sejmów poprzednich”. A dalej: „Posłowie tego Sejmu zdobyli sobie znaczenie (no, no — przyp. nasz) i popularność (ho, ho — przyp. nasz) w masach. Umieeli trafić do społeczeństwa (a to ci tupet — przyp. nasz), pomijając prowodyrów partyjnych. Umieeli wypowiedzieć się i śmiało postawili przed rządem to, czym żyje i w co wierzy człowiek w terenie, na samym dnie polskiej rzeczywistości”.

Prześladowania

P. Kazimierz Smogorzewski, berliński korespondent „Gazety Polskiej”, ogłosił na łamach tego pisma artykuł w formie dialogu o położeniu wewnętrznym w Niemczech. Konkluzją artykułu jest, że absolutna większość Niemców głosowałaby w plebiscycie niewątpliwie za obecnym ustrojem tego kraju.

Wyliczając ośrodki niezadowolenia w Niemczech p. Smogorzewski wymienia katolików i protestantów:

„Według moich obserwacji — pisze — narodowy socjalizm nie myśli o zakładaniu jakiegos kościoła. Interesuje go tylko cel doczesny: jednolity i mocny naród niemiecki. Nie może osiągnąć tego celu nie naruszając pewnych praw nabytych. Na tym doczesnym terenie powstały konflikty z kościołami. Nie mam zamiaru bronić metod, do jakich obóz rządzący uciekł się w walce. Procesy dewizowe, a w jeszcze większym stopniu obyczajowe wytoczone członkom kleru katolickiego są napewno oburzającym skandalem. Nie mam tu czasu wchodzić w szczegóły niemieckich konfliktów religijnych. Dość, że są niezadowoleni szczególnie wśród katolików.”

Czy nie jest to czasem zbyt powierzchowne potraktowanie sprawy kościelnej, a przede wszystkim katolickiej w Niemczech? Wnet Ojciec św. w swojej wigilijnej allokucji stwierdził fakt prześladowania religijnego w Niemczech, „któremu nie brak brutalności, gwałtu, podstępów, złośliwych fałszów i kłamstw”.

Samo stwierdzenie „niezadowolenia” wśród katolików niemieckich — jak to uczynił p. Smogorzewski — to bardzo niewiele wobec powagi całej sprawy.

Wystarczy. Wszystko na tym świecie jest względne. Są na nim rozmaite dziwy i fenomeny, są także halucynacje i obłądy. W danym jednak wypadku mamy do czynienia nie ze zjawiskiem przeciwnym naturze, ale z rozpaczliwą, kawalerską szarżą w obronie bytu. „Jutro Pracy” wprawia w opinię, że stał się „istny cud” (dosłownie) i nawiązując do głośnego powiedzenia p. Miedzińskiego konkluduje, że „nowi posłowie tego Sejmu” to nie „rude małpy” i nie „stare byki”.

Z takich to nastrojów wyrosła tegoroczna dyskusja budżetowa w Sejmie. Odbyła się ona w dwóch etapach: 1) w plenum po przemówieniu wicepremiera Kwiatkowskiego i 2) w komisji przy budżecie prezydium Rady Ministrów. Górowały tematy polityczne nad gospodarczo-finansowymi. Niektórzy uznali to za sukces p. Kwiatkowskiego. Można się z tym zgodzić o tyle, że resort ministra skarbu i kie-

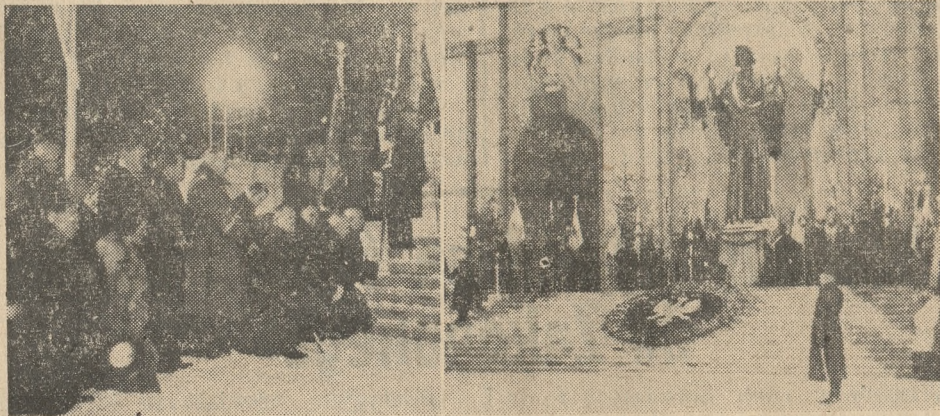
rowana przez niego polityka gospodarcza pozostały niejako poza polem obstrzału, a dzięki temu p. Kwiatkowski miał spokój.

Nie miał go natomiast gen. Składkowski, odpowiedzialny za ogólną politykę rządu i swoje indywidualne pościąganie, wśród których na pierwsze miejsce wybił się znany okólnik o drugiej osobie w państwie.

Można to krótko ująć, że Sejm „robił opozycję” wobec rządu (Senat jeszcze nie miał po temu okazji). Właśnie przez tę „opozycyjność” ma się ziścić „cud zaufania”, wyśmiany przez „Jutro Pracy”. Co prawda, w ten sposób przekreśla obecny Sejm swoją apolityczną, rzeczową, społeczno-gospodarczą genę upodabniając się do dawnych, tak ostro przez twórców nowego, pomajowego reżymu i ustroju potępianych sejmów.

To upodobnienie poszło jeszcze dalej: powstał klub polityczny „Ozon”.

W 19 ROCZNICĘ POWSTANIA

Z uroczystości w Poznaniu: Nabożeństwo dziękczynne przed Pomnikiem Wdzięczności.

W ZDROWYM CIELE — ZDROWY DUCH

W myśl znanego przysłowia — Panie Domu dbają troskliwie o zdrowie swych najbliższych. Dlatego też pilnują, by gospodyni była czysta, by posiłek był przygotowany higienicznie.

A jeżeli polecają proszki do bólu głowy — to tylko „Z KOGUTKIEM”

Tg 22015

w higienicznych torebkach, wykonywane maszynowo (z wielkim nakładem kosztów, sięgających w krocie), bez dotyku rąk ludzkich.

Dbajcie o zdrowie swe i żądajcie proszków „Z KOGUTKIEM” tylko w higienicznych torebkach.

Rumunia pod znakiem narodowym

Wybory w Rumunii zakończyły się przykrą niespodzianką dla partii rządowej. Nie potrafiła ona zgromadzić nawet niezbędnych 40 pct głosów, aby otrzymać przewidzianą przez ordynację premię pod postacią połowy mandatów. Nie pomogło rządowi zawarcie porozumienia z ugrupowaniami p. Vaidy-Voevoda oraz prof. Jorgi. Liberali, razem ze swymi sojusznikami dostali tylko ponad 38 pct głosów, wobec czego nastąpił proporcjonalny podział mandatów.

Spaliły również na panewce usiłowania, aby uzyskać odpowiednią „interpretację” ordynacji, a mianowicie — obliczanie mandatów na podstawie wyników w poszczególnych okręgach. Uniemożliwiłoby to liberalom powiększenie ilości miejsc w Izbie Deputowanych do niemal 180, ułatwiając równocześnie zabiegi nad stworzeniem większości. Główna Komisja Wyborcza uznała jednak, że należy obliczać według głosowania w całym kraju i rząd Tatarescu musiał się zadowolić 154 mandatami.

Jest to więc pierwszy wypadek od 11 lat, tj. od chwili wprowadzenia obecnej konstytucji, że partia rządowa nie zdołała wywalczyć premii wyborczej i uzyskać większości.

Ważniejszy bodaj i bardziej znamienny będzie inny wynik. Świadczy on, że fala nacjonalizmu idąca obecnie poprzez cały świat, nie ominęła również i Rumunii. Ugrupowania spod tego znaku będą rozporządzały w Izbie Deputowanych około 140 mandatami, co jest wielkim sukcesem, jeżeli się weźmie pod uwagę, że dotychczas miały ich zaledwie 39.

Największy sukces odniosła niewątpliwie partia występująca pod nazwą „Wszystko dla Kraju”, dawna „Żelazna Gwardia”, oparta na wzorach faszystowsko - hitlerowskich. W ubiegłej izbie nie posiadała żadnego mandatów, a obecnie ma ich 66 i będzie trzecim stronnictwem w sejmie bukareszteńskim. Sukces ten posiada jeszcze specjalne znaczenie, bowiem w okresie przedwyborczym powstały fer-

menty w partii (wystąpienie z niej wybitnych członków w rodzaju dziekana Izby Adwokackiej p. Micescu i prof. Lonescu). Nie zdołały one jednak wyrwać zasadniczego wpływu na wynik i stronnictwo zdobyło przeszło 16 pct głosów.

Partia Narodowo - Chrześcijańska powstała ze zjednoczenia dwóch ugrupowań, prowadzonych przez pp. Cuze i Goge miała poprzednio 20 mandatów, a teraz ma 38. Wreszcie wchodzące w skład koalicji rządowej ugrupowanie o nacjonalistycznym odcieniu b. premiera Vaidy-Voevoda zdobędzie przy podziale około 35 posłów.

Powyższe dane cyfrowe wskazują najwymowniej, że również w Rumunii nacjonalizm toruje sobie zwycięsko drogę. Ponieważ najtrudniejsze są zawsze pierwsze kroki wolno więc liczyć, że po obecnym sukcesie przyjdą nowe, jeszcze poważniejsze i wywrą zasadniczy wpływ na dalsze losy kraju. Może nawet niezbyt długo trzeba będzie na to czekać, sądząc z pogłosek jakie dziś nadchodzą z Bukaresztu.

Powstał z woli pła Koca i jego mocodawców, którzy zorientowali się, że przy ul. Wiejskiej bije źródło akcji anty-„ozonowej”. Jeżeli inicjatywa pła Koca została uwieńczona — mimo sprzeciwu pp. marszałków izb — tak znacznym pod względem liczbowym sukcesem, to dlatego, że posłowie uznali potrzebę i konieczność politycznego skupienia się wobec groźby rozwiązania Sejmu i nowych wyborów, a przed tym — nowej ordynacji. Klub „Ozonu” będzie hamował zapędy w tym kierunku, a nawet już je hamuje.

Demokraci „sanacyjni”, którzy według zapowiedzi swej prasy łada dzień mieli zgłosić „do łaski marszałkowskiej” (tak to szumnie głoszą) projekt nowej ordynacji, — zlekli się potęgi „Ozonu”. Ostatecznie i oni są zadowoleni, że nie musieli przyłożyć siłkiery do pnia drzewa, na którym siedzą. Prawdopodobnie po świętach wytworzy się taka sytuacja, że jedni będą czekać na drugich, a wszyscy na — projekt rządowy. Może nawet uchwała odpowiedniego wezwania do rządu.

A tymczasem? Na to pytanie padła w Sejmie odpowiedź, zaczerpnięta z rekwizytorni konserwatystów. Powiedziano tak: najpierw trzeba „odbudować” samorząd terytorialny, wprowadzić do niego społeczeństwo, a dopiero potem myśleć o wyborach parlamentarnych.

Taki jest bilans pierwszego miesiąca sesji naszego parlamentu. Powiedziano on rządowi i społeczeństwu, że nie chce ginąć gwałtowną śmiercią, że chce dożyć do końca kadencji.

Czy tylko dożyje? M. K.

W obronie Żydów

Jak już krótko donosiliśmy, na środowym posiedzeniu Sejmu pos. Pelczyńska zgłosiła interpelację do min. oświaty „w sprawie penetracji organizacji politycznych na terenie szkół średnich oraz w sprawie demoralizującego wpływu, który wywiera na młodzież szkolną wciąganie jej do akcji pikietowania sklepów żydowskich”. W interpelacji tej m. in. czytamy:

„Różne organizacje próbują zdobyć za wszelką cenę swój wpływ na młodsz pokolenie i rozszerzają w tym celu ramy swych form organizacyjnych na uczącą się młodzież. Świadcami tego jesteśmy obecnie w Wilnie, gdzie w ciągu ostatnich kilku miesięcy rozpoczął się gwałtowny atak na młodzież szkolną ze strony przybudówek Stronnictwa Narodowego, które drogą rzucania różnych hasła np. getta ławkowego itp. werbują młodzież szkolną do utworzonej specjalnie w tym celu dla uczniów szkół średnich organizacji pod nazwą „Narodowa Organizacja Gimnazjalna”.

Autorka interpelacji zapytuje, czy fakty powyższe są p. ministrowi znane, jakie wydał p. minister w powyższych sprawach zarządzenia i co zamierza przedsięwziąć by uwolnić młodzież szkół średnich męskich i żeńskich od wpływów partii politycznych i ich metod działania.

Czytającego tę interpelację ogarnia przykre zdumienie. Wszak Wilno jest tym miastem, w którym najjaskrawiej przejawiają się wpływy żydowskie, w którym rzemieślnicy i kupcy polscy uginają się dosłownie pod terrorem żydowskim. Ze strony posłanki i publicystki polskiej działającej na tym właśnie terenie jest to wystąpienie wręcz oburzające.

U kobiet w ciąży, młodych matek oraz u kobiet po wielokrotnych ciążach stosowanie naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa przeważnie już w niewielkich ilościach, wzmagają prawidłową czynność żołądka i kiszki. Zap. się Waszego lekarza. Tg 22 020

AKADEMICKIE RYBY

Po raz pierwszy w r. b. w Stanisławowie sprzedawali akademicy przed świętami ryby w pięciu punktach miasta, osiągając niebywały sukces. Punkty sprzedaży ryb były wprost oblegane przez kupujących, którzy cierpliwie czekali swojej kolejki.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Środa
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
 Tomasz b. | Eugeniusz m.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
 Gosław bl. | Ludomil

Słońca: wschód 8,03, zachód 15,45
 Długość dnia 7 godzin 42 minut
 Księżyc: wschód 5,02, zachód 13,22
 Faza: 3 dzień przed nowiem

Grudzień
29
Środa

Ważne numery telefonów:
 Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
 Straż ogniowa: 19-57 i 80-50
 Policja: 42-21
 Pościelcy: 15-60 i 28-36
 Postoje taksówek: Grunwaldzka 77-72, Rynek Jeź. 77-08, Klinika przy Polnej 74-02, Marsz. Focha (nar. Niegolewskich) 77-82, Plac świetokrzyski 49-80, Zielona (narożnik Strzeleckiej) 50-35, Rynek Wildecki 66-35, Wielkie Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.

Poczt. biuro zleceń: 49-28, Zegarynia: 07, Centr. międzym. 00, Inf. tel. 09, Biuro napr. 08, Inform. dworc. 67-41, Dw. autob. 67-19, Lotnisko 78-45.

Znowu obsunął się sufit w gmachu PKO

W tych dniach w biurach „Orbisu” przy placu Wolności 3 obluźniła się na przestrzeni około 2 metrów kwadr. ponownie część zaprawy wapiennej sufitu i spadła na posadzkę.

Jak wiadomo, podobny wypadek wydarzył się 5 tygodni temu, dnia 17 ub. m. Sufit został wówczas naprawiony; miejsce, gdzie teraz nastąpiło obluźnienie się zaprawy, znajduje się obok naprawionego.

Dziś w nocy ustawiono w biurach „Orbisu” znów rusztowanie. Obecnie jednak już nie będzie się latało miejsca, gdzie zaprawa się obluźniła, lecz urządzi się na nowo cały sufit przez narzucenie nowej zaprawy. Prace te PKO zleciła firmie budowlanej Trawczyński. Roboty nad remontem sufitu, które rozpoczęły się dziś w nocy, potrwać mają około 8 do 10 dni.

Do wiadomości powyższej dodać należy, że społeczeństwo poznańskie z zaniepokojeniem dowiaduje się już po raz drugi o tego rodzaju wypadku budowlanym w dopiero co wzniesionym gmachu, który wreszcie budowany był powoli, było więc chyba dosyć czasu na solidne wykonanie robót i na należyty nadzór.

Opinia publiczna oczekuje, że nadzór nad pracami budowlanymi, zwłaszcza przy gmachach publicznych, zostanie w przyszłości należycie wzmocniony i zaostroszony i że tego rodzaju przykre i kompromitujące wypadki nie będą już miały miejsca.

Równocześnie zwracają nam też z miasta uwagę, że świeżo odnowiona znacznym kosztem fasada gmachu komendy policji na placu Wolności wykazuje już w swym wyglądzie zewnętrzny szpecący ją usterki.

Mianowicie nad główną bramą wejściową już od kilku tygodni widnieje duża ciemna plama; również od strony ulicy 27 Grudnia na tynku zaznaczają się żółte plamy. Pod oknami zaś parteru, a także niektórymi górnymi oknami ukazały się niedawno zacieki, które nie wykazują wcale tendencji do zniknięcia. Co więcej, obawiać się należy, że owe plamy i zacieki będą się stopniowo jeszcze bardziej rozszerzały i zupełnie oszpecą front budynku.

Należy mieć nadzieję, że miarodajne czynniki wejdą w tę sprawę i spowodują usunięcie braków.

Wodociepno w WARCIE

Z portu rzeczno-głazowego na Warcie

Obydwie barki, które 10 dni temu przybyły z Niemiec do Poznania, ładowały w Starolecie spiesznie zboże. Jedną z nich (właśc. Vogel) opuściła w połowie ub. tygodnia z 500 tonnami jęczmienia Poznań, biorąc kurs na Szczecin. — Szkuta ta dojechała jednak z powodu nagłej zimy tylko do Wronk, gdzie zmuszona jest do odladowania części transportu, który złoży we Wronkach na skład. — Druga szkuta „Transloyd I”, po załadowaniu w Starolecie 510 tonn jęczmienia, powróciła do przeladowni miejskiej, gdzie załadowała jeszcze 35 tonn kopalniaków. Ponieważ od dnia 23 bm. śróż płylnie w 1/3 szerokości Warty, barka nie mogła opuścić portu i pozostanie tak długo w Poznaniu, aż warunki żeglugowe się nie poprawią. — Berlinka, która w Obornikach ładowała drzewo, zostaje tam całkowicie odladowana z powodu niebezpieczeństwa kry i mrozu. Trzy barki, znajdujące się w drodze z Niemiec do Poznania, zatrzymały się z powodu zimy na granicy. — W ub. tygodniu odszedł z przeladowni miejskiej większy transport czyszczonego jęczmienia browarowego, wagi 930 tonn. Transport ten, który był początkowo przeznaczony dla statków, odszedł, z powodu niekorzystnych dla żeglugi warunków, dnia 21 bm. drogą lądową — 62 wagonami do Szczecina. (pt)

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. przy ul. 27 Grudnia 18; Apt. im. Marcinkowskiego, ul. Nowa 8 (Bazar); Apt. Czerwona, St. Rynek 37; Apt. św. Piotra, pl. świetokrzyski. Jeżyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12; Łazarz: Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9; Wilda: Apt. pod Koroną, Górna Wilda 61; Solacz: Apt. Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158; Debiec: Apt. przy ul. Debieckiej 6; Poznań-Wschód: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 53; Starolecie: Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNAŃ

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 28 grudnia 1927 r.
 Ukończono podział parcel Spółdzielni Osadniczej pracowników kolejowych w nowopowstałej kolonii podmiejskiej Podolany. Silny ruch budowlany rozwijał się w okolicach Błoni Grunwaldzkich, gdzie powstało osiedle willowe, oraz na Zawadach, gdzie z inicjatywy i projektu magistratu powstać miały kolonie rzemieślnicze. Rozpoczęły się prace wstępne przy budowie nowej elektrowni miejskiej.

W Wielkopolsce przed 100 laty

Dnia 28 grudnia 1837 r.
 W sprawach separacyjnych dwóch gmin powiatu śremskiego, dwóch gmin pow. bukowskiego i miasta Pobiedzisk, powiatu średzkiego, odbył się termin przed król. komisją specjalną.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Zakończenie starego roku w kościele parafialnym św. Marcina.** Dla podziękowania Bogu za laski, odebrane w roku bieżącym, odbędą się w piątek, dnia 31 bm. o godz. 19,30 w kościele parafialnym św. Marcina uroczyste nieszpory z wystawieniem Najśw. Sakramentu, procesją i kazaniem. Nabożeństwo odprawi ks. prałat dr Taczak, słowo Boże wygłosi ks. subdiakon Kawicki. Po nieszporach rozpocznie się adoracja Najśw. Sakramentu, która trwać będzie do godz. 24. O północy zostanie odprawione nabożeństwo, po czym nastąpi repozycja Najśw. Sakramentu. (pt)

— * **W dzień sylwestrowy w kościele oo. Franciszkanów** odbędzie się na zakończenie roku o godz. 19 uroczyste nieszpory z wystawieniem Najśw. Sakramentu, kazaniem i procesją. W święto Nowego Roku porządek nabożeństw, jak w niedzielę. Przypomina się, że w każdą niedzielę po nieszporach odbywa się lekcja śpiewu kościelnego dla wszystkich. (pt)

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **W dniu 30 bm., nastąpi wprowadzenie w urząd tymczasowego prezydenta miasta Poznania inż. dypl. Tadeusza Rugego** oraz tymczasowego wiceprezydenta miasta radcy Zygmunta Zaleskiego.

— * **Losowanie dzieł sztuki.** Doroczne rozlosowanie dzieł sztuki między członków Tow. Przyj. Sztuk Pięknych odbędzie się w czwartek, dnia 30 bm. o godzinie 16 przy pl. Wolności 18. (o)

— * **Komunikat L. O. P. P.** W czwartek 23 bm. odbyło się uroczyste rozdanie nagród zwycięzcom w konkursie baloników, urządzonym na wzór zawodów o puchar Gordon Bennett'a z okazji XIV Ty-

Masowy wyjazd na śnieg i narty do Zakopanego

Wzmógł się ruch poświadczeniowy na dworcu poznańskim ożywił się wczoraj jeszcze bardziej masowym wyjazdem młodzieży i osób starszych na narty do Zakopanego i na Podkarpacie.

Na stacji Poznań na pociąg, odchodzący według rozkładu jazdy o godz. 15,20, zarezerwowanych było ogółem 500 miejsc dla różnego rodzaju wycieczek i kursów narciarskich. Wobec tak niespodziewanego masowego wyjazdu narciarzy zawiadowca stacji zmuszony był obok normalnie kursującego pociągu uruchomić pociąg specjalny. Pociąg ten, złożony z 11 wagonów, odszedł 10 minut później od normalnie kursującego pociągu.

Pociągiem specjalnym jechało 60 uczestników kursu narciarskiego dla urzędników i urzędniczek, oraz dwa kursy, organizowane przez Miejski Komitet Wychowania Fizycznego i Przystosowania Wojskowego.

Poza wymienionymi kursami wyjechali uczestnicy kursów narciarskich, organizowanych przez Obwodową Komendę P. W., Kuratorium Okręgu Szkolnego, Studium Wychowania Fizycznego U. P., oraz gimnazja poznańskie i Dokszałc. Szkołę Zawodową nr 1.

Celem pożegnania narciarzy poznańskich przybyli na dworzec liczni znajomi i rodziny wyjeżdżających. (jr)

godnia L. O. P. P. Nagrody wręczał wiceprezes Poznańskiego Obwodu Miejskiego L. O. P. P. pik Krzyż. Pierwszą nagrodę zdobył balonik Firmy Kalamajski nr 71, przebywając 357 km. Balonik ten wysłała Domański z Poznania, a znalazła go Aniela Marzec z Krzyżanowic p. Bochnia. — Następujące nagrody zostały dotychczas nieodebrane: Kartka nr 234 Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, nr 248 Fy Kreglewski, nr 64 Zakł. Ubezp. Wzajemnych, nr 303 Fy Kalamajski, nr 430 Fy Woźniak, nr 46 Fy Centra, nr 256 Zakł. Ubezp. Wzajemn., nr 259 Fy Kreglewski, nr 203 Zakł. Ubezp. Wzajemn., nr 29 Fy Bracia Dawidowscy, nr 232 Fy Bracia Dawidowscy, nr 804 Fy Kalamajski, nr 647 KKO m. Poznania, nr 289 Zakł. Ubezp. Wzajemnych, nr 318 Fy Barcikowski, nr 111 Fy Barcikowski, nr 110 Fy Barcikowski, nr nr 41, 50 i 81 Zakł. Ubezp. Wzajemnych.

Po wyżej wymienione nagrody należy się zgłosić najpóźniej w czwartek, dnia 30 bm. o godz. 16,30 do Szkoły Powszechnej przy ul. św. Marcina 35.

Nagrody pieniężne, nie odebrane w tym terminie, przelane zostaną jako ofiary na rzecz L. O. P. P. (x)

— * **Sprostowanie.** W ogłoszeniu założonym we wczorajszym wydaniu „Kurieru Poznańskiego” wydrukowano błędnie śp. Stanisława Głydowa, zamiast śp. Rozalia z Olszewskich Stanisławowa Głydowa.

— * **T. C. L. na Winiarach.** W środę, dnia 29 bm. o godz. 19 wygłoszony zostanie referat z przeżyciami n. t. „Powsta-

nie Wielkopolskie” w publicznej Czytelnicy T. C. L. w XVII. szkole powszechnej przy ul. Winiarskiej. Referat wygłosi prelegent akademickiego koła T. C. L. Wstęp wolny. (o)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Rozprawa apelacyjna** przeciwko działaczowi Stronnictwa Ludowego Gójskiemu oraz wydawcy „Gazety Grudziądzkiej” Kulerskiemu, którzy przez Sąd Okręgowy w Grudziądzu uwolnieni zostali od winy i kary, odbędzie się przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w dniu 8 stycznia 1938 r. Od wyroku uwalniającego wniósł prokurator apelację.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomoc zimową bezrobotnym: W. Lewandowski i Ska, Poznań, zamiast życzeń noworocznych 25,—, razem z poprzednio pokwitowanymi 236,75 zł.

Dla biednych dzieci parafii św. Wojciecha: Dnia 23. 12. 1937 wypłaciliśmy na ręce ks. prob. prałata Putza 10,— zł.

Na pomnik poległych harcerzy: Dnia 23. 12. 1937 wypłaciliśmy sekretarzowi Kom. Likwid. Komitetu Jubil. Złotu Pozn. Harcerzy 4,— zł.

Na F. O. N.: Dnia 23. 12. 1937 przekazaliśmy przez P. K. O. 196,— zł.

Dla biednych dzieci bezdomnych parafii św. Jana na Komandorii: Dnia 23. 12. 1937 przekazaliśmy przez P. K. O. na ręce ks. dra Mazurkiewicza 15,— zł.

Uparty włamywacz

Szubin. (sz) Jak donosiliśmy, włamyano się przed kilku dniami do niemieckiej spółki rolniczej, gdzie z kasy ogniotrwałej zabrano 120 zł. Złodziej był nieuchwytny, ponieważ wyjechał rannym pociągiem do Poznania i tam pieniądze przehułał.

Po powrocie po raz drugi odwiedził magazyny spółki, skąd zabrał dwa centnary maku i 1 centnar koniczyny, wartości około 300 złotych. Kradzież się nie udało, bo spłoszony przez stróża miejskiego złodziej pozostawił na miejscu worki wraz z saniami.

Zuchwały złodziej gospodarzył w

spółce rolniczej, jak u siebie w domu, wiedział bowiem, że w całym domu znajdują się nocą tylko dwie kobiety. W noc wigilijną, kiedy wszyscy poszli na pasterkę, włamywał się do biura spółki, pozamykał drzwi i okna i przy świetle elektrycznym najspokojniej zabrał się do kasy. Kierowniczką biura usłyszała jednak szmery i wezwała stróża, który zawiadomił policję. Dom osaczono i po wyważeniu drzwi przychwycono włamywacza, którym okazał się Józef Cyszewski, ogrodnik ze Szubina. Niebezpiecznego opryskka na zarządzenie sędziego umieszczono w areszcie.

KRONIKA KARNAWAŁOWA

4 dni pobytu w Zakopanem. Dancing — bridż — pullmany, na miejscu najwspanialsze tereny narciarskie, bezpłatny udział w wycieczce narciarskiej z przewodnikiem, wreszcie przystępna cena za 18,70 — oto zalety pociągu popularnego, który zostaje organizowany przez Delegaturę Ligi Popierania Turystyki w Poznaniu. Odjazd z Poznania dnia 5 stycznia 1938 r. w godzinach wieczornych, przyjazd dn. 10. I. w godz. porannych. Dla uczestników z prowincji — 50% ulga dojazdowa (od 20—150 km.). Pociąg zatrzymuje się w Jarocinie, Pleszewie, Ostrowie i Kepnie.

zg 1642

KRONIKA KARNAWAŁOWA

Chór Męski „Hasło” w Poznaniu urządza tradycyjnym zwyczajem „Wieczór Sylwestrowy” w dniu 31 grudnia br. w salach Belwederu przy ul. Marsz. Focha nr 18. Zaproszenia otrzymać można w Dyrekcji Okr. Kolei Państwowych pokój 306 i 330.

zg 1638/9

Tow. Przemysłowe „Jedność” pod wezw. św. Antoniego w Poznaniu urządza wieczorek taneczny w Sylwestra dnia 31 grudnia br. o godzinie 20 w sali posiedzeń p. Ciesielskiego, ul. Słusarska 6. O liczny udział członków oraz gości prosi Zarząd.

zg 1640/1

Koło Przyjaciół Wilków Morskich urządza dnia 31 grudnia 1937 r. w sali reprezentacyjnej Izby Rzemieślniczej przy ul. Fr. Ratajczaka 21 wielką redutę sylwestrową z obfitym programem rozrywkowym i licznymi niespodziankami. Wstęp wyłącznie za zaproszeniami tylko zł 2,— włącznie podatków. Zaproszenia odebrać można w firmie F. Szczepański, Poznań, Plac Wolności 17 oraz u członków Koła i Drużyny. Strój wieczorowy. Maski mile widziane. Początek o godz. 21-szej.

zg 28 505

Restauracja w Hotelu Polonia Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę do zabaw i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.

Ng 50 297

Not. Rozwadowski wypuszczony z aresztu śledczego

Przebywający w areszcie śledczym notariusz Tadeusz Rozwadowski z Kościana złożył wniosek o wypuszczenie go na wolność. Wniosek ten Sąd Apelacyjny uwzględnił i w wigilię Bożego Narodzenia wypuścił not. Rozwadowskiego z aresztu bez kaucji.

Jak wiadomo, not. Rozwadowski skazany został w dniu 23 września rb. przez Sąd Okręgowy z Leszna na sesji wyjazdowej w Kościanie na 3 lata więzienia.

Sąd Dyscyplinarny przy Izbie Notarialnej w Poznaniu pozbawił p. Rozwadowskiego stanowiska notariusza, w dniu zaś 10 bm. Sąd Dyscyplinarny II instancji wyrok ten uchylił i skazał not. Rozwadowskiego na 3 tysiące złotych grzywny.

Przebywający w areszcie not. Rozwadowski do ostatniej chwili w asyście policji przegłądał swe akta procesowe przygotowując się do rozprawy przed Sądem Apelacyjnym, która odbędzie się w połowie stycznia 1938 r. Rodzina notariusza dostarczała mu do więzienia różne książki w języku angielskim.

Przyszczyca w pow. kępińskim

Kępno. (km. Groźna zaraza przyszczyca, grasująca w Niemczech, przeniosła się niestety do Polski. Mianowicie ostatnio stwierdzono tę epidemię w przygranicznej wiosce Krzyżowniki pod Rychtałem, w powiecie kępińskim.

20-letni szantażysta

Chelmn. — Rolnik Tomasz Przywara zam. w Dąbrówce otrzymał list anonimowy, w którym żądano okupu 200 zł grożąc w przeciwnym razie podpaleniem stogu słomy. Autor anonimowi wskazał miejsce gdzie okup ma być złożony.

Po porozumieniu się z policją Przywara złożył we wskazanym miejscu kopertę oczywiście bez pieniędzy, po której w oznaczonym czasie zjawił się pewien osobnik, którego przytrzymał. Okazało się, że jest to Józef Zawada lat 20 zam. w Dąbrówce, który przyznał się do napisania listu anonimowego.

Zawadę osadzono w areszcie śledczym Sądu Grodzkiego w Chelmnie.

Z WIELKOPOLSKI

*** GEBICE.** Stronnictwo Narodowe w Orchowiu urządza w niedzielę 2 stycznia o godz. 15.30 w sali p. Przybylskiej uroczystość łamania opłatka.

— Ofiarą gołodzi padł 5-letni synek p. Drwieskiego z Jaworowa. Chłopczyk upadł tak niefortunnie, że doznał złamania lewej nogi. Przewieziono go do szpitala powiatowego w Strzelnie.

— Na powracającego w godzinach nocnych do domu mistrza stolarskiego p. Romana Jan-kowskiego z Gebic dokonano swego czasu w lesie napadu. Uderzeniem w głowę, opryszek u-bezwładnił p. Jankowskiego, po czym skradł mu zegarek. Możliwe dochodzenia policyjne dopro-wadziły obecnie do wykrycia sprawców napadu w osobach niej. K. Drgasa oraz parobka słu-żącego u p. Gawalskiego w Ostrowie. Bandy-tów aresztowano.

— Nieszczęśliwy wypadek wydarzył się rolnikowi 35-letniemu Wojciechowi Kozłowskiemu w Jeziorach Wielkich. W czasie rżnięcia siewki Kozłowski został pochwycony przez koło siewki, doznając złamania przedudzia. Ofiarę wypadku przewieziono do szpitala powiatowe-go w Strzelnie.

*** GOLINA KOŚCIELNA.** Z ramienia Akcji Katolickiej odbył się w tutejszej parafii obchód gwiazdkowy dla dzieci. W drugie święto Bożego Narodzenia zebrano przeszło trzy-sta dzieci w sali Domu Katolickiego. Program imprezy był bardzo urozmaicony: wspólny śpiew „W żłobie leży”, występy dzieci szkolnych, jak deklamacja zbiorowa, pias „różyczka”, wizyta u krasnoludków, inscenizacja pt. „Kłótnia mie-sięcy” tańce pokazowe, jak krakowiak i trójak, bardzo pięknie wykonane. Przed samym obda-żeniem przemówił do zebranych działwy miej-scowy proboszcz ks. Kamiński. Każde dziecko otrzymało torebkę z lalociami. Dzieci nadto popisywały się pięknymi deklamacjami przy cho-ince, za które dostawały od św. Mikołaja osobe-nie upominki. W zastępstwie dzieci miejscowy kierownik szkoły p. Luszczewski dziękował Ak-cji Katolickiej za sprawioną dzieciom radość. Wspólna kolęda zakończyła ten naprawdę miły wieczór. (m)

*** GNIEZNO.** W Żydówku pod Gniezmem odbywało się polowanie. W pewnej chwili my-sliwi usłyszeli płacz w przyległej do domu ko-morniczego szopie. Po otworzeniu wrót znaleźli tam około 18-letnią dziewczynę, ubraną tylko w koszulę. Jak się okazało, jest to umysłowo chora, niejaką Nowicka, którą w szopie zamykała własna matka.

— Na ławie oskarżonych przed Sadem Grodzkim zasiadł Stefan Prawnica, oskarżony o to, jakoby w dniu 16 listopada rb. miał odcigać przemocą ze składu Żyda Aleje Lipnowskiego niejakiego Patyne. Doniesienie o tym gwałcie podpisał Lipnowski. Patyna zeznał jednak pod przysięgą iż żadnej przemocy nie było, wobec czego sąd odstąpił od przesłuchania Lipnow-skiego i wydał wyrok uwalniający.

— Janowi Kozłowskiemu z Arkuszewa skra-dziono pozostawiony bez dozoru w jednym z ko-rytarzy przy ul. św. Wawrzyńca rower, warto-sci 75 zł — Również skradziono rower z gma-chu urzędu pocztowego na szkodę Mieczysława Wesółowskiego. (br)

*** INOWROCŁAW.** Sprytnie urządził się niej. Jan Różański zamieszkały przy ul. Blonie nr 10. Odwiedzał on miejscowych Żydów i groźbą pobicia wymuszał pieniądze na wódkę. W przeddzień świąt zawedrował jednakże za kratki.

— W ostatnim czasie mnożyły się w Ino-wrocławiu kradzieże mieszkaniowe. Po dłuż-szych dochodzeniach udało się policji ująć Sta-nisława Kaźmierskiego, który ma na sumieniu aż 4 kradzieże mieszkaniowe.

— Zorganizowana w ostatnim czasie oblawa policjantów przyniosła nadszpejwany wynik. Po-litka odebrała złodziejom bieliznę osobistą, bieliznę pościelową i ubrania. Właściciele skra-dzionych rzeczy mogą się zgłosić po ich odbiór w komisariacie policji pokój nr 27.

— Nieznany narazie sprawca dokonał śmia-łego włamania do mieszkania p. F. Berendta. Pod nieobecność właściciela mieszkania wyła-mał zamek i wtargnął do wewnątrz. Złodzieja-szek spłądował całe mieszkanie i usiłował ogo-łocić je doszczętnie. Widocznie ktoś go spłoszył, gdyż zdolał zabrać tylko jedno ubranie i zbiegł nieopoznany. (ik)

*** JAROCIN.** Kwesta rliczna na pomoc gwiazdkową dla najbiedniejszych dzieci wyno-siła około 120 zł.

— W kościele parafialnym w Koldrabiu po-błogosławiony został związek małżeński pomię-dzy p. Marią Jurkówną z Posługowa, a p. Wło-dzimierzem Smoleńskim z Bydgoszczy.

— Chór kościelny w Rogowie urządził w cza-sie świąt Bożego Narodzenia tradycyjny wie-czerz koled, uroczony komedio-operetka pt. „Huzar i woltjer”.

— Przed komisją egzaminacyjną Izby Rze-mieslniczej w Bydgoszczy zdał egzamin mł-strzowski w zawodzie szewskim p. Roman Substyk z Szelejew.

— W gromadzie Niedźwiady urządzono po-lowanie z naganką. Naganczy, Wojciech Gar-wol z Niedźwiad przez nieosiroczne potracenie fuzji wójta Niezgody z Janowca spowodował

Krwawy wieczór wigilijny w Pelplinie

T c z e w. — W wigilię Bożego Naro-dzenia w Pelplinie (pow. Tczew) miało miejsce tragiczne zajście. Około godz. 20.30 do piwiarni Włodzimierza Iwa-szkowa wtargnęło kilku pijaków z bez-rękim robotnikiem Konradem Gry-walskim i Franciszkiem Gryskiewiczem z Pelplina na czele, którzy poczę-li się domagać bezpłatnego „piwa świę-tectnego”. Awanturującego się bezrę-kowego Grywalskiego z lokalu siłą wyrzucili kowal, 46-letni Mieczysław Lep-pert z Pelplina.

Wyrzucony z lokalu awanturnik po-biegł do domu, gdzie uzbroił się w nóż wraz z bratem swym Janem po-

wrócili do restauracji Iwaszkowa, ma-sakrując nożem kowala Lepperta. Prze-chodzący tamtędy policjant Adamski usiłował awanturników rozdzielić. Jed-nak ci usiłowali się na niego rzucić. Wówczas post. Adamski oddał strzał ostrzegawczy w sufit, a gdy to nie po-skutkowało strzelił do awanturników. Kula ugodziła w lewy bok awanturni-ka Jana Grywalskiego, który przewie-ziony do szpitala św. Józefa o godz. 24-tej zmarł. Policja aresztowała ini-cjatora tego krwawego zajścia wigilij-nego, brata zabitego, Konrada Grywal-skiego, osadzając go w areszcie.

*** MOSINA.** 27. bm. zmarł znany i cenio-ny mistrz fryzjerski ś. p. Ludwik Jaworski w wieku 40 lat. Zmarły brał czynny udział w życiu społecznym i organizacyjnym, tak na miejscowym, jak i zamiejscowym tere-nie, uczestniczył w walkach o niepodle-głość pracując jako skarbnik w Tow. Powstańców i Woja-ków. Nadto był członkiem Strzeleckiego Bractwa Kurkowego, Związku Inwalidów Wojen., Tow. Młodych Przemysłowców, Cechu Fryzjerów i Perukarzy w Pozna-niu i in. Choroba, nabyta jeszcze w czasie wojny świato-wej, położyła kres Jego ziemskiej wędrówce w dzień rocznicy odzyskania niepodległości, o któ-rą walczył jako gorący patriota. Osierocił żonę i dwoje dzieci. R. i. p. (ms)

*** NOWY TOMYŚL.** W ub. piątek zosta-ło zakończone pikietowanie składów żydowskich. Akcja znalazła zrozumienie wśród obywatel-stwa. Spokojna postawa członków Str. Nar. nie pozwalała na zakłócenie spokoju publiczne-go. Z inicjatywy kierownika Sądu p. sędziego Białasa urządzono w więzieniu gwiazdkę dla więźniów. Więźniów obdarzono licznymi po-darkami w postaci ciast, wędlin, papierosów itp. W niezwykle serdecznych i ujmujących słowach przemówił sędzia Białas dzieląc się z więźnia-mi tradycyjnym opłatkiem. (np)

*** OBORNIKI.** Ruchliwe Kółko Włościa-nek w Ryczywole urządziło w okresie przed-świątecznym pod kierownictwem fachowej in-struktorki kurs wypieku pierników i ciast.

— Urząd Skarbowy dla dogodności płatni-ków, uruchamia w Rogoźnie w dniach 28, 29 i 30 bm. w Zarządzie Miejskim Kasę pomocni-czą do wydania świadectw przemysłowych na rok 1938.

— Szkoła powsz. obchodziła uroczystość gwiazdkową w auli gimnazjalnej. Dzieci ze-brały się przy zapalanej choince, odśpiewały ko-łedę i odegrały kilka inscenizacji. Członkinie szkolnego Kola P. C. K. obdarowały biedne dzieci upominkami. (sto)

*** OSTROW.** Z koncertem koled wystąpiło w drugie święto Bożego Narodzenia jedno z naj-starszych miejscowych kół śpiewackich a mianowicie Tow. Śpiewackie, które z Nowym Ro-kiem wstępuje w złoty jubileusz istnienia. Chór mieszany pod batutą p. Gnobisza wykazał do-brą formę. Niestety publiczność nie dopisała.

— Wysłannicy sekty tzw. „Badaczy pisma świętego” ożywił tu swa działalność. Sekciarze nie tylko w mieście, ale i na wsi weiskają lu-dziom swoje pisma i ulotki. Należy przestrzec publiczność przed tymi sekciarzami, którzy m. in. dążą do zniszczenia obecnego porządku świa-ta idąc po linii dążeń masonerii i komunizmu.

— Zakończono tu cykl publicznych wykładów społecznych, które cieszyły się zasłużonym u-znaniem i liczną frekwencją. Przemawiali pp.: mgr Leon Calka, adw. Tetzlaff i ks. dyr. Ma-tuszczyk z Poznania, ks. prof. Czesław Wojcie-chowski z Gniezna i wiceprezes s. o. Jastrzebski z Ostrowa. Wykłady zorganizował miejscowy proboszcz ks. dziekan Plotka wespół z Pa-rafialną Akcją Katolicką.

— Sekcja ping-pongowa KSMM — Ostrow rozegrała wielki trójmecj i wyszła zwycięsko z zawodów. KSMM Kalisz pobila w stosunku 6:4, a „Orle” Kalisz w tym samym stosunku.

— Dodatek komunalnego do państw. podat-ku dochodowego na rok 1938-39 uchwalila Rada Powiatowa naszego powiatu pobrać przy docho-dzie ponad 1 500 do 4 000 zł — 3 pct. ponad 4 000 zł do 24 000 zł — 4 pct. ponad 24 000 do 88 000 zł — 4½ pct. ponad 88 000 zł — 5 pct. dochodu płat-nika. Dodatek samorządowy do podatku prze-mysłowego uchwalono w wysokości 90 pct po-branej na rzecz Skarbu Państwa ceny świa-ductw przemysłowych i kart rejestracyjnych.

— Obchód 19 rocznicy oswożenia miasta Ostrowa rozpocznie się w Sylwestra zbiórka or-ganizacyj o godz. 17.30 przed Bankiem Kupiec-kim. O godz. 18 capstrzyk i apel poległych pó-wstańców. Nazajutrz w Nowy Rok uroczyste nabożeństwo o godz. 10.30, po mszy św. wymarsz na nowy cmentarz celem oddania hołdu pole-głym. Uroczystość zakończy defilada na Alei Powstańców. (os)

*** PLESZEW.** W pierw ze święto Bożego Narodzenia podczas nabożeństwa w kościele pa-rafialnym zmarła nagle na udar serca znana obywatelka ś. p. Maria z Jezierskich Kozłowicz-owa, wdowa, lat 75.

— Wielkie niezadowolenie wywołały tutaj wybrki pewnych pijanych wyrostków podczas koled, które tradycyjnie rok rocznie wygrywane zostają przez orkiestrę tutejszego garnizonu, po skończonej pastercie pod pięknie iluminowaną choinką, ustawiona przy ratuszu. Policja powin-na ukrocić taką swawolę i lobuzerskie wybrki. (cep)

*** PONIEC.** Wybrany przez Radę Miej-ską na zastępcę burmistrza p. Nikodem Dra-biński został zatwierdzony. Uroczysta nomina-cja odbędzie się w środe 29 bm. o godz. 11 w sali ratuszowej.

*** RAWICZ.** Policja rawicka zlikwid-owała niebezpieczną szajkę rowerowych złodziei, która od dłuższego czasu bezkarnie grasowała w naszym mieście. Jako podejrzanych, osadzono w areszcie śledczym: Fr. Paczyńskiego z Sie-rakowa, T. Mazura z Rawicza i F. Stachow-skiego z Chojna. Wszystkim udowodniono w 4

wystrzał. Strzał ugodził Garwola w piete. Po-szkodowanego odstawiono pod opiekę lekarską.

— W tych dniach aresztowano i osadzono w więzieniu śledczym w Gnieźnie rolnika Kup-sika z Wiewiórczyna pod zarzutem podpalenia własnej zagrody.

— W tych dniach otworzył w Rogowie p. Markowski mistrz stolarski z Trzemeszna warsztat stolarski, a p. Stolarski z Trzemeszna warsztat reparacji rowerów. (jm)

*** KEPNO.** Staraniem zarządów meskiego i żeńskiego „Sokola” wraz z kierownictwem sek-cji kulturalno-oświatowej urządzono w drugie święto Bożego Narodzenia doroczną uroczystość łamania się opłatkiem. Uroczystość zapoczątk-ował kier. sekcji kult.-ośw. p. J. Domagała przemówieniem, po czym odśpiewano wspólnie kolęda „Gdy się Chrystus rodzi”. Następnie za-recytowała p. Fryciówna „Legende wigilijna”, a sokoli chór mieszany pod batutą p. St. Bom-bickiego odśpiewał 4-głosowe kolędy. Z kolei na-stąpiło przemówienie adw. Zakrzewskiego, któ-ry scharakteryzował piękno tradycji łamania się opłatkiem. W dalszym ciągu ukazał się na scenie gwiazdor z niezliczonymi podarkami dla o-becnych. Po krótkiej przerwie zaśpiewał solo „Kolyśankę” p. B. Rabięga, a chór wystąpił z dalszymi kolędami. Udatnie wypadła deklama-cja pt. „27 Grudnia”, zarecytowana zbiorowo przez meską młodzież około. W końcu przemó-wił prezes p. J. Tomczak i apelował do wszyst-kich o szczerą i nateżoną pracę w organizacji sokolej. Zwłaszcza że w roku przyszłym czeka gniazdo miejsc. wielkie zadanie, mianowicie ju-bileusz z okazji 40-lecia swego istnienia Zycze-niem „Dosiegi Roku” oraz wspólnym śpiewem zakończono oficjalną część uroczystości. Nastep-nie odbyła się skromna zabawa w zamkniętym kółku.

— Przy pięknej pogodzie podążyły tłumy wiernych na pasterkę do kościoła parafialnego, którą celebrował ks. dziek. Nowacki w asyście ks. Lorkiewicza i kleryka Głogowskiego.

— Zbiórka na gwiazdkę dla bezrobotnych w dniu 19 bm. przyniosła w całym powiecie 980,35 zł, z tego na miasto Kepno przypada 419,76 zł.

— W czwartek przedświąteczny urządziły panie ze Stow. św. Wincentego a Paulo gwiazd-kę dla biednych i starców. Obdarowano około 150 osób artykułami dziennej potrzeby.

— W piwnicy p. Walkowskiego, w rynku wy-rosła pieczarka wagi 690 gramów.

— Biura posterunku Pol. Państw. znajdu-jące się dotąd przy ul. Krótkiej, przeniesione zostaną z dniem 30 bm. w dom p. Hacı przy rynku nr 2.

— W ogrodzie p. Malolepszego w Jankowach wypuściła wiania w bieł. roku po raz drugi li-scie, a bez paczki. (km)

*** KROTOSZYN.** Na walnym zebraniu Cechu Piekarsko-Cukierniczego na powiat kro-toszyński, któremu przewodniczył p. J. Balce-rek, dokonano wyboru nowego zarządu w na-stępującym składzie pp.: starszy cech — Ka-zimierz Kopydłowski, jego zastępca — St. Por-taszkiewicz, członkowie zarządu — J. Pflantz, H. Werner, P. Nowak, J. Balcerek, Serafiniak i Gawliczyk, ich zastępcy — Lasociński, Niskie-wicz, Kolomak, Siadek Jankiewicz i Ranke; komisje rewizyjną tworzą pp.: Raucht, Kraj-ka i Pache, a do sądu polow-czo-go weszli pp.: Fr. Czwojda, L. Gawliczyk i A. Perski.

— Lokalny komitet niesienia pomocy bezro-botnym obdarował z okazji świąt około 600 ro-dzin bezrobotnych wydając im makę, cukier, kawę, wędzonkę i węgla. (jk)

*** MIEDZYCHOD.** Prezesi Patronatów Klasowych przy tut. Gimnazjum wybrali no-wy zarząd koła Rodzielskiego, który tworzą pp. plk Kluska — prezes kpt. Kasprzak — se-kretarz, prof. Pankowski — skarbnik.

— Za namawianiem do krzywoprzysięstwa, z checi zysku zaarrestowany został na rozprawie sądowej w Szamotułach przed Sadem Grodzkim pośrednik Sokolowski z Miedzychodu, zam. przy ul. Rynkowej.

— W drugie święto Bożego Narodzenia z o-kazji 15-lecia istnienia Kat. Stow. Młodzieży miejskiej odbył się uroczysty wieczorek w „O-gnisku” połączony z łamaniem opłatka.

— Lokalny Komitet do walki z bezrobociem wypłacił na gwiazdkę 180 bezrobotnym po 4,50 zł.

— Pasterkę w tut. kościele odprawił ks. Kłauziński w asyście księży Palca i Knyha. — Kazanie wygłosił wikariusz ks. Pale. Piękne kolędy odśpiewane przez tow. śpiewu „Lutnia” pod batutą p. Poczekaję przyczyniły się do podniesienia uroczystego nastroju nabożeństwa.

— Urząd Skarbowy zwraca uwagę interes-entów miasta Sierakowa, że dla ich dogodno-sci świadectwa przemysłowe nabywać można w lokalach Zarządu Miejskiego w dniach od 29 do 31 bm. (mw)

*** MOGILNO.** Co dopiero przebrzmiała sprawa zabójstwa dokonanego przez strażnika rybackiego Fidera zatrudnionego w dzierżaw-cy jezior p. Reitera z Otoka pod Pakością, gdy znowu w czwartek przed świątami stanęło przed Sadem Okręgowym w Gnieźnie dwóch strażników z Otoka i to: Niemiec Sommerfeld Walter i Hieronim Fletke. Oba oskarżenia są o to, że na drodze Jankowo-Dobieszewice nie-winnie pobili laskami jadącego rowerem 21-let-niego Kazimierza Nowickiego z Trlaga. No-wicki doznał pęknięcia błony bebenkowej ucha. Sąd skazał obu strażników na pół roku więzie-nia z zawieszaniem kary na 3 lata.

— Uroczystość gwiazdkowa urządził Stron-nictwo Narodowe Kolo Mogilno, w dniu 28 bm. w sali Domu Katolickiego.

— Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia św. Wi-ncentego a Paulo urządziło dla ubogich gwiazd-kę w sali Domu Katolickiego. W serdecznych słowach przemówił ks. prob. M. Brodowski. Ob-darowano gwiazdką 200 najuboższych. (rój)

Ś. p. Ludwik Jaworski

DLA OCHRONY PRZED GRYPĄ
ANGINA I CHOROBA MI z PRZEZIĘBIENIA
PANAGRIN
POLSKIE TABLETKI

Pg 34 760-62,820

Z DNIA

*** Upadłość.** Sąd Okręgowy wydział III handlowy na posiedzeniu w dniu 10 bm., po uwiarygodnieniu przez dłużnika zawieszenia wypłat, ogłosił upadłość kupca budowniczego Edmunda Rychlic-kiego, właściciela firmy Edmund Rychlic-ki, Poznań, al. Reymonta 15. P. Ed-mund Rychlicki był w latach 1936-37 współnikiem firmy Rychlicki i Skrzyp-nik, która wykonywała prace murarskie przy gmachu PKO na pl. Wolności nr 3, i która dziś już nie istnieje.

Wierzyciele firmy zostali wezwani, by w terminie do dnia 3 lutego zgłosili swe wierzycielności do sędziego komisa-rza, sędziego handlowego dra Skowron-skiego. Syndykiem upadłości wyznaczo-no Stefana Pieczyńskiego z Poznania, Wały Jagielly 3a.

wypadkach kradzieże rowerów. Dalsze wywia-dy i dochodzenia są w toku.

— Na drodze publicznej z Miejskiej Górki do Rozstepniewa dwóch osobników napadło na wracającego do domu gospodarza Walentego Jankowiaka z Rozstepniewa i po powaleniu go na ziemię i dotkliwym obiciu zrabowało mu 400 zł gotówką. Sprawcy napadu zbiegli. Napadnie-ty Jankowiak zdolał zabrać jednemu z napa-stników szal przy pomocy którego policja wy-tropiła przestępców. Są to bracia Franciszek i Józef Kłoda z Miejskiej Górki. Przy areszto-wanych znaleziono 50 złotych. (rs)

*** SZAMOTUŁY.** W wigilię Bożego Na-rodzenia pasterkę odprawił ks. dziekan Kaź-mierski. Prastara kolegiata szczerze zapelnia się wiernymi. Również w oba święta gremialnie brali udział w nabożeństwach.

— Ostatnio doszło na rogu ulic Dworcowej i Strzeleckiej do karambólu ciężarówki browaru z Grodziska z samochodem p. Kościelskiego ze Śmłowa. Na szczęście nikt z ludzi nie poniósł szwanku. Samochody poza małymi uszkodzenia-mi zdadne były do dalszej jazdy.

— Zbiórka uliczna na pomoc zimowa dla biednych dzieci przyniosła 325 złotych.

— W 19 rocznicę Powstania Wielkopolskiego obywatele samorzutnie udekorowali swe domy sztandarami o barwach narodowych. Dziwić się należy, że stały komitet obchodów zapomniał dzień ten, każdemu wielkopolaninowi najdroż-szy, uczcić choćby akademią. (sc)

*** ŻNIN.** Pod zarzutem kradzieży zboża na szkodę rol. p. Malzaka w Żarnywie został aresztowany i osadzony w areszcie niej. Proch z Srebrnej Góry.

Z GDYNI I WYBRZEŻA

LIKWIDACJA RYNKU

Z dniem 27 bm. przestaje istnieć gdyń-ski rynek warzywny, położony w pobliżu poczty. Obecnie cały targ warzywny przeni-ósł się do Hal Targowych przy ul. Mo-szczickich. Likwidacja rynku warzywnego została przyjęta przez mieszkańców Gdyni z uczuciem ulgi. Rynek był ciemną plamą w centrum Gdyni, terenem zabudowanym najobszerniejszymi barakami. Warunki higieniczne na rynku były fatalne. (p)

KAWIARNIA „BAŁTYK” PRZESTAŁA ISTNIEĆ

Najwspanialsza kawiarnia Gdyni „Café Bałtyk” z dniem 27 bm. przestała istnieć. Wegetację kawiarni przerwała licytacja, przeprowadzona w poniedziałek przez Urząd Skarbowy. Ze sprzedaży wnętrza „Bałtyku” uzyskano 45 tysięcy zł, które jednak nie zaspokoja nawet wierzycieli uprzywilejowanych. (p)

CZTERY USIŁOWANE SAMOBÓJSTWA

W dni świąteczne w Gdyni zanotowano aż cztery zamachy samobójcze. Przyczyną targnięcia się na życie w trzech wypad-kach były nieporozumienia narzeczeńskie. W jednym wypadku przyczyny nie usta-lono. Wszyscy dzięki natychmiastowej in-terwencji pogotowia ratunkowego pozos-tali przy życiu. (p)

NAPAD O PAPIEROSY

W pobliżu gdyńskich Hal Targowych dwaj nieznani osobnicy zatrzymali wieczo-rem p. Rybarczyka z Warszawy, domaga-jąc się od niego papierosów. P. Rybarczyk, jako niepalący, nie mógł zaspokoić żąda-nia zatrzymujących go osobników, za co został pobity. Napastnicy zbiegli w kie-runku Placu Kaszubskiego i nie zdołano ich zatrzymać. (p)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi
Dnia 27 bm. wywiezono następujące za-powiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):
— Stolarz Wojciech Pasiel i Anna Buda w Porąźnie, pow. nowotomyski; robotnik Ignacy Przybylski i pracownica domowa Maria Leh-mann; ślusarz Władysław Pszczola i Janina Stachowiakówna.

Zgony
Dnia 28 bm. zapisano następujące zgony:
— Maria Skibińska z domu Czujewiczówna, wdowa, 81 lat; Franciszek Grynia, fryzjer, 35 lat; Mikołaj Kumoś, robotnik, 85 lat; Kurt Pan-nekamp, fryzjer, 35 lat; Minna Kaske z donu Kremser, 57 lat; Teodozja Tymkowska, bez za-wodu, 77 lat; Wanda Szeliska, urzędniczka ban-kowa, 49 lat; Wojciech Czajka, murarz, 49 lat.

POGODA

POZNAŃ, 28 grudnia 1937.

Temperatura 7 godz. — 4,6; 13 godz. — 3,6.
Ciśnienie

7 godz. 768,4 mm., wysokie
13 godz. 767,5 mm.
tendencja barom.: ciśnienie spada

Zachmurzenie
7 godz. pochmurno
13 godz. pochmurno

Wiatr
7 godz. kierunek cisza, szybki. — m/sek.
13 godz. kierunek połudn.-zach., szybki. 1 m/sek.

Opad
w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 0,2 mm., rodzaj opadu: śnieg.

Temperatura
w ciągu ub. doby najwyższa — 3,3 o godz. 13
w ciągu ub. doby najniższa — 4,9 o godz. 6.30

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:
Nadal jeszcze pochmurno z przelotny-mi przejaśnieniami, dalszy spadek tem-peratury.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

NOWE DZIEŁO STEFANA WIERCZYŃSKIEGO

Sredniowiecze widziane nowym okiem — Św. Wojciech i św. Aleksy — Co to jest legenda? — Kult św. Aleksego w Polsce — Wiersze i w teatrze — W pierwszym rzędzie

Dr. Stefan Wierczyński, do niedawna dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, teraz dyrektor warszawskiej Biblioteki Narodowej, jest nie tylko świetnym organizatorem ważnej dla nauki instytucji, jaką jest biblioteka w mieście uniwersyteckim, ale i wybitnym badaczem średniowiecza, do którego, choć nie jest rzeczywistym profesorem tego doniosłego dla rozwoju polonistyki przedmiotu, odnosi się ze szczególnym zamiłowaniem.

Z powołania bibliotekarza, z zamiłowania bibliograf, z intencji kierownik ważnych przedsięwzięć bibliograficznych zbiorowych, Wierczyński nie tylko wprowadza nas w świat książki, za znajomością miłośników literatury nie tylko z trudnym dostępnymi tekstami, ale i wnika intymnie w całe wielkie epoki, które, jak zwłaszcza średniowiecze, zwracają szczególną uwagę współczesnych badaczy. Średniowiecze widzimy bowiem innymi oczyma od poprzedniej generacji.

*

Obecnie dał Wierczyński obszerne dzieło, które stanowi cenny wkład do naszej wiedzy o średniowieczu w Polsce, w Czechach i na Rusi. Wiadomo, że kult św. Aleksego wiąże się u nas ze św. Wojciechem, który ułożył za pobycem w Rzymie homilię na jego cześć. Polska hagiografia posiada o nim poemat z w. XV. Wierczyński postanowił zająć się szczegółowo polską o św. Aleksym legendą. Określił tedy jej rodowód i dzieje na polskim gruncie, wyznaczył związki i pokrewieństwa, opisał stosunek do innych literatur słowiańskich, jak czeska, białosłowiańska i wielkoruska. Możemy śledzić ewolucję i przemiany, zależnie od różnych warunków aklimatyzacji oraz osądzić legendę w czasie i w przestrzeni. Sięgamy w historię kultu wśród ludu. A to podwyższa wartość studium także pod względem socjologicznym.

Nie pomija nasz badacz przede wszystkim istoty legendy, jako owocu najwęższej wiary, serdecznej uczuciowości, poetyckiej fantazji — jako zwierciadła wyobrażeń współczesnych, jako wyrazu określonego poglądu na życie. Wszakże człowiek, który tak jak ów Aleksy porzuca rodziców i narzeczoną dla realizacji ideału, mógł urodzić się tylko w epoce gorącego ascetyzmu. Zależek historycznego znaczenia tkwi zresztą w każdej legendzie, eliminując swą nadczasowością element indywidualny i stwarzając sugestywny symbol chrześcijańskiego nastawienia średniowiecza, w którym każdym kościółowi czy klasztorowi towarzyszą niezliczone legendy.

*

Legenda o Mężu Bożym czyli o św. Aleksym powstała w Syrii jako prosta, zwięzła, sugestywna opowieść o człowieku, który obrał dobrowolnie życie nędzara. Jest ona może pochodzenia buddyjskiego. Przeniesiona do Bizancjum, uległa przekształceniom i przeniosła się do Rzymu, a stamtąd do wszystkich krajów europejskich, gdzie jej pochodzą zaznacza się w przekazach, ujawnia się w kościołach, kaplicach, poświęconych świętemu ołtarzach, wyraża się w sztuce i w życiu. Powstała niezliczone jej redakcje rymem i prozą, w miarę, jak legenda udziela się narodom germańskim, romańskim, zachodnio-słowiańskim.

Wschodnie i południowe wersje słowiańskie kształtuje natomiast legenda bizantyjska. Na tym tle zjawiają się różne czysto już literackie utwory — aż do dni dzisiejszych. W Polsce uprawiają kult świętego Łęczycy i Plock. Nie brak w naszej literaturze żywotów, kazań, wierszy, których poczet zagaja, znany z rękopisu w. XV, bezimienny, jak często w średniowieczu, poemat. Omawiali go niegdyś tacy erudyci, jak Wisłocki, Nehring, Bruchnalski, by dowodzić związku polskiego tworu z legendą średnio-górnoniemiecką. Wierczyński podejmuje dalsze badanie na podstawie zestawień tekstów, stwierdzając, że polski utwór jest niepoetyczną kompilacją bez uczucia i o słabej technice wierszowej. Drukiem i prozą ukazała się legenda w w. XVI, uległa nadto swoistemu przekształceniu, w legendzie o rzekomym polskim sobowtórce świętego, Kazimierzu Korsaku. Zajmuje się legendą Skarga, Albrecht Radziwiłł i inni. Spotyka się i

próby dramatyczne w teatrze jezuickim, za którym poszedł i ruski. Poetyckie opracowania pochodzą spod pióra Baranowicza w w. XVII, Chrościńskiego i innych w w. XVIII i XIX, wreszcie Hlakowiczówny w w. XX. Ta ostatnia rozwinęła w niej nie zwykłą obrazowość, moc uczucia i realizm. Co się tyczy wspomnianej legendy o Korsaku, stanowi ona chyba twór jezuicki. Znajdą ją Naramowski, Niesiecki, Jaroszewicz, Siemieński, Helleniusz. Dalszym jej ogniwem jest ludowa parafraza w formie powiastki i poetycka parafraza w formie opowieści Holowińskiego i Syrokomli. Wierczyński szuka przy każdej analogii, pokrewieństw, paralel i różnic.

Na Rusi legenda o św. Aleksym zdobyła wprost niesłychaną popularność, stając się przedmiotem niezliczonych opracowań hagiografów. Szła tam ze Wschodu i z Zachodu. Wierczyński wylicza różne redakcje, jak szczególnie bliską nam białoruską z w. XV. Za pośrednictwem polskim pojawiają się też opracowania o różnej wartości w języku halicko-ruskim i ukraińsko-ruskim. Wpływ polski sięga w głąb, do obyczajowości, do języka, do wiersza. Wewnętrzna faktura jest też w duchu polskim. A w literaturze wielkoruskiej istnieje też mnóstwo opracowań legendy w kształcie pieśni, kazań, panegirów o charakterze opowieści ludowej z ducha i nastroju, ze stylu i wysłowienia.

Wierczyński dołączył szereg tekstów legendy, zaczynając od łacińskich poematów metrycznych z w. XII i XV, legendy polskiej z w. XV i innych. Pracę zamyka bogata bibliografia, w której nie zapomniano o ikonografii. Dzieło Wierczyńskiego dowodzi wielkiej rzetelności, erudycji, metodyczności. Trudno niemal pomyśleć, że organizator biblioteki poznańskiej a dziś Narodowej miał czas nagromadzić tyle materiału i wszystko zajmujące przedstawić. Rokuje to świetne nadzieje na przyszłość. Nic tu nie nasuwa wątpliwości, wszystko imponuje ścisłością i sumiennością. W porównaniu z pracami dawniejszymi znać rozmach, dojrzałość, postęp, które stawiają naszego badacza w pierwszym rzędzie znawców polskiego średniowiecza. Polonistyka poznańska straciła w nim siłę, którą trudno będzie można zastąpić.

DR TADEUSZ GRABOWSKI

Poznań.

Jutro:

RZEWNE WSPOMNIENIE
NAD LEMANEM

list z Lozanny przez

dra Henryka Opińskiego

Pisma nadesłane

„Prasa”. Nr. 11. Treść: Odezwa Przydzium Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism do wydawców dzienników i czasopism w sprawie Pomocy Żimowej. — Uchwała Ogólnego Zebrania Przedstawicieli Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism i Związku Dziennikarzy R. P. oraz wydawców i naczelnych redaktorów dzienników warszawskich, odbytego w dniu 27 października 1937 r. — Komisja Orzekająca Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism i Związku Dziennikarzy R. P. — Propaganda i reklama prasowa na usługach życia gospodarczego (ankieta „Prasa”). — S. Z. Zakrzewski: „Dobre ogłoszenie”. — J. Kuczubiński: „Budżety reklamowe”. — Fr. Głowiński: „Prasa — inserencje — biura ogłoszeń”. — O. Langer: „Walka z nieodpowiednimi ogłoszeniami w prasie amerykańskiej”. — Nakłady prasy niemieckiej w latach 1934—36. — T. Malewski: „Reklama prasowa w okresie poprawy koniunktury”. — Skrz.: „Kiosk z gazetami czy nauka czytania”. — „Zagadnienia papieru na rynkach światowych”. — J. Zycki: „Propaganda polityczna w Polsce w świetle ostatnich postulatów chwili”. — B. Jarochoński: „Dziennikarstwo wielkopolskie (r. 1796—1806)”. — L. Zieleński: „Początek Królestwa (1718—1720)”. — Postulaty prasy w sprawach pocztowych. — Prace Związku Wydawców. — Organizacje i sprawy dziennikarskie. — Kronika krajowa. — Prawo a prasa. — Prasa na szeroki świat. — Adr. Red. Warszawa, ul. Zgoda 8, m. 4.

„Nowa Książka”. Nr. 9. Treść: S. Rygiel: „Polski ruch wydawniczy”. — Dział sprawozdawczy: literatura polska, literatura obca. — Kronika. — Bibliografia. — Adr. Red. Warszawa, Krakowskie Przedmieście 13.

„Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu”. Tom X. Zesz. 9/10. Treść: Ks. Mańkowski A.: „Ks. Jan Tulodziecki (1813—1876)”. — Ks. P. Czaplewski: „Pomorski dokument osadczy z roku 1325”. — Recenzje. — Kronika. — Adr. Red. Toruń, Wysoka 16.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Prof. J. Kostrzewski w Łodzi. Piszą nam z Łodzi (wp.): W sali Akcji Katolickiej prof. dr Józef Kostrzewski wygłosił odczyt ilustrowany przezroczami i filmem nt. „Zatopiony gród prasłowiański sprzed 2500 lat w Biskupinie”.

W NAUKOWYM TORUNIU

Z Torunia donoszą nam (mm):

Na ostatnim posiedzeniu wydziału historyczno-archeol. Tow. Naukowego w Toruniu wygłosił dr L. Kusztelski referat pt.: „Podwoje spiżowe bazyliki gnieźnieńskiej”. Podwoje gnieźnieńskie, pochodzące z pierwszej połowy XII w. są niezwykle cennym zabytkiem sztuki romańskiej ze względu na swoją technikę: odlane w jednej całości. Istnieją tylko dwa okazy tego rodzaju; drugi — w Hildesheimie. Na drzwiach tych po raz pierwszy w dziejach sztuki wyobrażone zostało życie i działalność świętego, nie związanej bezpośrednio z dziełem odkupienia; po raz też pierwszy w sztuce zastosowano układ cykliczny scen figuralnych tego rodzaju. Są to sceny z życia św. Wojciecha, podane jako charakterystyka życia świętego oraz działalności pasterskiej i apostołskiej. Program jest dziełem jednego człowieka, natomiast poszczególne sceny wykonali różni artyści. Prototypu należy szukać w plaskorzeźbie kości słoniowej IX i X w. Po referacie toczyła się żywa dyskusja. Pod koniec toczył się projekt poświęcenia rocznicy kopernikowskiej specjalnego posiedzenia.

KRAJOZNAWSTWO

Wybitnym fotografem krajoznawczym jest Henryk Poddebski, obchodzący obecnie 25-lecie. Zbiór jego artystycznych zdjęć obiektów krajoznawczych i zabytków ochrony przyrody zawiera przeszło 20 000 sztuk. Prace Poddebskiego ozdabiają wagony i dworce P. K. P. oraz wydawnictwa propagandy turystyki w Polsce. (sky)

ZE SWIATA FILMU

Film trzech ministerstw. W Paryżu kończy się film „Legions d'honneur”, realizowany ze subwencja ministerstwa wojny, ministerstwa awiatyki i generałgubernatorstwa Algieru.

NA KARTACH CZASOPISM

„ARKADY” O PARYŻU

Ladnie wywdzięczyły się „Arkady” wystawie paryskiej za Grand Prix, jakich im udzieliła, odznaczając ich wspaniałą szatę graficzną i wartościową treść. Połączony z grudniowym numer listopadowy jest cały poświęcony wystawie. Zaczyna się ciekawym i pouczającym wprowadzeniem w architektonikę wystawy, skreślonym przez p. Skibniewskiego i ilustrowanym wyborami, a nieraz wielce oryginalnymi zdjęciami. Jedynej w swoim rodzaju wystawie retrospektywnej, zatytułowanej „Arcydziała Sztuki Francuskiej”, poświęca źródłowy artykuł p. J. Żarnowski, motywując swe wywody mnóstwem reprodukcji, które swym wykonaniem same mogłyby uzasadnić paryskie odznaczenie „Arkad”, o którym na wstępie wspomniano.

Niezwykłym pokazem była w Paryżu „wystawa-monografia” Vincent van Gogha. Po raz pierwszy spróbowano pokazać dzieła jednego artysty w takim uszeregowaniu i z takimi ilustracyjnymi komentarzami, aby widz wglądął w cały bieg życia malarza, w jego zamierzenia, przemiany i osiągnięcia, a mógł być się właściwie bez przewodnika i bez katalogu. I tutaj ilustracje jednobarwne oraz kolorowe wprowadzają nas w twórczość artysty niezwykle oryginalnego, który był przy tym jedną z najtragiczniejszych postaci w nowszej historii sztuki.

Naturalnie poświęciły „Arkady” spory osobny artykuł pawilonowi polskiemu. Otrzymał on, jak wiadomo, Grand Prix „avec des felicitations” — z gratulacjami świetnego rozwiązania problemu, jakim było zbudowanie obiektu na wyznaczonym terenie, z uwzględnieniem jego właściwości oraz z zachowaniem zieleni, drzew itd. Tylko Japonia i Finlandia otrzymały jeszcze takie powinszowania od p. Perreta, przewodniczącego jury dla wszystkich klas architektonicznych. Ominął ten wyjątkowy zaszczyt różne jarmarcznie efektowne i hulaśliwe budyńki, jakimi spodziewały się np. Sowiety lub Niemcy ołsiń świat i zdobyć pierwszeństwo. Zawiodła ta rachuba, a uznanie najznakomitszych znawców spoczęło na dziełach sztuki architek-

LITERATURA

Sienkiewicz jako publicysta. Początkami pracy pisarskiej Henryka Sienkiewicza były, nie jak się ogólnie sądzi nowele i powieści, lecz artykuły krytyczne i publicystyczne. Począwszy od roku 1869 pisywał Sienkiewicz artykuły, felietony, przeglądy teatralne i literackie, aż do roku 1883, to jest do rozpoczęcia druku „Ogniem i mieczem”. Później poświęcił się wyłącznie już powieściopisarstwu, rzadko tylko zabierając głos jako publicysta. Kompletny zbiór pism publicystycznych Sienkiewicza zostanie niebawem udostępniony w druku. Układem tego wydania zajął się profesor Ignacy Chrzanowski, poprzedzając je krótkim wstępem. Nakładem Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, w wydawnictwie Gebethnera i Wolffa ukazały się już cztery tomy pism publicystycznych i to tom I, IV, V i VI, które w numeracji ogólnej zbiorowego wydania „Pism” Henryka Sienkiewicza noszą liczby: XLI, XLIV, XLV i LVI.

Konkurs na nowelę pomorską. Staranie i z wielką dbałością o stronę artystyczną wydawane czasopismo regionalne „Tekka Pomorska” ogłosiło przed niedawnym czasem konkurs na nowelę. Obecnie konkurs ten został rozstrzygnięty. Pierwszą nagrodę otrzymała dr Wanda Brzeska, literatka poznańska za nowelę pt. „Syn czarownicy”.

RUCH REGIONALNY

Otwarcie Muzeum Sieradzkiego. Z Łodzi donoszą nam (wp.): W Sieradzu dokonano otwarcia Muzeum Ziemi Sieradzkiej, które liczy około 3 tys. okazów z dziedziny paleontologii, prehistorii, historii i etnografii.

MUZYKA

Hitleryzm, flamandyzm i opera. Z Berlina donoszą nam (bt): Z dumą donoszą pisma berlińskie, że w ciągu paru lat udało się pozyskać operę antwerpską dla dzieł niemieckich tak dalece, iż w obecnym sezonie z dwunastu wystawionych oper, dziewięć jest niemieckich. Z korespondencji wynika, że narodowy socjalizm umiał zakratkać się dokoła nacjonalistów flamandzkich, (których separatyzm wykorzystywało dowództwo niemieckie przeciw Belgii już w czasie wielkiej wojny). Ostatnio wystawiono w Antwerpii, za sprawą niemiecką operę Siegfrieda Wagnera pt. „Schwarzwannereich”. Z Bayreuth dostarczyła wdowa po Siegfriedzie pomocy technicznej na scenie, syn Siegfrieda, Wieland, dał projekty dekoracji śpiewacy przybyli w części z Mannheimu. Premiera została poprzedzona uroczystym przyjęciem dla gości niemieckich, wygłoszono przemowę o zbrataniu i współdziałaniu niemiecko-flamandzkim.

tonicznej, pomyślanych głębiej, a wykonanych ze smakiem wyższego rzędu.

Osobne zadowolenie możemy my, Polacy, znaleźć i w tym również, że czasopisma artystyczne i architektoniczne całego świata zajęły się pawilonem polskim szczegółowo i poświęciły mu rozbiory, podpisane przez najwybitniejsze pióra tego zakresu. W „Arkadach” znajdujemy także głosy francuskie, niemieckie i angielskie — a jest to ledwie mała cząstka opisów pełnych szacunku i uznania. Czytelnicy przypominają sobie, iż cytowaliśmy na tym miejscu „The Architectural Review”, „La Gravure” i mnóstwo innych czasopism artystycznych. Dyskrekcją, gust i umiejętność techniczna, jakiej wytworem jest pawilon polski, znalezli u najznakomitszych fachowców świata uznanie, które sownie nagradza nam ignorancję, z jaką odniosła się do naszego pawilonu reporteria polska, rozpisująca się z tupetem o kwestiach, w których jest najkompletniej ciemna. Nie bez zadowolenia możemy teraz stwierdzić, że „Kurier Poznański” pierwszy wśród poważnej prasy przeciwstawił się temu wyrokowi ślepych o kolorach i w rzeczowym rozbiore (nr 292) dał wyraz poglądowi racjonalnemu i sprawiedliwemu wykazując pozytywne wartości zaprezentowanego w Paryżu dzieła architektury polskiej. Zgodny głos prasy fachowej całego świata i jedna z trzech najwyższych nagród zamykają teraz ostatecznie tę sprawę.

L. P.

Książki nadesłane

Ks. Władysław Lesiak: „Patrzy i czyni”. Poznań 1937. Wyd. „Ostoja”.

Emil Kuroński: „Położenie prawne ludności polskiej w Trzeciej Rzeczy”. Katowice 1938. Wyd. Instytut Śląski.

Engeniusz Pawłowski: „Kurniawa”. Powieść. Kraków—Warszawa 1937. Nakł. Związku Podhalań.

Mgr. J. Biegański i dr E. Wasnutyński: „Renmatyzm i artretyzm”. Leczenie ziołami. Warszawa 1937. Stow. Pracowników Księgarskich.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Sytuacja branży maszyn i narzędzi rolniczych

Branża maszyn i narzędzi rolniczych w dziedzinie wytwórczości zorganizowana jest w oddzielnej grupie przy Związku Fabrykantów, w dziedzinie zaś handlu w Zrzeszeniu Kupców Maszyn i Narzędzi Rolniczych przy Wielkopolskim Związku Chrześcijańskich Zrzeszeń Kupieckich. Prezesem zrzeszenia kupców, obejmującym zasięgiem swej działalności trzy województwa zachodnie, a więc wielkopolskie, pomorskie i śląskie, jest dyr. Zajackowski. Organizacja liczy przeszło 40 członków. Zadaniem jej jest obrona interesów zawodowych kupców i wspólne oddziaływanie na dostawców w celu ujednostajnienia warunków sprzedaży i zakupu.

Branża maszyn i narzędzi rolniczych ucierpiała w okresie kryzysu z dwóch głównie powodów: 1) ogromnego spadku zapotrzebowania i masowej niewypłacalności odbiorców oraz 2) ochrony prawnej zadłużonych odbiorców-rolników, a zatem niespłacalność ulegalizowano ustawami moratoryjnymi. Zadłużeni kupcy, nie mając w tej sytuacji funduszy na spłatę swych zobowiązań, uginają się pod ciężarem odsetek bankowych, podczas gdy rolnicy nie płacą nawet procentów od zadłużonych sum.

Rentowność branży

Ogólnie biorąc rentowność w omawianej branży zmniejszyła się w ciągu okresu kryzysowego do połowy. Jeśli chodzi o czasy ostatnie, to rok 1936 wykazał pewną, a rok 1937 nawet poważniejszą poprawę w zakresie wzrostu zapotrzebowania. Co do kwestii zamrożonych należności w rolnictwie, to sprawa ta nie uległa żadnym przesunięciom na korzyść kupiectwa pomimo wspólnych starań, zarówno poszczególnych zrzeszeń, jak i indywidualnych. Bez możliwości dla kupiectwa załatwienia sprawy długów rolniczych nie będzie ono mogło pomimo poprawy obrotów przejść prędko ze swej strony do aktywniejszej działalności handlowej.

Przede wszystkim nie jest kupiectwo obecnie w stanie dawać przedsezonowych zamówień ramowych ani też ich finansować. Odbija się to bardzo ujemnie na warsztatach wytwórczych, a mianowicie fabryki nie mając określonych zamówień ograniczają swoją produkcję do minimum.

Już w latach 1936-37 przejawiał się w poszczególnych wypadkach brak niektórych maszyn w składach rolniczych i nabywcy musieli oczekiwać dłuższy czas na dostawę. W latach przyszłych luka ta ujawni się jeszcze w większym zakresie.

Źródła zakupu

W kraju wyrabiane są wszystkie maszyny i narzędzia rolnicze za wyjątkiem maszyn żniwnych, maszyn ogrodniczych i mleczarskich. Na terenie ziem zachodnich są dwie większe fabryki wytwarzające maszyny rolnicze oraz szereg mniejszych. W Polsce środkowej są trzy polsko-chrześcijańskie fabryki tego typu. W Bydgoszczy jest duża niemiecka centrala, z której usług korzystają niestety nie tylko Niemcy.

Handel wielkopolski zaopatruje się głównie w polskich, na terenie ziem zachodnich położonych fabrykach.

Jednym z najbardziej pilnych postulatów kupiectwa branży maszyn rolniczych jest uruchomienie kredytów na zakup fabrykatów. (wyg)

Krótkie informacje gospodarcze

— W październiku rb. wydobyto ogółem 4.297 cystern 10-tonowych ropy naftowej, czyli przeciętnie dziennie 138,6 cyst. Przerobka ropy w rafineriach objęła 4.182 cyst. Wyprodukowano ogółem 3.800 cyst. produktów naftowych wobec 3.712 cyst. we wrześniu rb. Liczba ta nie obejmuje produkcji gazoliny, która wyniosła 350 cyst. M. in. wyprodukowano (cystern): benzyny 786, nafty 1.268, oleju gaz. i opał. 816, ol. smar. 325, parafiny 202.

— Według danych Urzędu Statystycznego Rzeszy, wpływy z podatków i cel w r. budż. 1936/37 wyniosły 15,06 miliardów RM wobec 13,53 mld. RM w r. 1935/36. Na rok budż. 1937/38 przewidywane są wpływy w wysokości okragło 18 miliardów RM.

— Niemiecko-duńskie rokowania handlowe doprowadziły do ustalenia charakteru obrotów między obu krajami na rok 1938.

Co piszą nasi czytelnicy

O zmiany w oddłużeniowym ustawodawstwie pro-rolniczym

Z dużym zadowoleniem przeczytałem w nrze 579 „Kuriera Poznańskiego” z dnia 19 bm. artykuł pt. „Należy walczyć z upadkiem moralności dłużniczej”. Pod artykuł ten piszę się oburacz, wnosząc on bowiem do dyskusji nt. oddłużenia rolnictwa myśl nową, mianowicie postulat zrewidowania pro-rolniczego ustawodawstwa oddłużeniowego pod kątem widzenia uzasadnionych interesów wierzycieli.

Jak dotychczas, mówiło się niemal wyłącznie o jednym tylko, mianowicie o braku celowości dalszej rozbudowy ustawodawstwa oddłużeniowego; pewne koła rolnicze ciągle jeszcze domagają się nowych ulg! Wicepremier Kwiatkowski w swym przemówieniu z dnia 1 bm. ograniczył się wyłącznie do podtrzymania już uprzednio wyrażonej opinii, że „dalsze pogłębienie oddłużenia rolnictwa jest niemożliwe”. Innymi słowy: uczyniwszy szereg kosztownych posunięć w akcji oddłużenia, rząd zdecydowany jest na tym poprzestać, z tym jednak — dość elastycznym! — zastrzeżeniem, że zaproponuje „pewne ułatwienia, wypływające ze ścisłego wykonania obecnie obowiązujących ustaw oddłużeniowych”.

Tymczasem — zdaniem naszym — nie pewne „ułatwienia”, lecz pewne

utrudnienia w zakresie oddłużenia rolniczego byłyby na miejscu, jak to słusznie wywodzi autor cytowanego na wstępie artykułu. Zasadniczo ustawodawstwo finansowo-rolne zadanie swoje już spełniło. Zdrowe warsztaty rolne kryzys zwycięsko przełamały, m. in. dzięki ulgom w spłacie długów. Poza zdrowymi wzgl. uzdrowionymi warsztatami rolnymi, na powierzchni ciągle jeszcze utrzymują się rolnicy, których warsztaty nadają się wyłącznie do likwidacji, albowiem są nadmiernie przeciążone długami. Tutaj należałoby likwidację przyspieszyć — to zaś w interesie samego rolnictwa (kredytu rolniczego).

Również w interesie (dobrze pojętym) rolnictwa leżałoby przeprowadzenie rewizji ulg oddłużeniowych, jakie zostały mu przyznane w okresie najcięższego kryzysu. Posunięcie takie nie tylko poprawiłoby stosunki kredytowe w rolnictwie, ale i poprawiłoby położenie materialne miast, których kosztem (tzn. głównie kosztem miejskich kół gospodarczych) oddłużenie rolnictwa się dokonało. Rewizji podległoby przede wszystkim ulgi nadmierne, o których mówił autor cytowanego artykułu. B. T.

„Mała reforma podatkowa” a rzeczywistość

Zamierzona „mała reforma” podatkowa zawiera m. in. zniesienie świadczeń przemysłowych.

Zdawałoby się, iż usunięcie tego rzekomego hamulca naszej wytwórczości i obrotu jest wielką ofiarą ze strony skarbu państwa i ruszeniem z miejsca zastój na wielu odcinkach naszego życia gospodarczego.

Gdy jednak bliżej się tej sprawie przypatrzymy, to przekonamy się, iż nie jest to żadną ofiarą, ale raczej dalszym obciążeniem naszej wytwórczości. Piszący te słowa jest współwłaścicielem przedsiębiorstwa, gdzie obowiązuje V kategoria świadectwa przemysłowego. Jest to bowiem warsztat zatrudniający 30 robotników. Dotychczas obciążenia podatkowe przedsiębiorstwa mojego przedstawiały się następująco:

Roczne świadectwo przemysłowe	340 zł
1,9 pct podatku obrotowego od obrotu np. ca 800 000 zł	15 200 zł
	razem 15 540 zł

Wedle projektów miarodajnych czynników wydatek, na świadectwo przemysłowe na rok 1939 w sumie 340 zł zniknie, jednak podatek obrotowy podniesie się, na pozór nieznacznie, bo tylko o 1 promille. Ponieważ jednak, przypuścimy, obrót pozostanie ten sam, tj. 800 000 zł, to owe 1 promille wyniesie 800 zł; krótko mówiąc, zamiast 340 zł zapłaci przedsiębiorstwo moje 800 zł, czyli że świadectwo przemysłowe kosztować będzie mnie o 460 zł więcej.

Przy ostatnim scaleniu danin skarbowych, przy zniesieniu opłat skarbowych w przedsiębiorstwie moim zapłaciłem jeszcze o wiele większy hacracz, bo przy obrocie ca 800 000 zł zyskałem na opłacie stempelowej 2 promille czyli 1 600 zł, straciłem następująco:

Od obrotu 400 000 zł płaciłem stawkę podatku obrotowego 0,75 pct czyli	3 000 zł
od dalszych 400 000 zł 1,5 pct czyli	6 000 zł
	razem 9 000 zł

Po powyższej reformie płacę od tego samego obrotu 800 000 zł stawkę 1,9 pct czyli

	15 200 zł
	czyli więcej 6 200 zł
co po potrąceniu zysku na opłacie stempelowej	1 600 zł

stanowi stratę dla mnie . . . 4 600 zł
Stwierdzić należy, iż każda reforma jaka tylko już od lat kilku ze strony Ministerstwa Skarbu wychodzi, jest nie zyskiem i ułatwieniem, co cyfry na-

prowadzone w tych dwóch wypadkach najlepiej ilustrują.

Wszystkie te sugerowane reformy wychodzą tylko na korzyść niesumiennych płatników, których niestety w Polsce ze względu na jej specyficzną strukturę zawodów i zajęć jest co najmniej 70 pct.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Płatność podatków w styczniu 1938 roku.** W styczniu 1938 r. płatne są następujące podatki: 1) do dnia 5 stycznia — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawców energii w czasie od 16 do 31 grudnia 1937 r.; do dnia 20 stycznia tenże podatek, pobrany w czasie od 1 do 15 stycznia 1938 r.; 2) do dnia 7 stycznia — podatek dochodowy od uposażen służbowych i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych w grudniu 1937 r.; 3) do dnia 25 stycznia — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za rok 1937 w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w grudniu 1937 r. — przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii i przemysłowe I — V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przez wszystkie przedsiębiorstwa obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia; 4) do dnia 25 stycznia — zaliczka kwartalna na podatek przemysłowy od obrotu w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w ubiegłym kwartale (październik — grudzień 1937) — przez płatników, niewymienionych wyżej w p. 3, a prowadzących prawidłowe księgi handlowe. Ponadto płatne są w styczniu zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w styczniu 1938 r.

(p) **Dalsze zniżki z tytułu eksportu w clearingu.** Polski Instytut Rozrachunkowy, stale dążąc do redukcji opłat, pobieranych od obrotu handlu zagranicznego, obniża z dniem 1 stycznia 1938 r. opłaty z tytułu wyplat eksportowych z 0,5 do 0,4 pct.

Z KRAJU

Sytuacja walutowa. Na wczorajszych giełdach walutowych nie zanotowano żadnych poważniejszych zmian kursowych. Zaznaczyć należy, że giełda londyńska była w dniu dzisiejszym zamknięta i że okres świąteczny daje się jeszcze odczuwać, o ile chodzi o rozmiały obrotów. Dewizy na Nowy Jork i Paryż utrzymały się na poprzednim poziomie.

(h) **Nowe złoża pirytu w Górach Świętokrzyskich.** Przeprowadzone ostatnio na obszarze Gór Świętokrzyskich poszukiwania za minerałami uwiecznione zostały dalszymi pomyślnymi wynikami. Po odkryciu barytu, wysokoprocetowych rud żelaznych i uruchomieniu jedynej w Polsce kopalni pirytu w Ródkach, natrafiono obecnie we wsi Winna w pobliżu Ła-

Dlaczego nasze okulary są takie dobre?

Dla tego, że używamy dobrych, odpowiednich szkielek, w oprawie indywidualnie i dokładnie dostosowanej do twarzy.

Okulary i Binokle poleca
Specjalny Zakład Optyczny

„BOBE“

Poznań, Al. Marcinkowskiego 7
Pg 35 168-52.1

Słusznym jest zatem stanowisko niektórych izb przemysłowo-handlowych, iż w tych warunkach raczej korzystniej będzie dla polskiego przemysłu i handlu, zatrzymać dotychczasowe świadectwa przemysłowe aniżeli przeprowadzić tak nieżywożą reformę.

JAN DOBRUCKI

Ten znak na towarze gwarantujący
że to wyrób polski

Związek Obrony Przemysłu Polskiego w Poznaniu, Rzeczypospolitej 1

Z ZAGRANICY

(k) **Nowe inwestycje na Śląsku.** Huta „Pokój” przystąpiła do budowy fundamentów pod grupę nowych pieców koksowych. Stara koksoownia zostanie całkowicie przeobrażona i puszczona w ruch w połowie przyszłego roku.

(z) **Unifikacja międzynarodowego prawa o transporcie morskim.** Początek nadchodzącego 1938 r. wydaje się zapowiadać zakończenie dzieła międzynarodowej unifikacji przepisów, regulujących morskie umowy przewozowe. Chodzi w tym wypadku o powszechne przyjęcie na całym świecie odnośnej konwencji międzynarodowej, zawartej w miejscowości La Haya. Szczególnie w ciągu dwu ostatnich lat znaczna ilość państw wprowadzała w życie te przepisy. W okresie tym ratyfikowano tę umowę kolejno w U. S. A., w Kanadzie, Francji, Polsce; 4 państwa skandynawskie zapowiedziały wejście w życie przepisów konwencji z La Haya z dniem 1 stycznia 1938 r. Niemcy zapowiedziały latem rb., że przepisy wspomniane zostaną włączone do niemieckiego ustawodawstwa wewnętrzne go i wejdą w życie jednocześnie z zastosowaniem ich przez państwa sąsiednie. Jedyną potęgą morską, która jeszcze nie podporządkowała się przepisom konwencji, jest Japonia, gdzie jednak mówi się obecnie o rewizji tamtejszego kodeksu handlowego, a japońskie najpoważniejsze jeszcze towarzystwa żeglugowe stosują w swych umowach przewozowych z przeznaczeniem do portów Europy, U. S. A. i Kanady przepisy zgodne z konwencją. W ten sposób należy rzeczywiście oczekiwać, iż już wkrótce powszechnie obowiązującym będzie międzynarodowe prawo, regulujące obowiązki i uprawnienia armatorów i towarzystw żeglugowych.

(z) **Produkcja cukru na Litwie.** Jak donoszą z Kowna, cukrownie litewskie wyprodukowały podczas tegorocznej kampanii 284 tys. worków cukru po 100 kg work. Zawartość cukru w burakach wynosiła przeciętnie 18,6 pct.

10 pct żydów posiada 80 pct majątku polskiego!

Epopea rosyjskiej Joanny d'Arc

Awanturcze i bohaterskie dzieje kobiety, która prowadzi podziemną walkę z bolszewikami

Jak donoszą depeze z Dalekiego Wschodu, Maria Boczkarewa, zwana „rosyjską Joanną d'Arc”, pojawiła się znów na widowni politycznej

Z nazwiskiem tej niezwyklej kobiety wiąże się

Isście niesamowita historia.

Godzi się tedy przypomnieć tę postać wieśniaczki, która w historii Rosji odegrała niemal podobną rolę jak Joanna d'Arc w dziejach Francji.

Jeśli wieśniaczka Maria Boczkarewa z Nowogrodu mniej jest znana w świecie od sławnej francuskiej Joanny z Domremy, to tym niemniej postać jej jest niezwykle ciekawa.

Niewątpliwie Boczkarewa nie posiada ani tej wiary mistycznej, ani tego zapалу religijnego, co święta Joanna, Dziewica Orleańska.

Brak jej również uroku młodzieńczego i sielskości Joanny.

Zmuszona od 8 roku życia do ciężkiej pracy, Maria dość wcześnie

poznała nędzę i różne przykre strony życia: głód, choroby, upokorzenia.

Licząc 16 lat poślubiła żołnierza Boczkarewa. Był to pijak i brutal, który katował swą młodą małżonkę do tego stopnia, że niejednokrotnie śmierć zaglądała jej w oczy.

Nie wytrzymałszy tej kalwarii życia małżeńskiego nieszczęśliwa kobieta porzuciła męża, aby rozpocząć ciężką pracę samodzielną zarobkowania na swe utrzymanie.

Dziecię ludu, o silnej budowie fizycznej, jakby wyciosana z kamienia, o nieco pierwotnych, dzikich instynktach, nieokrzesana, bez kultury, ale posiadająca wrodzoną inteligencję, — Maria obdarzona była raczej temperamentem południowym, niż północnym.

Spotkała na swej drodze rzeźnika Jaszę i gorąco pokochała. Uczucie to spotkało się z wzajemnością. Zakochani spędzają wspólnie kilka miesięcy. Są szczęśliwi, ale

szczęście swe muszą ukrywać przed złym okiem nienawistnych ludzi...

Pewnego wieczoru na progu sklepiku Jasza zjawił się jakiś nieszczęśliwy wykołojeniec życiowy prosząc o przytułek i schron. Wyznał on, że jest ścigany przez policję jako nihilista.

Miłosierdzie ubogich jest wielkie. Niczym jest ryzyko udzielenia pomocy ściganemu przestępcy politycznemu wobec nieszczęsnej doli człowieka, któremu co krok grozi sfera tropiących go przesładowców.

Jasza udzielił nieznajomemu gościnę. Też nocy zadenuncjowano go i aresztowano, aby skazać go następnie jako współwinowajcę.

Proces przeciw Jaszy kończy się

skazaniem go na zesłanie na Sybir.

Maria towarzyszy mu w tej okropnej podróży do lodowatej i śnieżnej krainy, licząc wówczas zaledwie 19 lat.

Mimo młodego wieku w twarzy jej widnieje cierpienie, gorycz i tajony z trudem gniew burzącego się serca przeciw tyranii ludu.

Dreżony swym losem, Jasza pod ciążą tragicznego życia zesańca załamuje się. Samotność i surowy klimat czynią z niego pijaka.

Trucizna doprowadza go w końcu do szału.

Dwukrotnie usiłuje powiesić Marię, zniechęconą również do życia pośród przestępców i nieszczęśników...

Ale oto pośród stepów syberyjskich rozlega się, jak odgłos pioruna —

wieść o wybuchu wojny.

Maria, myśląca o ucieczce, postanawia zaciągnąć się do szeregów cara.

Jej 5 pułk piechoty wchodzi w skład 7 dywizji Dowodzi nią gen. Walter.

Od swego chrztu ogniowego począwszy, Maria wykazuje niezwykle odwagę i brawurę żołnierską, które z czasem coraz bardziej zwracają na nią uwagę. Maria zdobywa stopień podoficerski otrzymując jednocześnie trzy rany, z nich jedną ciężką.

Michał Rodzianko, przewodniczący Dumy, przedstawia waleczną bohaterkę szefowi rządu tymczasowego, Kiereńskiemu. Ten powierza jej utworzenie

kobiecego batalionu śmierci.

Boczkarewa wywiązuje się z zadania z niezwykłą gorliwością i zapalem i wkrótce zdobywa stopień oficerski. Niebawem obejmuje dowództwo batalionu, w któ-

rym nie ma komitetu żołnierskiego i panuje żelazna dyscyplina.

Gdy batalion ten wkrocza w pierwszą linię ognia, rozpoczyna się już sławetne „bratanie się” żołnierzy armii nieprzyjacielskich. Zaciekle przeciw wrogowi i nieprzejednana wojowniczość dowódcy batalionu — kobiety, budzi nienawiść w żołnierzach, oddziałów zajmujących wspólny odcinek frontu razem z „batalionem śmierci”.

Po długich miesiącach krwawych bitew i walk

następuje okres bezczynności i spokoju na froncie.

Bezczynność ta gnębi Marię.

Rzusa się z batalionem do ataku i powoduje odwet: zaciekle kontratak austriacko-niemiecki na całej prawie linii frontu. Wojska rosyjskie, niezadowolone z działalności kobiecego batalionu sztur-

mowego, domagają się usunięcia kobiet z szeregów armii i... rozstrzelania zbyt krewkiego dowódcy batalionu szturmowego.

Maria ratuje życie ucieczką.

Następuje rewolucja bolszewicka. Trocki proponuje jej zaciągnięcie się do czerwonej milicji i utworzenie oddziałów kobiecych tej milicji.

Maria Boczkarewa odmawia i łączy się z byłymi carskimi oficerami, aby prowadzić

walkę przeciw ustrojowi bolszewickiemu.

W czasie poufnej misji powierzono jej przez gen. Kornilowa, operując na Kaukazie, na czele garstki kozaków, wiernych „białym” zwolennikom dawnego ustroju, Maria dostaje się do niewoli i wpada w ręce Czerewyczajki. Skazują ją na śmierć. Ma być rozstrzelana, ale

w isście cudowny sposób ratuje ją od śmierci pewien żołnierz,

któremu udzieliła pomocy w 1915 r., będąc kapralem.

Po 51-dniowym nieustannym marszu pieszo Maria przedostaje się do Batumu, skąd, zdobywszy nieco pieniędzy, ucieka do Turcji. W 1919 r. Boczkarewa chroni się w Stanach Zjedn. A. P.

Maria Boczkarewa ostatnio opuściła Amerykę zaraz po wybuchu zatargu japońsko-chińskiego i miała podobno wrócić do Rosji, gdzie powierzono jej

wywołanie powstania ludu wiejskiego przeciw Sowietom.

Sowiecki Komisarjat ludowy wojny wyznaczył wysoką nagrodę za ujęcie Marii Boczkarew.

Boczkarewa dwa miesiące temu opuściła Amerykę i rozpoczęła nowe życie, pełne niebezpiecznych przygód.

J. B.

PREZYDENT LEBRUN NA GWIAZDCE U BIEDNYCH DZIECI
Prezydent Francji wraz z małżonką poświęcił drugi dzień świąt Bożego Narodzenia zwiedzaniu ziółków dla biednej dziatwy.

Śluby wśród rodzin panujących

Książę Ludwik Ferdynand pruski, drugi syn Kronprinca i wnuk b. cesarza Wilhelma zareczył się z młodszą córką pretendenta do tronu rosyjskiego W. ks. Cyryla, ks. Kira. Komunikat oficjalny będzie ogłoszony po uzyskaniu zgody na to małżeństwo głowy dynastii Hohenzolernów b. cesarza Wilhelma II, co nastąpi w ciągu najbliższych dni.

Książę Ludwik Ferdynand jest uważany przez monarchistów niemieckich za kandydata na tron cesarski, ponieważ jego starszy brat ks. Wilhelm na skutek morganatycznego małżeństwa z p. Salviati zrezygnował ze swych praw.

Ks. Ludwik jest porucznikiem rezerwy lotnictwa. Przed kilku laty ks. Ludwik Ferdynand bawił w Ameryce, gdzie pracował w zakładach Forda. Podczas tej podróży ks. zareczył się ze znaną artystką filmo-

wą Lili Damitą, lecz wobec sprzeciwu rodziny zerwał wkrótce zaręczyny.

Naręczona ks. Kira przez swą matkę jest blisko spokrewniona z angielskim domem panującym i z królewską rodziną rumuńską.

Drugi ślub wśród rodzin panujących odbędzie się w Atenach, a mianowicie ślub następcy tronu greckiego.

Ostatnio właśnie — jak donosi prasa — została zwolona angielska rada koronna z powodu zaślubin ks. Fryderyki Hannoverkiej z ks. Pawłem, następcą tronu greckiego. Ks. Fryderyka, która jest księżniczką angielską, uzyskała zezwolenie króla Jerzego, jako głowy rodziny królewskiej na zamierzone małżeństwo.

Ks. Fryderyka, córka księcia Brunswiku jest prawnuczką króla Jerzego III. Matka księżniczki jest jedyną córką b. cesarza Wilhelma II.

Ile jest białych kruków na świecie

Nie darmo bibliofil znajdując ciekawy, rzadko spotykany egzemplarz książki, mówi o nim jako o „białym kruk”. Wrażenie to wzięte jest całkowicie z przyrody. Jak wykazują badania ornitologów istnieje na świecie kilka okazów białych kruków, których liczba nie przekracza jednak 150 sztuk, podczas, gdy kruków czarnych jest około 12. milionów.

Dotychczas największą ilość białych kruków, bo 15 naliczono w Tundrach Alaski. W Polsce zapiski o zaobserwowanym w Puszczy Świętokrzyskiej białym krukem datują z 1516 roku.

Zakład dentystyczny otwarty nocą

Na oryginalny pomysł wpadł pewien dentysta czeski w Pradze. Nie mogąc od szeregu tygodni doczekać się w normalnych godzinach dziennych pacjentów, dentysta ogłosił, że zakład jego otwarty jest co noc od godz. 10 wieczorem do godz. 5 rano. Nie wiadomo, czy oryginalność pomysłu, czy też niezwykła pora, wybrana przez dentystę, sprawiły, że od tej chwili zakład jego jest codziennie przepelniony. W ostatnim czasie dentysta musiał nawet przyjąć do pomocy asystenta. Prażanie, którzy dotychczas spędzali noce, widać się nieraz z bólu z powodu zepsutego zęba, mogą teraz łatwo ukończyć swe cierpienia u pomyslowego dentysty.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dziś ciesząca się stale wielkim powodzeniem operetka „Domek trzech dziewcząt” po cenach popularnych.

Z Teatru Polskiego

Dziś we wtorek świetna komedia Bus-Feketego „Jan”. Jutro we środę przedstawienie społeczne, dany będzie „Ożenek”.

Wesoly Sylwester

Niezwykle wesoly wieczór sylwestrowy zapowiada bogaty i przemily program, w którym wystąpią: Fontanówna, Musielewska, Orzechowska - Szczepańska, Honorska, Rychter, Horski, Szczepański, Dziegielewski, Sawicki, orkiestra i balet operowy. Początek o godz. 23.30 w kinie „Metropolis”. Bilety u Szrajbrowskiego.

Sylwester w „Słońcu”

W piątek, 31 grudnia o godzinie 11 wieczorem odbędzie się wielki WIECZÓR SYLWESTROWY w „SŁONCU” z udziałem świetnych artystów warszawskich i poznańskich, wykonawcami programu będą: KAROL HANUSZ niezrównany piosenkarz i humorysta, ulubieniec Warszawy i Poznania, dalej MARIA CHMURKOWSKA świetna wokalistka i wesola piosenkarka znana już gwiazda polskiego ekranu, która podziwiać będziemy w najnowszym polskim filmie „Dziewczyna szuka miłości”, następnie HANNA HORSKA jedna z najlepszych piosenkarek, ZOFIA GRABOWSKA uroczą primabalerina Opery Poznańskiej i JERZY KAPLINSKI solista baletu Teatru Wielkiego, b. partner Zizi Halany z Baletu Parnella wykonają solo, oraz w otoczeniu doskonałego baletu z 8 pięknych girlsów szereg efektownych tańców, układu znanego baletmistrza M. STATKIEWICZA. Z prawdziwym sylwestrowym repertuarem wystąpi znany już komik i wesoly piosenkarz FELIKS SZCZEPANSKI — bezkonkurencyjny w swych parodiach, udział również bierze znany CHOR REWELLERSÓW POZNAŃSKICH WABERSKIEGO w najnowszym arcywesołym repertuarze, Całość uzupełnia znana orkiestra RADIA POZNAŃSKIEGO pod kierownictwem Dyr. FERDYNDANA-KOWALIKA, oraz kierownictwo muzyczne Prof. MARIANA SAUERA. Bardzo bogaty i doskonały program, ściąganie niewątpliwie tłumy publiczności dając każdemu możliwość spędzenia weselo, beztrudno, a przytym niedrogo, WIECZORU SYLWESTROWEGO w „SŁONCU”. Zainteresowanie zapowiedzianym SYLWESTREM w „SŁONCU” ogromne. Przedprzedaż biletów już się rozpoczęła w firmie Szrajbrowski, skład cygar ul. Br. Pierackiego 20, tel. 56-38. Bilety po cenach bardzo przystępnych od 1-4 zł.

zg 28 533

OLBRZYMIĘ POWODZENIE „HOLENDRA TULACZA”

Obok licznych wspaniale wystawionych oper na naszej scenie, największym powodzeniem cieszy się opera „Holender Tulacz”, której wszystkie dotychczasowe przedstawienia wyprzedane były do ostatniego miejsca. Do niezwykłego powodzenia „Holendra” przyczyniły się pierwszorzędne przygotowanie muzyczne, wokalne, dekoracyjne oraz reżyjskie. Wykonawcami jutrzejszego przedstawienia są: pp. Bojar Przemieniecka, M. Janowska, E. Maj, K. Urbanowicz, M. Salecki, Wiśniewski. Kierownictwo muzyczne dyr. dr. Z. Latoszewski. Celem zapewnienia sobie miejsc radzimy nabyć bilety w przedsprzedaży. Zdjęcie powyższe przedstawia scenę z aktu III-go (p. Maj, p. Eojar Przemieniecka i p. Salecki).

ENTUZJASTYCZNE POWITANIE wojsk japońskich, wkraczających do Szanghaju.

SPORT

Hokej na lodzie

EHC St. Moritz pokonał w finale turnieju międzynarodowego w St. Moritz Berl. SC. 2:0 (0:0, 0:0, 2:0). Obie bramki strzelił Torriani.

LTC z Pragi, występuje znów z Maleckiem, zwyciężył Cambridge w Davos w spotkaniu o puchar Spenglera 10:0 (2:0, 7:0, 1:0). EHC Davos pokonał Oxford 7:1 (1:0, 4:0, 2:1).

Francuski Związek Hokejowy zakomunikował organizatorom mistrzostw hokejowych świata w Pradze czeskiej, że udział swój w mistrzostwach uzależnia od znalezienia pieniędzy, na pokrycie kosztów wyjazdu drużyny do Pragi czeskiej. Koszta podróży i utrzymania na miejscu nie są prawdą zbyt wysokie, wynoszą zaledwie 17.000 franków, ale francuski związek hokejowy nie posiada nawet takiej sumy, i zabiega obecnie o pomoc rządu.

Narciarstwo

Obrazy 15 kongresu Międzynar. Federacji Narciarskiej zapowiadają się wyjątkowo burzliwie. Obrady, jak wiadomo, odbędą się w dniach 21 — 23 lutego w Helsinkach i prawdopodobnie będą miały po raz pierwszy charakter poufny. Na porządku dziennym kongresu znajduje się nawet w punkcie trzecim specjalny wniosek, który domaga się, aby dyskusja odbywała się poufnie przy drzwiach zamkniętych. I nic dziwnego. Na porządku dziennym kongresu figuruje wiele spraw mogących wywołać poważne rozbieżności w łonie kongresu. Najważniejszą sprawą jest kwestia udziału w igrzyskach olimpijskich w 1940 r. W tej sprawie, jak wiadomo, Niemcy zgłosili wniosek, domagający się, aby dla udziału w igrzyskach zimowych obowiązowały amatorskie przepisy międzynarodowego komitetu olimpijskiego. Gdyby federacja zdecydowała się nie brać udziału w igrzyskach olimpijskich, powstałaby kwestia zorganizowania narciarskich mistrzostw świata w 1940 r. O ewentualną organizację mistrzostw świata w tym roku ubiegają się Norwegia, Austria i Japonia. W ten sposób istnieje możliwość, że mię-

dzynarodowa federacja narciarska nie weźmie udziału w zimowych igrzyskach olimpijskich, ale narciarskie mistrzostwa świata odbędą się mimo to w Japonii, tylko nie będą wchodziły w program olimpiady.

Poza tą sprawą kongres musi rozpatrzyć wnioski, zgłoszone przez poszczególne państwa. Polska, jak wiadomo, domaga się przyznania jej organizacji mistrzostw świata w 1939 r. (Sprawa ta formalnie musi być uchwalona na kongresie). Węgry domagają się, aby następny kongres federacji w 1940 r. odbył się w Budapeszcie. Jugosławia żąda, aby w ramach narciarskich mistrzostw świata odbyły się również jako samodzielna konkurencja („loty na nartach“) chodzi oczywiście o uratowanie marnociej skoczni w Planicy). Norwegia i Finlandia chciałyby aby mistrzostwa narciarskie świata odbywały się ze względów finansowych (?) co dwa lata, wreszcie Finlandia występuje z wnioskiem aby z każdego państwa tylko jeden związek mógł być zgłoszony do Federacji. (W niektórych państwach jak np. w Czechosłowacji istnieje kilka związków odrębnych, z których każdy należy do Federacji).

Kongres poprzedzony zostanie dnia 20 lutego specjalnym posiedzeniem prezydium zarządu Federacji.

Piłka nożna

Ziłka nie będzie grał przez najbliższy sezon. Znany piłkarz „Cracovii“ Ziłka otrzymał skreślenie z klubu. Prosił on o zwolnienie, jednak Cracovia nie zgodziła się na to i tym samym Ziłka nie będzie mógł wystąpić w ciągu najbliższego sezonu w barwach innego klubu.

Pięściarstwo

Przeciw Włochom zarząd PZB na swym poniedziałkowym posiedzeniu wyznaczył 16 zawodników, spośród których zestawiona zostanie reprezentacja przeciw Włochom. Wyznaczono Żyda Rotholca i Jasińskiego. Koziółka i Janowczyka, Czortka i Pełę, Woźniakiewicza i Ratajaka, Koleczyńskiego i Jańczaka, Chmielewskiego i Pi-

sarskiego, Szymurę i Karolaka, Węgrowskiego i Łukowskiego z Astorii.

Wydział sportowy POZB przy ustaleniu reprezentacji przeciw zespołowi Rzymu w dniu 18 stycznia bierze pod uwagę następujących zawodników: Czerwińskiego (S), Bazarnika (W), Ładę (Gopl.), Koziółka (W), Janowczyka i Pełę (S), Walkowiaka (HCP), Ratajaka (W), Zgajńskiego (HCP), Barskiego i Jareckiego (W), Dankowskiego (S), Szulczyńskiego (HCP), Florysia i Szymurę (W), Kaźmierczaka i Adamczyka (HCP) oraz Leśniaka (Gopl.).

Jako przedmecz spotkania Poznań i Rzym odbędzie się finał w drużynowych mistrzostw młodzików, pomiędzy Ostrowią i zwycięzca spotkania HPC i Goplania.

Lwów i Poznań. Międzyokregowe zawody Lwów i Poznań, które miały się odbyć w dniu 1 stycznia (w Rzeszowie 2 stycznia) przełożone zostały na 8 i 9. I. Reprezentacja Poznania wyjedzie w następującym składzie: Czerwiński (S), Koziółka (W), Pełę (S), Ratajak (W), Jarecki (W), Szulczyński (HCP), Szymura (W) i Klimecki (HCP).

Francuski związek pięściarski zdyskwalifikował olimpijczyków Despeaux i Michelot i mistrza Francji Tritza za przekroczenie zasad amatorskich. Zawodnicy ci mają przejść oficjalnie na zawodowstwo w najbliższych dniach.

Różne

Niemiecki zwycięzca olimpijski zginął pod Madrytem? Zagraniczne dzienniki doniosły niedawno, że niemiecki zwycięzca olimpijski kapitan Handrick, który zajął pierwsze miejsce w 5-cioboju nowoczesnym, zginął pod Madrytem, walcząc jako ochotnik w armii gen. Franco. Pisma angielskie potwierdzają obecnie tę wiadomość, natomiast pisma niemieckie dotychczas nie zabierały głosu w tej sprawie.

Wioślarstwo

Dziś, we wtorek o godz. 19.30 odbędzie się roczne walne zebranie P. T. W. „Tryton“ w Pałacu Działyńskich. Stary Rynek 78. Obecność wszystkich członków konieczna. (kom)

Z podziękowaniem

Z odbioru przesyłek, nie tylko pieniężnych, ale nawet zwykłych listowych, kwitujemy zazwyczaj podziękowaniem. Kwity więc nasze brzmią prawie zawsze: z po-

dziękowaniem odebrałem czy odebrałam, tak samo w listach wypisujemy grzecznie: z podziękowaniem odbiór itp.

Dziękujemy więc grzecznie za wszystko, co otrzymujemy, nawet kupcowi za towar nam sprzedany i przez nas rzetelnie zapłacony. O ile więc bardziej zobowiązani jesteśmy do dziękowania Bogu, obypującemu nas łaskami.

Wdzięczną formą naszej wdzięczności wobec Boga jest p. in. także złożenie dobrowolnej ofiary na resztę kosztów budowy poznańskiego Pomnika Wdzięczności. Ofiary uprasza się nadsyłać do Komitetu Budowy Pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu za blankietem P. K. O. na konto czekowe nr 207 470.

RADIO

Można wygrać 1000 złotych

Wartościowy i interesujący konkurs dla nowostępujących radioluchaczy ogłosiła ostatnio rozgłośnia poznańska. Wszyscy mianowicie nowostępujący się, radioabonenci począwszy od 27 bm. do 28 lutego 1938 będą mogli odpowiadać na pytanie „Dlaczego zostałem radioluchaczem?“ wziąć udział w konkursie, którego nagrody stanowią będąc liczne i cenne przedmioty z wspaniałymi radiodbiornikami na czele. Poza tym „Polskie Radio“ ofiarowało do rozlosowania między autorów najlepszych odpowiedzi, książeczkę K. K. O. z wkładem 1000 złotych! Odpowiadając na pytanie należy nadesłać pocztą wzgl. wrzucić do skrzynki korespondencji rozgłośni poznańskiej zwięzłą odpowiedź, podając nazwisko oraz dokładny adres swój, zawód, nr zezwolenia radiowego, oraz nazwę Urzędu Poczt. w którym dokonano rejestracji i datę rejestracji. Konkurs otwarty jest dla wszystkich, powtarzamy, którzy zarejestrują się jako radioabonenci począwszy od 27 grudnia a nie później jak 28 lutego 1938. Dokładne szczegóły tego ciekawego konkursu podamy w najbliższej przyszłości.

Jeśli sam masz niewiele daj wedle swej możliwości — ale daj zaraz na Pomoc Zimową!

Antoni Przytyński

ze Starkówca

opatrzone św. Sakramentami po ciężkiej chorobie, zmarł 27 grudnia 1937 roku w Poznaniu, przeżywszy lat 62. Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie w kościele św. Marcina w Poznaniu w środę, 29 b. m. o godzinie 9,30, a pogrzeb nazajutrz o godz. 11-tej z kościoła parafialnego w Wyganówie, pow. Krotoszyn o czym donoszą

pozostali w żałobie

siostra i rodzina.

Poznań, dnia 28 grudnia 1937 r.

zg 28532

W dniu 26 grudnia 1937 r., zmarła, ś. p.

Janina Szarówna

przeżywszy lat 28. W Zmarłej straciliśmy długoletnią sumienną współpracowniczkę i dobrą Koleżankę, to też pamięć o Niej zachowamy na zawsze. Pogrzeb odbędzie się w środę, 29. bm. o godz. 3 po poł. z Zakładu „Pod Opatrznością“ na Śródcie przy ul. Bydgoskiej.

Zarząd i Współpracownicy

Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o. w Poznaniu.

Pg 35 183-52,22

W trzecią bolesną rocznicę śmierci jedynego syna, ś. p.

Zbigniewa

odprawione zostaną

msze św.

w kościele garnizonowym 31. 12. 37 o godz. 9-tej i w Rozdrażewie 30. 12. 37 o godz. 7.30.

zg 28 524

Wiktorostwo Pniewscy.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci ukochanego ojca i teścia naszego, ś. p.

Apolinarego Winklera

odprawią się w środę, dnia 29. bm. o godz. 9-tej

msze św.

w Poznaniu w kościele ks. ks. Salezjanów przy ulicy Masztalarskiej oraz w Raszkowie i Rogoźnie.

dg 25 621

Córki.

Dnia 27 grudnia 1937 r., zasnęła w Bogu, po długich cierpieniach, opatrzone Sakramentami św., moja kochana i troskliwa matka, ś. p.

Jadwiga Fietzowa

z domu Kaczmarek

przeżywszy lat 76. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 30 grudnia 1937 o godz. 3 po poł. z kostnicy cmentarza jeżyckiego przy ul. Dąbrowskiego.

W ciężkim smutku pogrążona

córka.

zg 28 528/9

Poznań-Winiary, Bonin 11.

Przewielebnym Duchownym, Wielebnym Siostrze Miłosierdzia i wszystkim, którzy uczestniczyli w pogrzebie oraz okazali nam współczucie z powodu zgonu matki naszej, ś. p.

z Przyjemskich

Franciszki Giersbergowej

składamy na tej drodze nasze szczerze

podziękowanie

zg 28 525

synowie.

GRUŻLICA PŁUC

jest nieuleczalna i corocznie, nie robiąc różnicy dla płci, wieku stanu pociąga bardzo wiele ofiar. Przy zwalczaniu chorób płucnych, bronchitów, grypy, uporczywego męczącego kaszlu itp. stosuj pp. Lekarze

„BALSAM TRIKOLAN-AGE“, który ułatwiając wydzielanie się płwociny, usuwa kaszel, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego, oraz powiększa wagę ciała. Do nabycia w aptekach. Tg 21 922

Bielizna, Pończochy Rękawiczki, Trykoty

damskie, męskie, dziecięce najtaniej w firmie

„HAFTOPLIS“

Wrocławska 3, Telefon 28-10 Asygnaty „Kredyt“

g 84 929-49,12

Zapomnisz o wszystkich troskach, gdy witać będziesz
NOWY ROK a tylko NA WESOŁO

Kantaka 8/9
Moulin Rouge Telef. 33-69
Restauracja — Winiarnia — Dancing — Kabaret — Bar
da Ci taką okazję — tam humor i śmiech królować będą!
Wspaniały program Sylwestrowy i moc niespodzianek. Cenne nagrody!
2 orkiestry! Prześliczne lokale parterowe i I piętro. •Wstęp wolny!
Menu Sylwestrowy a la Carte. Początek o godz. 9-tej wiecz.
Prosimy Szanownych Gości zawnazami zamawiać stoliki

Z prawdziwą przyjemnością
pije się
WINA ROTNICKIEGO
WINA WINA WINA
dobre rzetelne niedrogie
M. Rotnicki
Poznań, Fr. Ratajczaka 36
Telefon 23-48 i 23-13 Cennik na życzenie

Pg 35 185-52,23

Sypialnia

za 100 złotych. kuchnie, stoly —
krzesła sypialnie dębowe. Sala H.
cystacyjna. Maszalarska 5a. I
piętro. zd 62 991

TAPETY, CERATY z metra
Obrusy, Chodniki, Dywany, Linoleum
Specjalność: Wykładanie i naprawa linoleum, poleca
NOWY DOM TAPET
Poznań, Stary Rynek 62 Telefon 23-17
Zasada: Wielki wybór! Niskie ceny! de 2571/2

Pomocnik biurowy

obeznany z branżą wódczaną,
potrzebny zaraz. Oferty z po-
daniem referencji, fotografią
i życiorysem do Biura Ogło-
szeń „PAR” Poznań, Al. Mar-
cinkowskiego 11 pod „52,20”.
Pg 35 180-52,20

Aplikant

adwokacki 2 1/2 roku zmieni
patrona zaraz lub później.
Oferty Kurier Poznański
zg 28 527.

Lokalu na skład

od 1. 1. 1938 r. przy ulicy św. Marcina
poszukuje solidne przedsiębiorstwo. Zgło-
szenia do Kuriera Pozn. pod zg 16 37.

Przedstawiciela

rutynowanego z branży fotograficznej z odpowiednią
prezencją, dokładną znajomością języka niemieckiego,
na woj. poznańskie i pomorskie poszukujemy. Zgło-
szenia z życiorysem, fotografią i podaniem przebiegu
dotychczasowej działalności tylko pisemne. „Ero” Wy-
twórnia Fotochemiczna w Poznaniu, ul. Wielka 14.
Pg 35 176-52,8

Okazja

Kompletne urządzenie maszynowe wytwórni cegły wapien-
no-piaskowej na sprzedaż z powodu rozwiązania spółki
w Grudziądzu. Informacje, zgłoszenia przyjmuje Komisja
Likwidacyjna: zg 28 571

A. Peikert, Grudziądz, ul. Chełmińska 16.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1611
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje
się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświa-
teczne przyjmuje się do godz. 10.45.

1. DOMY-PARCELE

Parcele
Zbąszyńska. Jezyce korzystnie
sprzedam. Oferty Kurier Pozn.
zdg 62 899

Zamienie
nowy dom wartości 40 000 — na
większy. Dopłata 15 000. — Oferty
Kurier Poznański zdg 62 807

Wille
bardzo solidnej budowy (Sola-
czu) mieszkanie czteropokojowe,
wplata 13 000. — reszta amortyza-
cja. Gruszczyński, Aleja Marcin-
kowskiego 11a. zdg 62 913

Parcela
położona w ładnej dzielnicy, bli-
sko tramwaju z rozpoczętą bu-
dowlą, zakrojona na 9 500 kbm.
planami, pełne ulgi zaraz na
sprzedaż. Oferty Kurier Pozn.
zdg 62 928

Kamienica
narożnikowa, plac Wolności, do-
chód 50 000, wplata 215 tysięcy.

Kamienica
nowa, komfortowa, blisko śród-
mieścia 5 700 dochodu, gotówka
52 000.

Kamienica
nowa 3 600. — dochodu, wplata
25 000.

Krzeński,
Piekary 8. zdg 61 907

Poszukuje
mniejszej kamienicy nowej, mie-
szkania 3-4 pokojowe ewtl.
skład. Cena, warunki opłaty. —
adres obiektu do Kuriera Poznań-
skiego zdg 62 993

2. PIENIĄDZ

Mam 2 tys. zł
proszę o propozycje w zawodzie
restauracyjnym. Oferty Kurier
Poznański zdg 63 023

Ulokuję
na dogodnych warunkach 50 —
75 000 zł na 1 hipotecę kamienicy
przynależącej czynszu najmniej
20 000 zł rocznie. Oferty Kurier
Poznański zdg 63 220

4. OSOBISTE

Gorsety
Biustonosze
pracownia
Gorsetów
„Wanda”
Leontyna Sychow-
ska. Ratajczaka 27
zdg 62 311

Za
dłuzi żony mojej Emmy Feix z
domu Engler — Fabryczna 2a.
m. 4, nie odpowiadam. Stanisław
Feix.

Cyganiewiczza
zwycięzcy, jadając nogi wierz-
we w Sniadalni Sobczyńskiego,
Ratajczaka 2. zdg 62 623-4

Poszukuje
Stefana Jańczaka, celem sprze-
dazy lokalu do 31. 12. 37. Oferty
Kurier Poznański zdg 63 059

Dla Laluchny
od Nusienki na tej drodze pod-
zdrowień nie posyłam. Korospon-
dujące osoby są mi znane. —
Ostrzegam przed fałszywym po-
sądem mnie. ng 2680

6. OZENKI

Najkorzystniejsze
partie pamiom oraz pamiom poleca
jedynie Echo, Poznań, św. Mar-
cin 57. Prospekty darmo.
zdg 63 049

Kawaler

30-letni, budowniczy Wielkopola-
nin, katolik, posiadający dobrze
prosperujący tartak, posłubi in-
teligentną posażną panią do lat
30. Fotografia pożądana, która
się zwraca. Oferty Kurier Poz-
nański zdg 62 447

Kupiec
lat 40, posiada świetnie prospe-
rujące przedsiębiorstwo, wartości
90 tysięcy zł szuka znajomości
odpowiednich pań, celem ożenku.
Oferty Kurier Poznański
zdg 62 761

20
24-letnie Poznańskie pragnie po-
znać szlachetnych, kulturalnych
panów na stanowisko. Cel ma-
trymonialny. — Wyczerpujące
oferty fotografia Kurier Pozn.
zdg 62 944

Kióra
z szlachetnych, religijnych pań
dopomóż materiałnie do konty-
nuowania studiów lub założenia
interesu. Wzajemnie ożenek.
Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 63 211

7. SPRZEDAŻE

Mebli
używanych — nowych przekonaj
się jak wszytki jest wybór jak o-
kazywać nabyć można przy Je-
zyciej 19 (św. Józefowska).

Dom okazynego kupna
Asygnaty Kredyt. Pg 35 109-517

Maszyny
do pisania nowe
i używane z
gwarancją. —
Skóra i S-ka.
Poznań — Aleja
Marcinkowskie-
go 23. ng 51 931

Kamienica
przy ul. Skarbowej przy dogod-
nych warunkach od właściciela,
wprost do sprzedania. zdg 25 620

Sprzedam
maszynę do szycia wpuszczaną.
Adres Mylna 12, m. 9.
zdg 62 821

Prostownik
Philipsa oszczędny, akumulator,
duży, odbiornik tanio. Lodowa
26. zdg 62 822

Zaprowadzony
skład delikatesów, win, wódek,
istniejący 17 lat, ruchliwym
punkcie Poznania sprzedam.
Adres Kurier Pozn. zdg 62 808

Urządzenie
składowe, nadające się do skła-
du spożywczego lub nabiału. —
Obejrzeć można firma „Korona”,
M. Focha 49a. Blizsze informac-
je ul. Dąbrowskiego 33 — 1.
zdg 62 794

Karpie
sylwestrowe sprzedaż od czwart-
ku godz. 12. Sw. Marcin 15, pod-
wórce. zdg 62 784

Kolonialki
2. jedna mieszkaniem. — tanio
sprzedam. Wskaże Kurier Poz-
nański zdg 62 876

Urządzenie
składowe na sprzedaż. Oferty
Kurier Poznański zdg 62 884

Pierzyne
nowa, świeże pierze sprzedam.
Wielkie Garbary 1 — 5, sutere-
na. zdg 62 857

Skład
towarów krótkich, miasto pro-
wincjonalne, sprzedam tanio. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 62 892

Skład
owoców, warzywa, maglem. —
mieszkaniem sprzedam. —
nadaje się na inną branżę. Powód, sto-
sunki rodzinne. Adres Kurier
Poznański zdg 62 902

Kolonialke

z towarem lub bez — spieszenie
sprzedam — powód wyjazd. —
Adres Kurier Pozn. zdg 62 916

Egzystencja
skład towarów krótkich zapro-
wadzony od lat tanio, powody
rodzinne. Posrednicy wykluczeni.
Wielkie Garbary 36.
zdg 63 036

Reprezentacja
Motocykli
Phänomen —
Wulgam —
Hecker —
Triumph —
motorem
Sachs.

20
Światło elektryczne. Rejestra-
cja jak rower tanio sprzedaje

Wul . Gum
Poznań, Wielkie Garbary 8.
P 35 055-50.133 4

Skład
z urządzeniem średnim, niska
dzierżawa. Oferty Kurier
Poznański zdg 62 993

Kolonialka
mieszkanie korzystnie. Adres
Kurier Poznański zdg 62 994

Slupcy
pow. Wziesnia przy zł. ulicy.
1 piętrowy dom (4 mieszkania po
3 pokoje z kuchnią, dom partero-
wy) 6 ubikacji, duży ogród owoc-
owy duże podwórce gosp. z
2-ma budynkami mieszkalnymi o
3 i 4 ubikacjach do sprzedania w
całości lub w połowie. Nadaje
się na przedsiębiorstwo przemysł.
garbiarne, młyn parowy lub na
spółdzielnię rolniczą, mleczarską.
Zgłoszenia do „Par”, Poznań. —
Aleja Marcinkowskiego 52.16.
Pg 35 177-52.16

Futra
łapkowe — łone maffiki, moderniz-
acji. Ratajczaka 26. Kalkstei-
nowa. zdg 63 105

Gramofon
Szkołna 9 — 3. — zdg 63 114

Żelazna
szafa, okazynia. Centrala Dro-
żdzy, Zamkowa. zdg 63 098

Skład
papieru trytoni galanterii, powody
za maż pójścia tanio sprzedam.
Marszałka Focha 39.
zdg 63 199

Składu urządzenie
tanio sprzedam. Skład papieru.
Seweryna Międzyńskiego 22.
zdg 5

Piano
Steinweg, rezaly, kolonialki. Dy-
zert, Wielkie Garbary 39.
zdg 63 054

Kolonialke
towarem, maglem, mieszkaniem
sprzedam. Adres Kurier Pozn.
zdg 63 223

Mebie
kupuje się najtaniej u
Bakosia, Stary Rynek 51
zdg 59 779-80

Płaszcz
damskie futra —
mundurki gimnazjalne
przodują elegancją, ce-
nami niżejsemi

wprost
tylko z
fabryki
Wildowa - Syn
Wodna 1,
Specjalny dział miar-
owy. Asygnaty Kredy-
towe. ng 50 892-3

1 200 samochodów
rozbranych używane części pod-
wozia mleczarskie, opony najta-
ńszej w firmie Autokład, Poznań
Dąbrowskiego 89, telefon 85-14,
d. 24 857/8

Sprzedam

bestonke, maszyne do krajania i
prase litograficzna. Poznań, Al.
Marcinkowskiego 5, m. 18.
zdg 63 190

Sprzedam
piękny skład obuwia, galanterii,
mieszkanie powód wyjazd. Oferty
Kurier Poznański zdg 63 094

Skład
cukierków owoców i trytoni bli-
sko placu Wolności sprzedam. —
Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 63 089

Piano
łódkowe sprzedam. Słowackiego
52 — 6. — zdg 63 073

Wytwórnię
hurtownie serów, dobrze prospe-
rująca sprzedam. Mała wplata
wzgl. wydzierżawie. Fachowość
zbyteczna. Mylna 32. Niewiecki.
zdg 63 051-2

Piece
kapielowe, mało używane. Przy-
bylski, Półwiejska 30.
zdg 63 047

Sprzedaj — Naprawa
montownia piór —
wszelkich systemów
piór wiecznych, o-
ówek — automa-
tycznych. Naprawa
natychniasz w fir-
mie Józef Czes-
ławski, spec. skłap
papieru. Poznań
Fr. Ratajczaka 2
dg 25 096

Suknie
koronkowe, blyszczące. Domini-
kańska 1 — 7. — zdg 63 125

Rzeźnictwo
z warsztatem, mieszkaniem w sa-
mym centrum z powodu choroby
tanio sprzedam. Oferty Kurier
Poznański zdg 63 135

11. KUPNA
Srebro
złoto, wszelkie starożytności ku-
puje „Lamus” Strzelecka.
Pg 34 530-43.83

Gorzeln
całkowite urządzenie typu nowo-
czesnego kupi inż. Wydział, majak-
tek Brodnica, poczta Juchowi-
cze, Polesie. — zdg 61 742

Tapczan
mało używany zaraz. Oferty
Kurier Poznański zdg 62 872

Perski dywan
duży kupie. Oferty Kurier Pozn.
zdg 63 035

Kokosowy
czerwony chodnik 10 mtr. długo-
ści. Zgłoszenia Kurier Pozn.
zdg 63 097

Kupie
kase National używana. Spiesze-
nie zgłoszenia do Kuriera Pozn.
zdg 63 008

12. DO WYNAJĘC A
Matejki 5
dwa, trzy, cztero, pięciopokojowe
gruntownie odnowione. Wskaże
mieszkanie 14, od godz. 11-14.
Gwarancja wymagana.
zdg 62 767

Czteropokojowe
obszerne, Niegoleskich 7.
Pg 35 132-59.195

Pokój
wynajmie gospodarz. Winogrody
88. — zdg 62 587

4 pokojowe
1 piętro, 3-pokojowe 2 piętro, od-
nowione, zaraz do wynajęcia. —
Mostowa 4, tel. 55-30.
zdg 62 873

3

pokoje z kuchnią do wynajęcia.
Gen. Prądzyńskiego 47, stróż.
zdg 62 858

Trzypokojowe
komfortowe. Aleja Wielkopolska
39. — zdg 62 923

Czteropokojowe
piecypokojowe, słoneczne, piece
odnowione. Grottigera 4, godzi-
nie 1 — 4. — zdg 62 941

Dwupokojowe
komfortowe oraz jednopokojowe
Marsz. Focha 9. — zdg 62 908

Pięciopokojowe
komfortowe słoneczne II piętro.
Marsz. Focha 78, Gospodarz.
zdg 62 915

Pokój
duży gospodarz. Aleja Wielko-
polska 4. — zdg 63 041

Czteropokojowe
piecypokojowe I, wynajmie gos-
podarz. Półwiejska 2.
zdg 63 068

Pokój
kuchnia, Gen. Umińskiego 10, m.
4, Zgłoszenia 4 — 5. —
zdg 63 139

Dwupokojowe
łazienka, służebnym. Grochowska
27, narożnik Słonecznej Grzesiak.
zdg 63 083

2 pokoje
frontowe. Piekary 7, m. 7.
zdg 63 116

Czteropokojowe
obszerne, Niegoleskich 7.
Pg 2 126-59.231

Trzypokojowe
bezpodatkowe. Debiecka 6,
przystanek. — zdg 62 999

Czteropokojowe
Patr. Jackowskiego, Informa-
cje Polna 16, m. 6.
zdg 62 976

2
pokoje kuchnia, zaraz, bezpodat-
kowe 45 zł, V. p. ul. Kossaka 5,
przy parku Wilsona, gospodarz.
zdg 63 183

Próżny
pokój, odpowiedniej osobie. Ma-
rynarska 13, gospodarz.
zdg 63 185

Dwupokojowe
wygodami 45. — Trzy pokojowe
centrum 48. — Marcina 74 — 5.
zdg 63 221

Trzypokojowe
Focha 176 — zdg 63 224

Trzypokojowe
Informacje Sniadeckich 26, skład
spożywczy. — zdg 63 042

13. SZUKA MIEZSK.
2 pokoje
kuchnia, okolica Łazarza - Górc-
zna poszukuje od 15. 1. lub
lub 1. 2. urzelnik. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 62 806

Pewny
płatnik 2-3 pokojowego miesz-
kani blisko centrum. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 63 130

Wdowa
urzędniczka państwowym emerytu-
ra szuka 2-3 pokojowego kom-
fortem okolica Jezyce, Wilsona.
Oferty Kurier Poznański
zdg 63 164

15. POKOJE UMEBL.
Jasna
12 — 3. — zdg 62 156

Ładny
Wierzbicice 59 — 5. — zdg 62 883

Dwucsobowy

utrzymaniem. Poczta 21 — 4.
zdg 61 596

Słoneczny
czysty pokój z wygodami dla
starszego pana wojskowego
urzednika u kulturalnej, małej
rodziny. można z utrzymaniem.
Adres wskaże Kurier Pozn.
zdg 61 915

Mickiewicza
28 — 6. — zdg 62 749

Pokój
umeblowany. Dąbrowskiego 15,
m. 10. — zdg 62 855

Woźna
14a, m. 6. — zdg 62 827

Przyjezdny
niekrepujący. Matejki 45 — 6.
zdg 62 812

Pokoik
umeblowany. Fr. Ratajczaka 11a
I, m. 15, w. Hl. — zdg 62 810

Babińskiego
7 — 4 panu. — zdg 62 805

Dąbrowskiego
66 — 9. — zdg 62 804

Pokój
z centralnym. Grottigera 3, m. 7a
zdg 62 799

Słowackiego
29, Kwaśniewski. — zdg 62 787

Próżny
pokój słoneczny do wynajęcia. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 62 781

Miły
niekrepujący. Poczta 26 — 8.
zdg 62 816

Solidnemu
pokój słoneczny, front. Woźna
13a, m. 7. — zdg 62 879

Pokój
obiadami. Przecznicza 6 — 3.
zdg 62 88

Utrzymaniem
3 Maja 3a — 17. — zdg 62 893

Popińskich
1a — 3. ładny frontowy.
zdg 62 776

Jedno-
dwucsobowy. Spółkoina 19 — 4.
zdg 62 853

Dwucsobowy
komfortowy. Wszystkich Świę-
tych 3 — 9. — zdg 62 863

20. —
pokój. Wodna 23 — 6.
zdg 62 864

Spokojna
25 — 17. — zdg 62 924

Lepszy

Jedno- dwuosobowy. Plac Bernardyński 1 — 5. zdg 62 945

Pokoik tylko solidnemu panu. Fr. Ratajczaka 11a. m. 69. zdg 62 949

Piękny elektr. słoneczny panu stanowisku. Wierzbicice 59. m. 9. zdg 62 954

Elegancki frontowy. obiady — bez. Rybaki 2425. m. 5. zdg 62 953

Jedno- dwuosobowy. Wrocławska 4 — 2 zdg 62 896

2 panów (nie) utrzymaniem elektr. łaźienka. Kwiatowa 4 — 6. zdg 62 899

Przecznica 6 — 10. zdg 62 901

Ogrodowa 19 — 2. zdg 62 904

Niekrepujący Paniom. Wroniecka 6/8 — 12. zdg 62 905

Solidny Wolnica 3 — 9. zdg 62 909

Śniadeckich 32a — 2. zdg 62 910

Zielona 1 — 2. zdg 62 911

Kopernika 8 — 10. zdg 62 912

Frontowy kulturalnemu panu — pani. Mostowa 37 — 8. zdg 62 914

Pokoik Pierackiego 10 — 8. zdg 62 917

Frontowy Rybaki 7 — 9. zdg 63 037

Pokoik umebłowany. frontowy. Staszica 3. m. 12. zdg 63 095-6

Niekrepujący Szewska 19 — 18. zdg 63 053

Czysty cichy pokój. Skryta 13 — 2. zdg 63 072

Jedno- dwuosobowy. łaźienka. elektryczność wynajm. Pocztowa 29. m. 11. zdg 63 071

Dwuosobowy jedno. wygodami. Kwiatowa 3 — 3 zdg 63 070

Waly Augusta 2 — 8. zdg 63 067

Wspólny 10 złotych panu. Skarbowska 14 — 12 zdg 63 062

Pokoik niekrepujący. utrzymaniem lub bez. Matejki 58 — 2. zdg 63 061

Frontowy dla pana. Plac Nowomiejski 10a m. 8. zdg 63 060

Tanio inteligentnemu panu. Strzelecka 21 — 4. zdg 63 057

Solidnemu panu. Wodna 19. m. 8. zdg 63 050

Skarbowa 1 — 5. kulturalnym. zdg 63 044

Frontowy Działyskich 8 — 2. zdg 63 147

Pokoik dla pani. Za Bramką 5 a. m. 6. zdg 63 145

Wielka 18 — 12 a. zdg 63 143

Ładny czysty. łaźienka. Plac Nowomiejski 5. dom ogrodowy II wejście parter prawo. zdg 63 141

Pokoik Ratajczaka 11 a. m. 70. zdg 63 140

Pokoik Piekary 20/21. m. 12. zdg 63 123

Pokoik I. I. Mostowa 34 — 10. zdg 63 122

Stawna 6. mieszkanie 8. zdg 63 123

Pokoik ciepły. Grobla 18 — 4. zdg 63 126

Pokoik klatki. Grobla 18 — 4. zdg 63 127

Matejki 39 — 7. Pg 35 161-59.227

Wolne Długa 12 — 9. zdg 63 091

2 pokoje Słowackiego 39. m. 6. Tel. 60-24. zdg 63 082

Panienci Rybaki 14 — 21. zdg 63 077

Dwuosobowy stanowisku. Szkolna 13 — 5. zdg 63 074

Focha 28 — 7. zdg 63 149

Jedno- lub dwuosobowy. czysty. kulturalnemu panu z utrzymaniem. Kantaka 7. m. 10. zdg 63 150

Pokoik Dąbrowskiego 49 — 9. 3 — 3. zdg 63 212

Centrum 2 na parterze. obiady wynajm. Cieszkowskiego 7. m. 5. zdg 62 992

Pokoik umebłowany. Mostowa 37. m. 11 zdg 62 990

16. SZUKA POKOJU

Dwuosobowego śródmieście. centralne ogrzewanie. Oferty warunkami Kurier Poznański zdg 62 780

Klatki lepszy inteligentnym. Słowackiego 37 — 15. zdg 63 171

Klatki Poła 16 — 5. zdg 63 172

Dwuosobowy czysty. Rom. Szymańskiego 8. mieszkanie 11. zdg 63 175

Pierackiego 15 — 8. jedno-dwuosobowe. zdg 63 178

Pokoik umebłowany z osobnym wejściem narożnik ul. Nowej 35 zł. Zgłoszenia Murna 1. m. 5. zdg 63 088

Śniadeckich 9 — 7. zdg 63 109

Pokoik Śniadeckich 9 — 9. zdg 63 108

Pokoik Śniadeckich 23. m. 4. zdg 63 107

Świętokrzyski 3 — 13. zdg 63 113

Słoneczny duży. Szkolna 3 — 17. zdg 63 099

Frontowy elektr. Szewska 20 — 6. zdg 63 202

Dąbrowskiego 25 a — 5 kulturalnej. zdg 63 203

Dwu jednoosobowy. Zielona 3 — 9. zdg 63 205

Niekrepujący jedno-dwuosobowy. kulturalnym Górna Wilda 19. m. 16. zdg 63 206

Dwu jednoosobowy. Górna Wilda 42 m. 7. zdg 63 230

Pani (u) frontowy. Wrocławska 20 — 7. zdg 63 229

Próżny front z klatki. Focha 51 — 6. zdg 63 228

Pokoik solidnemu panu. Wierzbicice 32 m. 5. zdg 63 180

Dwuosobowy Kreta 6 — 2. Pg 35 184-59.228

Pokoik utrzymaniem — bez. Matejki 57. m. 1. zdg 63 025

Dwa centrum umebłowane. używaniem kuchni I. piętro. Oferty Kurier Poznański zdg 63 022

Nowomiejski 6a — 23. mały kulturalnemu. zdg 63 000

Ratajczaka 11a — 71. zdg 62 963

Komfortowy słoneczny. wielki. I. piętro. biuro lekarza. Ratajczaka 28 — 7. zdg 62 964

Dwuosobowy pościel pożądana. bezdzietnym — kuchnia. Szymańskiego 9. m. 8. zdg 62 966

Panu lepszy. Wrocławska 18 — 2. zdg 62 986

Krepa 6 — 10. zdg 62 973

Dwuosobowy frontowy. Stary Rynek 73/74 — 7 zdg 62 977

Dwuosobowy Długa 11 — 8. zdg 62 979

Dwuosobowy frontowy. Rybaki 10 — 10. zdg 62 982

Pokoik niekrepujący. Rybaki 9. m. 10. zdg 63 032

Ciepły czysty. front. elektryczność. — Bernardyński 2 — 9. zdg 63 176

Wrocławska 20. I niekrepujący. lepszemu panu. zdg 63 182

Szymańskiego 3 — 10. zdg 63 188

Pokoik umebłowany z klatki schodowej. Wielka 10. m. 8. zdg 63 189

Skarbowa 20 — 8. niekrepujący. zdg 63 194

Dwuosobowy Ratajczaka 9 — 9. zdg 63 195

Półwiejska 2 — 6 (utrzymaniem) zdg 63 210

Dwuosobowy Wrocławska 30 — 12 zdg 63 219

Ogrodowa 18-4 frontowy. łaźienka. solidnym. 1 stycznia. najchętniej urzędnikom. Studentki. kobiety wkluczeni. zdg 63 226

Frontowy ciepły. Seweryna Mielżyńskiego 5 — 9. zdg 63 214

Zielona 3 — 3. zdg 63 212

Centrum 2 na parterze. obiady wynajm. Cieszkowskiego 7. m. 5. zdg 62 992

Pokoik umebłowany. Mostowa 37. m. 11 zdg 62 990

16. SZUKA POKOJU

Dwuosobowego śródmieście. centralne ogrzewanie. Oferty warunkami Kurier Poznański zdg 62 780

Ogłoszenia i kampania reklamy gazetowej projektuje i udziela fachowych porad

Wydawnictwo Drukarni Polskiej Sp. Akc. Poznań, św. Marcin 70, I piętro przyjmuje przed poł. od 10-12, po połud. od 16-18. 8891 sz

Lekarz poszukuje pokoju umebł. w pobliżu Szpitala Miejskiego. Oferty Kurier Poznański zdg 62 862

Młode małżeństwo bezdzietne poszukuje od 1. 1. 38 dwa pokoje umebłowane z urządzeniem kuchni w centrum miasta nie wyżej II p. Zgłoszenia podaniem ceny Kurier Poznański zdg 62 888

Panienska poszukuje pokoju w cenie 25 zł w centrum miasta. Oferty Kurier Poznański zdg 62 894

Próżnego na biuro zaraz śródmieście. Oferty Kurier Poznański zdg 63 034

Skromnego pokoiku szuka panienska. Oferty Kurier Poznański zdg 63 000

Pokoju okolica Wildy zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 63 080

Małżeństwo bezdzietne poszukuje próżnego pokoju. Oferty Kurier Poznański zdg 63 009

Pokoiku do 20. — zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 62 988

Solidna centrum. niekrepującego. używaniem kuchni (najchętniej klatki). Oferty Kurier Poznański zdg 62 995

Pokoiku poszukuje panienska. Oferty Kurier Poznański zdg 63 029

17. LOKALE

Skład dwoma pokojami. Kramarska 9. wynajm. zdg 63 126/7

Małego składu poszukuje. Sw. Marcin — lub Wrocławska zaraz lub później. Oferty Kurier Poznański zdg 63 046

Restauracja centrum 1300. — z powodu wyjazdu sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 63 076

12 pokój, sala, ogród. sutereny do wydzierżawienia. Zgłoszenia Słowackiego 27 — 7. zdg 62 961

Skład wolny. nadający się na sklep wiejski dla poważnego kupca. — Wielkie Garbary 14. stróż. P 25 131-59.194

18. DZIERŻAWY

Restauracja do wynajęcia. Gospodarz. Chwałiszewo 69 — 8. zdg 61 958

Domek z szopami wydzierżawie najchętniej w okolicy Łazarza, Górczyna, czynsz zapłace za rok z góry. Oferty Kurier Poznański zdg 62 778

Z bocznicą plac lub

składnicę wydzierżawie — kupie. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 63 215

23. ROZMAITE

Haftoplis teraz Wrocławska 3. Pg 34 391-46.94

Przyjdź! Znam Twoją przyszłość! Piłsudskiego 5 — 8 wróżka. zdg 62 936

Akuszka Strzelecka 2. przeprowadziłam się

Fredy 2 — 6 przyjmuje udziela porady pomocy położniczej. zdg 24 864/5

Szukam stałych dostawców masła mleczarskiego I gatunku oraz serów. Oferty Kurier Poznański zdg 63 048

Wróży Najpopularniejsza chiromantka. Szkolna 13 — 3. dawniej Piekary. zdg 63 085

Znana Adarelli przepowiada z Braminów — reki. Przyjmuje do 9 wieczór Podgórna 13. mieszkanie 10. zdg 62 997

Krawcowa tanio szyje dobrze suknie wieczorowe i przeróbki. Strzelecka 6. m. 29. parter. zdg 63 030

24. NAUKA

Angielka udziela lekcji. Oferty Kurier Poznański zdg 62 130

Kursy książkowości arytmetyki handlowej od 4 stycznia 1938. Kromczyńska. Ogrodowa 16. II. zdg 62 853

Korepetytorki niemieckiego. matematyki dla uczennicy liceum szukam. Adres Kurier Poznański zdg 62 870

Szkoła tańców Baletmistrza Szczerka — Szczerkowej. Pocztowa 11. komplety indywidualne. każdego czasu. zdg 62 897

Szkoła tańców Szczerkówny Działyskich 7. parter. zdg 62 918

Kurs Tańca początkujący rozpoczynam. Średziński. Zyg. Augusta 4. zdg 63 053

Stenografia książkowości w kompletach i oddzielnie. Kromczyńska. Ogrodowa 16. II. zdg 63 153

Kursy Handlowe Skrzypczak plac Wolności 2. — 3 stycznia. zdg 63 118

Gry fortepianowej. sumiennie. Poniecka. Piekary 13b. zdg 62 978

25. MUZYKA

Trio lub kwartet dobry natychmiast potrzebny. „Europa” Ostrów. zdg 62 874

Poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego w lepszy dom. Oferty Kurier Poznański zdg 62 846

OGOLNOPOLSKIE Środa, 29 grudnia 1937.

6.15 audycja poranna; 11.57 sygnał czasu; 12.03 audycja południowa; 15.30 wiadomości gospodarcze; 15.45 „Chwilka pytań” — pogadanka dla dzieci starszych; 16.00 skrzynka językowa; 16.15 radujcie się narody (koledzy egzotyczne) — audycja w opracowaniu Stanisława Roya w wykonaniu zespołu muzycznego. chóru chłopięcego i męskiego. solistów i solistek (z Poznania); 17.00 „Kowalscy się odnaleźli”; 17.15 recital wiończelowy Tadeusza Liffana; 17.50 „Podanie” — pogadanka prawnicza; 18.00 wiadomości sportowe; 18.10 Muzyka lekka — płyty; 18.30 program na jutro; 18.35 jak zorganizować zbył trzody chlewnej — pogadanka; wygłosi inż. Stefan Hoser z Poznania; 19.00 „Autorki” — humoreska Henryk Sienkiewicza (recytacja prozy); 19.20 recital śpiewaczy Maryli de Woley (z Wilna); 19.35 „Cieszkowski” — odczyt wygłosi (z Poznania); 19.50 pogadanka aktualna; 20.00 z biegiem Dunaju — koncert rozrywkowy — płyty; 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 pogadanka aktualna; 21.00 koncert chopinowski w wykonaniu Zygmunta Dygata; 21.45 „Pieknio mowy polskiej” — kwadrans poezji; 22.00 koncert rozrywkowy w wykonaniu Orkiestry Wileńskiej; 22.50 ostatnie wiadomości.

Jazzbandzisty i pianisty rutynowanych poszukuje od 1 stycznia. Oferty Kurier Poznański zdg 63 048

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy do jednej trzeciej cenę drobnych.

a) Służba domowa

Dziewczyna uczciwa z gotowaniem, bez prania. szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 62 942

Czysta uczciwa na wskroś, dobre świadectwa poszukuje całodziennych posług lub posadę u samotnej, albo mniejszej rodziny. Oferty Kurier Poznański zdg 62 839

Kucharka samodzielna z dobrym gotowaniem do wszystkiego szuka posady od 1 stycznia. Oferty Kurier Poznański zdg 62 790

Panna uczciwa. pracowita. z dobrymi świadectwami gotowaniem szuka posady od zaraz. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 62 881

Przyjme posadę do wszystkiego do samotnej osoby. Oferty Kurier Poznański zdg 62 882

Gospoia młoda szuka posady do samotnej osoby ewentl. do kieszka od 1. 1. Oferty Kurier Poznański zdg 62 885

Pani inteligentna. wykwalifikowana. gospodynin szuka posady zarządczyni samotnych lub kieszka — chętnie wyjedzie. Oferty Kurier Poznański zdg 62 887

Posługi poszukuje. dobre polecenia. Oferty Kurier Poznański zdg 62 890

Panna uczciwa. umiejąca prac sztywna bieliznę poszukuje pracy. Oferty Kurier Poznański zdg 62 859

Szukam posady z gotowaniem do dwóch osób. Oferty Kurier Poznański zdg 62 926

Poszukuje posady gospoia samodzielnej z dobrym gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 62 939

Poszukuje posady. samodzielnym gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 62 947

Dziewczyna szuka posady z gotowaniem od 1 Oferty Kurier Poznański zdg 62 907

Poszukuje posługi trzy razy tygodniu. Oferty Kurier Poznański zdg 63 058

Poszukuje posady samodzielnego gotowanie od — 15 lub posługi cały dzień. — Oferty Kurier Poznański zdg 63 128

Wiejska gospoia samodzielnym gotowaniem. własna pościel poszukuje posady. — Oferty Kurier Poznański zdg 63 138

Uczciwa dziewczyna szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurier Poznański zdg 63 152

Dziewczyna młodsza z dobrymi referencjami. szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 63 104

Kucharka restauracyjna. dobrze polecona szuka posady w Poznaniu. Oferty Kurier Poznański zdg 62 970

Poszukuje posługi za pokój z utrzymaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 62 987

Kto z litościwych przyjmie młoda dziewczynę dobrego domu w charakterze służącej, bez wynagrodzenia tylko na 4 miesiące (do rozwiązania 5 mies.) Łask. oferty Kurier Poznański zdg 63 222

Dziewczyna uczciwa sumienna, pracowita. — samodzielnym gotowaniem szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 63 196

Dziewczyna z dobrymi świadectwami poszukuje posady 1. Oferty Kurier Poznański zdg 63 217

Poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 63 225

Małopolanka samodzielna kucharka, poszukuje jako przychodnia od 1. 1. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 63 556

Poszukuje posady do wszystkiego od 1. 1. Oferty do Kuriera Pozn. zdg 62 552

Dziewczyna uczciwa poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 62 703

Sierota bez rodziny poszukuje posady do dzieci ezykiem. względnie starszego państwa. Oferty Kurier Poznański zdg 62 733

Panna bardzo uczciwa szuka posługi z szyciem w uczciwym domu. — Oferty Kurier Pozn. zdg 62 729

Dziewczyna poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 670

Wiejska samodzielna z dobrym gotowaniem szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 62 698

Posługi samodzielna, uczciwa, akurata. z świadectwami. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 62 557

Dziewczyna do wszystkiego z gotowaniem — szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 62 664

Dziewczyna uczciwa poleca. Łaskawa 14 — 22 zdg 62 774

b) Imi

Szofer mechanik samotny, stateczny — szuka posady. Karolczak. Pracomysł. poczta Kaczyz. Ng 2 673

Szofer lat służący kawaler. 9 lat praktyki. znam wszelkie reperacje samochodowe. poza tym dobre świadectwa i polecenia. obecnie w posadzie. — chętnie zmienię zaraz lub później. Oferty Kurier Poznański zdg 62 831

Kelner młody. dobry fachowiec poszukuje posady od 1. 1. 38. z kaucją miejscowości obojetna. Oferty pod Kurier Pozn. zdg 62 842

Młody człowiek w bardzo ciężkim położeniu. — znający pracę kancelaryjną oraz niemiecki, francuski i angielski szuka jakiegokolwiek zajęcia od zaraz. Oferty do Kuriera Pozn. zdg 62 844

„Iskra”
- baterje -
- anody -
A. PIECHOCKI, POZNAŃ

programy radiowe

POZNAŃ

15.00 Ryga. M. wieńska. 15.15 Bratysława i Praga. M. rozrywkowa. 16.00 Königswush. Koncert rozrywkowy. 16.05 Wiedeń. Melodie znanych operetek. 16.45 Praga. Ballady Dworzak. innych. 17.15 Monachium. Koncert rozrywkowy. 17.30 Wiedeń. Utwory Winklera i Wintera w wyk. solistów.

18.00 Königswush. Recital fortepianowy Janki Weinkauff. 18.10 R. Romania. Dawna muzyka rumuńska. 18.30 Beromünster. Utwory Schuberta i Liszta w wyk. solistów. 19.10 Frankfurt. Koncert rozrywkowy. Kolonia. M. romantyczna. 19.15 Königswush. Utwory Schuberta, Mozarta i Schumanna. Ryga. M. operowa. 19.25 Wiedeń. Koncert symf. (Dyr. Feliks Weingartner). 19.30 Praga. „Łodnik” op. Vomacki. 19.40 Budapeszt. Tr. z opery. 19.40 Drottwich. M. organowa. Oslo. Koncert symf. 19.50 Lipsk. Koncert ork. symfonicznej. 19.55 Beromünster „Złoty krzyż” op. Bruella. 20.00 Sottens. Recital fort. Sztutgart. Wesoly wieczór. 20.30 Sztokholm. Melodie Straussów. 20.45 Wiedeń. Przebież. 1937 r. 21.00 Mediolan. Koncert symf. Rzym. Melodie operetkowe. 21.05 Sofia. Symfonia f-moll Czajkowskiego. 21.1. Drottwich. „Kopciuszka” słuch. z muzyką. 21.30 Lathi. „Symfonia V” Czajkowskiego. Lille. Retransmisja. Lipsk. Koncert solistów. Paris PTT. „Polypheem” op. kom. Crassa. Strasbur. Koncert symf. 21.45 Wiedeń. Sonata Brahmsa na skrzypce i fort. 22.00 Sztokholm M. taneczna. 22.20 Drottwich. Koncert ork. i sol. 22.35 Wroclaw. M. taneczna. 23.00 Königswush. Muzyka rozrywkowa. 23.15 Mediolan. Dawna muzyka taneczna. 24.00 Frankfurt i Sztutgart. Koncert nocny.

Młodzieniec
provincji chciałby się wyuczyć kolarstwa. Zgłoszenia i wiadomości, Chwaliszewo 3/4 — 9. — Krystkowiak. zdg 62 813

Panienska
lat 20, z porządnej rodziny ze wsi szuka posady od zaraz do jakichkolwiek państwa. Oferty Kurier Poznański zdg 62 792

Ogrodnik
kawaler, doświadczony, dzielny w swym zawodzie, dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 62 877

Nauczycielka
praktyka, języki powszechnie, — gimnazjalne, muzyka szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 62 847

Kaucja
szuka posady biurze — szkole. — Oferty Kurier Pozn. zdg 62 848

Urządnic
gospodarczy, lat 33 praktyki 12, zamierzony rolnik — hodowca poszukuje posady. Wytykowski — Spokojna 19. zdg 62 854

Za
kaucje poszukuje jakiegokolwiek posady agronomu Poznaniu. — Oferty Kurier Pozn. zdg 62 855

Pokojuowa
z szyciem poszukuje posady od 1 stycznia. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 900

Uczciwy
uczeń piekarski z roczną praktyką poszukuje dobrej nauki. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 63 066/7

Propagandzistka
przystojna polskim, niemieckim szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 62 866

Pani
młoda, przystojna, polskim, niemieckim szuka posady (ewtl. kaucja). Oferty Kurier Poznański zdg 62 867

Panienska
inteligentna szuka posady do obsługi gości od 1 stycznia. Oferty Kurier Poznański zdg 62 868

Inteligentna
lat 26, uczciwa szuka posady — ekspedientki, kasjerki, wyreczytelki domu, zna gospodarstwo domowe, trochę muzyki. Oferty Kurier Poznański zdg 62 921

Na Karnawał
Maski Serpenty, Konfetti, Lampiony, Girlandy, Wachlarze Parasolki, Petyzse, Ordery.
Aquila
Hurt! Detal! św. Marcin 61. Pl. Wolności 9. ng 4680

TEATRY
Poznań, wtorek, 28. 12.
TEATR POLSKI: Wtorek, 28. 12. godz. 20: „Jan”.
Środa, 29. 12. godz. 20: „Ożenek”.
Czwartek, 30. 12. godz. 20: „Ożenek”.
TEATR WIELKI: Wtorek, 28. 12. „Domek trzech dziewcząt”.
Ceny popularne.
Środa, 29. 12. „Holender tułacz”.
Czwartek, 30. 12. „Cyrułek sewilski. Przedst. zwiazkowe.

Na Sylwestra
tradycyjny oryginalny
PunczBurgundzki Kantorowicza
Do nabycia wszędzie i w filii 27 Grudnia 5
Pg 35 163-50,30

KINA
Poznań, wtorek, 28. 12.
ADRIA: Barbara Radziwiłłówna
APOLLO: „Ulan Księcia Józefa”
CORSO: „Władca podwodnego świata”
GLORIA: „Dorożkarz nr 13”
GWIAZDA: „7 policzków 7 calusów”
METROPOLIS: „Ulan Księcia Józefa”
OSWIATOWE T. C. L. „Dzikie ścieżki”
RENAISSANCE: „Pat i Patachon w raju”
SLONCE: „Książę i żebrak”
SFINKS: „Jedna na milion”
SWIT: „Tarzan i zielona bogini”
TECZA-Lazarz: „Halka”
TECZA-Wilda: „Ty co w Ostrej Świecz Branie”
WILSONA: „Sonata Księżycowa

Bufetowa
rutynowana, inteligentna szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 62 922

Samodzielna
inteligentna gospodyni, wykwalifikowana, bezwzględnie uczciwa, oszczędna, kilkunastu wczesna, stronna praktyka gospodarza, domowa, podwózkowa, zna księgowość, krawieczyznę, przyjmuje samodzielnie posadę domu lepszym, majątku lub probostwie. Zgłoszenia Kurier Poznański, zdg 62 777

Kuśnierz
zdelny, naukowość fasonów — wykonuje wszelkie prace kuśnierskie poszukuje posady dom poza dom. Oferty Kurier Poznański zdg 63 066

Rutynowana
ksiązkowa — bilansistka, maszynistka szuka posady lub zajęć rozlicznych. Oferty Kurier Poznański zdg 62 969

Inteligentna
pani do konwersacji francuskiej, również niemieckiej przyjmuje posadę do dzieci, ewentualnie pomoc w domu. Zgłoszenia do Kuriera Poznański zdg 63 184

Rządca administrator
inwalida wojenny, lat 33, szkola rolnicza, 15 lat praktyki, poważne polecenia poszukuje posady od zaraz samodzielnie lub pod dyspozycją na pensję lub deputat. Wymagania skromne. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 63 227

Młoda
Poznanianka poszukuje posady początkującej biurowej — ksiązkowej lub stenotypistki. — Oferty Kurier Pozn. zdg 62 846

Panna
lepszej rodziny dłuższą praktyką w składzie kolonialnym, pracowała już zupełnie samodzielnie, zna także doskonale wszelkie prace gospodarstwa domowym prosi jakiegokolwiek posadę, chętnie na prowincji. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 154

Dziewczyna
uczciwa, czysta z dobrym gotowaniem szuka posady od 1 stycznia 1938 r. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 721

50 zł
kaucji, złoży panienska, znająca ekspedycję, celem objęcia stosownej posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 762

Inwentury
bilanse, księgi, zestawiam. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 763

Pokojuowa
początkująca lub do wszystkiego bardzo uczciwa, zna szycie, gotowanie, prasowanie z prowincji szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 758

Bufetowa
przystojna, uczciwa, pracowała, zna ekspres, obsługę gości, język niemiecki posady 1 stycznia, miejscowość obojętna. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 751

Emeryt
leśnik, rybak, znakomity hodowca karpia, na nieużytkach zakłada stawy, przyjmuje posadę rybaka, leśniczego, kontrolera. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 201

Młody
zboźwicz - buchalter
z 4-letnią praktyką z powodu przerwy przyjmie rolę praktykanta. Oferty Kurier Pozn. zdg 61 514

Ekspedientka
branży cukierniczej, długoletnia praktyka poszukuje posady 1. 1. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 513

Panna
zna język niemiecki poszukuje posady w składzie piekarskim — lub żywnościowym. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 570

Krawcowa
dobrym krojem szuka posady — dziennie 1,50. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 62 562

Prasowaczka
kilka lat praktyki, pracująca w większej prasowni szuka odpowiedniej posady lub fabryce. — Obojętna miejscowość. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 62 798

Miła
uczciwa, pracowała w piekarni, zna obsługę gości, szuka posady od 1-go piekarni lub początkująca bufetowa. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 725

Przedstawicielstwo
na wina, likiery poszukuje znany kupiec. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 468

Stenotypistka
początkująca polsko-niemiecka poszukuje praktyki bezpłatnej. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 245

Stenotypistka
biegła, ze znajomością księgowości szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 440

Stenotypistka
polsko-niemiecka, praktyka adwokacka, handlowa, ewentl. doradczo szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 141

Szofer - ślusarz
maszynista po wojsku, pancernym — cywilnym i wojskowym prawem jazdy, specjalność motory, maszyny, instalacje, dobre świadectwa poszukuje posady — może objąć zaraz. Łaskawe oferty Krawczyk, Ocieszyn, poczta Wargowo, pow. Oborniki. zdg 62 133

Przedstawicielstwo dodatkowe
Pomorze — Śląsk
drogerie apteki poszukuje. Oferty Kurier Pozn. zdg 61 870

Aplikant
adwokacki zmienni patrona lub przyjmie inne zajęcia. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 61 875

Poznańczyk
Pomocnik handlowy kolonialista poszukuje posady ekspedienta — dekoratora, magazyniera lub inna li tylko w firmie chrześcijańskiej, najchętniej na kresy. — Oferty Oredownik, Poznań zdg 63 148

Poszukuje
gospoi samodzielnie na mniejszy folwark do samotnego pana ze znajomością, wykwinnej kuchni od 1. 1. 38. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 62 932

Powstanie Wielkopolskie 1918/19
według obrazów artysty-malarza Leona Prauzińskiego. — Seria 12 pocztówek kolorowych
kosztuje 1,50 zł

Do nabycia
w Drukarni Polskiej S. A.
Poznań, ul. św. Marcina nr. 70
Odsprzedawcy otrzymują rabat.
Na wysyłkę pocztą dołączyć 50 groszy.
zg 1624-5

Krawcowa
szuka posady stałej. Oferty Oredownik, Poznań zdg 62 825

Robotnik
sumienny, pracowity szuka jakiejkolwiek pracy. Oferty Oredownik, Poznań zdg 62 803

Samotny
lat 25, poszukuje posady woźnego lub innej, Zioże kaucje. Oferty Oredownik, Poznań zdg 62 886

Księgowość
na 1938 tani zaprowadze. Oferty Oredownik, Poznań zdg 62 782

500,—
za uzyskanie posady woźnego. — poważne oferty proszę Oredownik, Poznań zdg 62 739

27. WOLNE MIEJSCA

Lekarz dentysta
wzgl. dentysta uprawniony do prowadzenia praktyki na Pomorzu zaraz poszukiwany. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 203

Zegarmistrzów, mechaników precyzyjnych, tokarzy
poszukuje fabryka elektrycznych przyrządów pomiarowych. Oferty z życiorysem i odpisami świadectw, adresować: „Inż. Romer, Lwów 14”. zdg 62 200

Ekspedientka
rzeźniczka potrzebna 1 stycznia. Poznań, Dąbrowskiego 51. zdg 63 154

Kelner
trzeźwy, rzetelny, możliwie z kaucją potrzebny. Kiosk. Poznań, Żórowia 3. zdg 63 155

Młodszy
posłaniec od zaraz potrzebny. F-a Gonda. Poznań, Dąbrowskiego 79 zdg 63 156

Uczciwa
czysta z gotowaniem do wszystkiego własna pościela, świadectwa. Górna Wilda 102 skład. zdg 62 738

Posługaczka
Poznań, Grunwaldzka 15 — 10. zdg 63 146

Bufetowa
przystojna do obsługi gości i pomocy pani domu potrzebna. Restauracja — Srem. Przemysława nr 38. zdg 62 771

Urządnic gospodarczy
na zastępstwo 6 tygodni od zaraz. Zgłoszenia i odpisy świadectw — Majetność Chocicza Małe per. Chwalibogowo. dg 25 618

Służąca
gotowanie samodzielne. udź 2 krów. Zgłoszenia maj. Piotrowo, poczta Obrzycko. zdg 62 840

Służąca
młodsza, dobrymi poleceniami, mniejszy dom potrzebna. Grobla 7 — 4. zdg 62 837

Pokojuowa
na wyjazd potrzebna 50,— pensja Kopezyńskiego 28 — 2. zdg 62 820

Dziewczyna
najchętniej wiejska do pracy domowej kochająca dzieci potrzebna. Górna Wilda 114. m. 15. zdg 62 818

Uczeń
piekarski może się zgłosić. Piekarnia św. Wojciech 25. zdg 62 793

Biurowa
bilansistka rutynowana, obeznana z sprawami podatkowymi i ubezpieczalni Spółecznej potrzebna. Oferty Kurier Pozn. zdg 62 780

Ekspedientka ekspedient
potrzebni do współdzielenia — na Śląsk. Gwarancja wymagana. — Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 62 878

Szukam
inwalidy z pełną koncesją do zaprowadzonej restauracji w Poznaniu. Oferty Kurier Pozn. zdg 63 002

Chłopiec
do posylek. Wrocławska 14. — m. 13. zdg 63 018

Samodzielna
z gotowaniem. Zgłoszenia Rom. Szymańskiego 5. m. 1. godzina 4—6. zdg 62 980

Dziewczyna
czysta, zdrowa, z dobrym gotowaniem 1. 1. 38 potrzebna. Bura, W. Garbary 38, skład. zdg 63 181

Stenotypistka
polsko-niemiecka potrzebna od zaraz. Wymagany ładny charakter pisma. Oferty Kurier Pozn. zdg 63 209

Dziewczyna
gotowaniem. Kreta 24 — 7. zdg 63 213

31. ROZRYWKA

Najmilsze oczekiwania przekracza powodzenie superów bateryjnych
Telefunken. W samych Skokach sprzedaliśmy 19 sintoniców bateryjnych. Bardzo przepraszamy klientów

zamiejscowych
których nie zdążyliśmy jeszcze obsłużyć i zawiadamiamy, że nasze kolejno wszystkich odwieździ. Prosimy o poprzednie zawiadomienie nas.

nonterów
wysyłamy na nasz koszt.

Radiomechanika
św. Marcin 25. Na składzie: Telefunken, Union, Prems, Kosmos Philips, Maestro itd. dg 25 596

Baterie anodowe
kieszonkowe, lampki elektryczne

„Centra”
przybory elektrotechniczne, żarówki poleca najtaniej

Kazimierz Matuszak
Pierackiego 16, telefon 30-67. Ng 52 142

Samodzielna
ekspedientka rzeźniczka zaraz. — Marsz. Focha 128 — 1. zdg 63 043

Służąca
przychodnia od 1 Wierzbicice 26. m. 8. zdg 63 144

Ekspedientki
z branży towarów krótkich potrzebne. Zgłoszenia Kramarska 10/20. m. 14. od godz. 19 zdg 63 121

Cukiernik
potrzebny. Hanike plac Święto-Krzyżski 4. zdg 63 092

Dziewczyna
przychodnia względnie stała zaraz potrzebna. Śniadeckich 20. mieszkanie 3. zdg 63 086

Zawijaczki
mogą się zgłosić. Fabryka cukrów St. Marecki. Poznań, ul. Traugutta 20/26. dg 25 625

Posługaczka
Poznań 16 — 5 zdg 63 173

Osoba
starsza, uczciwa, do samodzielnego prowadzenia domu starszego pana. Oferty do Kuriera Pozn. zdg 63 174

Dziewczyna
czysta, uczciwa do wszystkiego 1. 1. 38 potrzebna. Zgłoszenia Dąbrowskiego 27a — 2. zdg 63 101

R. Barcikowski S. A. Poznań

Potrzebna
młodsza posługaczka. Zgłoszenia od 11 — 12. Ul. Wierzbicice 30 m. 32. zdg 63 100

Samodzielna dziewczyna
do wszystkiego bardzo dobrym gotowaniem, czysta, uczciwa — małego domu, potrzebna, Słowackiego 30, m. 3. zdg 63 207

Kasjerka
obeznana z księgowością, potrzebna do Rawicza. Oferty Kurier Pozn. zdg 63 208

Ogrodnik
dworski, kawaler z najlepszymi referencjami i kilkulatnią praktyką potrzebny. Zgłoszenia Jacyńska, Marcinkowo p. Gębice, pow. Mogilno. dg 25 623

Szukam
inwalidy z pełną koncesją do zaprowadzonej restauracji w Poznaniu. Oferty Kurier Pozn. zdg 63 002

Chłopiec
do posylek. Wrocławska 14. — m. 13. zdg 63 018

Samodzielna
z gotowaniem. Zgłoszenia Rom. Szymańskiego 5. m. 1. godzina 4—6. zdg 62 980

Dziewczyna
czysta, zdrowa, z dobrym gotowaniem 1. 1. 38 potrzebna. Bura, W. Garbary 38, skład. zdg 63 181

Stenotypistka
polsko-niemiecka potrzebna od zaraz. Wymagany ładny charakter pisma. Oferty Kurier Pozn. zdg 63 209

Dziewczyna
gotowaniem. Kreta 24 — 7. zdg 63 213

Kino Adria
Dąbrowskiego 38

„Barbara Radziwiłłówna”
Pg 35 176-52,18

Renaissance
najwesejsza komedia „Pat”

Patachon w raju”
Pg 35 170-52,19

Miły
pobyt. Kawiarenka, Mostowa 2. zdg 63 151

Carola Symfonia Doka
Qualite Extra najczulsze kryształki detektorowe poleca

H. Brodniewicz,
Poznań, Stary Rynek 11. Pg 35 136-51,51

Gwarancja dobrego wyboru radiodiodni — pomoc

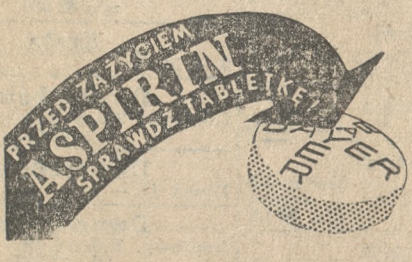
Jedynego
Poznaniu radiopredawcy - specjalisty dipl. radiotechnika.

Radioexpert
Reprezentacyjny Salon Radiowy, Ratajezaka 13, piętro (46-40)

Filia
Śniadeckich 1. (64-44).

Okazyjnie
markowe radiodiodni. Zamiana. Pg 35 186-59,229

„Kapelusz”
Fabrycznie przefasonowany kapelusz zastąpił zastój nowy. Tanie kapelusze na składzie. Polska wytwórnia kapeluszy 27-go Grudnia 2 pod wozem. zdg 61 362

Humor zagraniczny

Śluzna uwaga czyli kłopoty z wielkim nosem.
— Mój kochany, patrz prosto przed siebie i nie oglądaj się, bo ludzie pomyślą, że chcemy skrócić na lewo...

Przedpłata
na miesiąc styczeń 1938 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00 i 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoformatycznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną
Telefony do P. dącej i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potoczными 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11,10, w dni przedświąteczne do godz. 10,45, większe dłuższe według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tym 5 nagłówek), słowo nagłówek, (tuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matryce, wydawnictwo nie odpowiada.